

11966

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi
Anabilim Dalı

POLİS ÖRGÜTLERİNDE PERSONELİN EĞİTİMİ
Türkiye ve Federal Almanya'da

DOKTORA TEZİ

11966

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Oğuz ONARAN

Mümin KÜLLÜ

Ankara, 1990

T.C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KISALTMALAR

ÇİZELGELER VE ŞEMALAR LİSTESİ

GİRİŞ	1
ÇALIŞMANIN KONUSU VE KAPSAMI	2
AMAÇ	2
YÖNTEM	3
PLAN	4

TÜRK POLİS ÖRGÜTÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

POLİSİN TANIMI	5
GÜVENLİK HİZMETLERİNİN ÖNEMİ	6
GENEL KOLLUK ÖRGÜTÜ	8
A. Genel Kolluk	8
B. Özel Kolluk	9
I. KOLLUK GÜCÜNÜN TARİHSEL GELİŞİMİ	9
A. Eski Türklerde Zabıta	9
B. Osmanlı Döneminde Zabıta	10
C. Polis Örgütünün Kuruluşu	11
II. ÖRGÜT YAPISI	12
A. Merkez Örgütü	12
B. Taşra Örgütü	13
C. Yurtdışı Örgütü	14
III. PERSONEL DURUMU	14
IV. YÖNETİCİLER	15

İKİNCİ BÖLÜM

I. POLİS ÖRGÜTÜNDE EĞİTİM	19
A. EĞİTİMİN TANIMI	19
B. EĞİTİMİN ÖNEMİ	21
C. EĞİTİM ÖRGÜTÜ	23
1. Eğitim Birimleri	24
a. Eğitim Yüksek Kurulu	24
b. Eğitim Daire Başkanlığı	24
c. İl Emniyet Şube Müdürlükleri	24

2. Eğitim Kuruluşları	25
D. EĞİTİM SÜRECİ	25
II. HİZMET ÖNCESİ EĞİTİM	26
III.POLİS ÖRGÜTÜNDE ELEMAN ALMA	27
A. POLİS OKULLARINA ELEMAN ALMA.	27
B. POLİS KOLEJLERİNE ELEMAN ALMA	27
C. POLİS AKADEMİSİNE ELEMAN ALMA.	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HİZMETE HAZIRLIK EĞİTİMİ	29
I. POLİS OKULLARI.	29
A. KURULUŞU VE GELİŞİMİ.	29
B. ÖĞRENCİ KAYNAĞI	32
C. ÖRGÜT YAPISI	34
D. EĞİTİM VE ÖĞRETİM	35
II.POLİS KOLEJLERİ	37
A. KURULUŞU VE GELİŞİMİ.	37
B. ÖĞRENCİ KAYNAĞI	37
C. ÖRGÜT YAPISI	39
D. EĞİTİM VE ÖĞRETİM	40
III. POLİS AKADEMİSİ	41
A. KURULUŞU VE GELİŞİMİ	41
1. 1937 – 1960 Dönemi	41
2. 1961 ve Sonrası	41
B. ÖĞRENCİ KAYNAĞI	42
C. ÖRGÜT YAPISI.	43
Akademi Öğretim Organları	44
Anabilim Dalı Başkanlıkları.	44
D. EĞİTİM VE ÖĞRETİM.	45
İhtisas Bölümlerine Ayırma	45
Uygulamalı Eğitim	45
Öğretim Kadrosu	47
Eğitim Programı.	47

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

I. HİZMET İÇİ EĞİTİM KAVRAMI	48
A. HİZMET İÇİ EĞİTİMİN AMAÇLARI	50
B.HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANLARI.	51
C.HİZMET İÇİ EĞİTİM TÜRLERİ.	51
II. POLİS ÖRGÜTÜNDE HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİ	52

A. BİLGİ TAZELEME EĞİTİMİ	52
B. UZMANLIK EĞİTİMİ	53
C. YÜKSELTMEYE YÖNELİK EĞİTİM	53
D. YABANCI DİL EĞİTİMİ	56
E. LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM	56
F. YURTDIŞI EĞİTİMİ	57
G. ATIŞ EĞİTİMİ	58
H. ULAŞTIRMA EĞİTİMİ	59

FEDERAL ALMANYA
POLİS ÖRGÜTÜ

BEŞİNCİ BÖLÜM

FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ	60
I. FEDERAL ALMANYA'NIN DEVLET YAPISI	60
A. Federal Cumhurbaşkanı	61
B. Federal Meclis (Bundestag).	61
C. Federal Konsey (Bundesrat).	61
D. Federal Hükümet	61
E. Federal İçişleri Bakanlığı.	61
II. FEDERAL ALMANYA'DA EYALET SİSTEMİ	62
A. Eyaletlerin Yetkileri	62
B. Federe Devletler	62
III. ADLİ SİSTEM VE POLİS	63
IV. FEDERAL ALMANYA EĞİTİM SİSTEMİ	64
A. Okul Öncesi Bakım ve Eğitim.	64
B. İlk ve Orta Öğretim	64
C. Yüksek Öğretim.	64
V. FEDERAL ALMANYA POLİSİ	65
VI. FEDERAL POLİSİN ÖRGÜTLENİŞİ	66
A. FEDERAL SINIR KORUMA POLİSİ (BUNDESGRENZSCHUTZPOLIZEI=BGS)	66
B. FEDERAL KRİMİNAL DAİRESİ (BUNDESKRİMİNALAMT).	67
C. FEDERAL HABER ALMA DAİRESİ (BND).	68
D. FEDERAL ANAYASA KORUMA DAİRESİ	68
VII.EYALET POLİSİNİN ÖRGÜTLENİŞİ	69
VIII.POLİSİN GÖREV VE YETKİLERİ	70
IX. POLİSİN SINIFLARA AYRILMASI	71
A. TRAFİK POLİSİ	71
B. HAZIR KUVVET POLİSİ	71
C. SU KORUMA POLİSİ	71

ALTINCI BÖLÜM

FEDERAL VE EYALET POLİSLERİNİN EĞİTİMİ	72
I. GENEL EĞİTİM SİSTEMİ	72
II. POLİSTE MESLEK KARİYERİ	73
III. POLİSİN EĞİTİM SİSTEMİ	74
IV. NORDRHEIN – WESTFALEN EYALETİ POLİS ÖRGÜTÜ	76
A. ÖRGÜT YAPISI	76
B. EĞİTİM KURULUŞLARI	76
a. Hazır Kuvvet Polis Müdürlüğü (Bereitschaftspolizei)	77
b. Eyalet Trafik ve Teknik Okulu	77
c. Polis Yönetim Akademisi (PFA)	77
d. Eyalet Polis Yüksek Okulu	78
e. Eyalet Kriminal Polis Okulu	78
V. POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ	78
A. TARİHİ GELİŞİMİ	78
B. ÖRGÜT YAPISI	79
C. POLİS ÜST DÜZEY YÖNETİM GÖREVLİLERİNİN EĞİTİMİ	80
1. Eğitimin Amacı	81
2. Eğitim Yöntemi	82
D. POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ'NE BAĞLI EĞİTİM PROGRAMLARI	82
E. POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ'NİN DIŞ ÜLKE İLİŞKİLERİ	83

YEDİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER	84
1. Federal Yönetim – Merkezi Yönetim Karşılaştırması	84
2. Eleman Alma	85
3. Eğitim Yöntemi	86
4. Yükselme Yöntemi	86
5. Üst Düzey Yöneticileri	87
6. Polis Okulları Eğitimi	88
7. Polis Kolejleri Eğitimi	89
8. Polis Akademisi Eğitimi	89
9. Seminer Düzenlenmesi	90
10. Kütüphane ve Okuma Salonları	91
11. Disiplin ve Eğitim	91
12. Halkla İlişkiler	92
13. Basın ve Yayın Kurumlarından Yararlanma	93
14. Siyasallaşma ve Yansızlık	94

15. Yurtdışı Eğitimi	94
16. İnsan Hakları ve Polis	95
17. Poliste Kötü Davranış	95
18. Görevi Kötüye Kullanmak	95
19. Personel Temsilci Kurulları	96
20. Güvenlik Bakanlığı	96
21. Denetim	97
ÖZET	99
ZUSAMMENFASSUNG	102
EK'LER	105
KAYNAKÇA	115

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
a. e.	: Adındaki eser
a. g. e.	: Adı geçen eser
a. g. k.	: Adı geçen kanun
A. Ü. H. F.	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
A. Ü. SBF	: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
BAK	: Bundeskriminalamt (Federal Suç Araştırma Bürosu)
bkz.	: Bakınız
BRD	: Bundes Republik Deutschland (Federal Almanya Cumhuriyeti)
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DDR	: Deutsche Demokratische Republik (Demokratik Almanya Cumhuriyeti)
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
PEM	: Polis Eğitim Merkezi
PFA	: Polizei – Führungsakademie (Polis Yönetim Akademisi)
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
T. B. M. M.	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
T. M. K.	: Teşkilat Malzeme Kadrosu
TODAİE	: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
vs.	: Ve saire

ÇİZELGE ve ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 1 : Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelin Yıllar İtibariyle Mevcudu	15
Çizelge 2 : Polis Yöneticilerinin Öğrenim Durumu	18
Çizelge 3 : Polis Okulları ve Kapasiteleri	31
Çizelge 4 : Polis Okulları Ders Programları	36
Çizelge 5 : Polis Koleji Haftalık Ders Programı	40
Çizelge 6 : Polis Akademisi Lisans Eğitimi Ders Programı	46
Çizelge 7 : Komiser Yardımcılığı Yetiştirme Kursu	55
Çizelge 8 : 1980 – 1987 Yılları Arasında Yurt Dışına Gönderilen Personel	58
Şekil 1 : Polis Örgütünde Yatırım Ödeneklerinin Sektörel Dağılımı	23

GİRİŞ

İnsanların yeme içme kadar önemli, diğer bir gereksinmesi barınma ve korunmadır. Bu fizyolojik durum insanlık tarihi kadar eskidir. Örgütlenmenin olmadığı ilk çağlarda, her insan kendi korumasını sağlıyordu. Örgütlenme ile birlikte toplumlarda iş bölümü ortaya çıkınca, bir korumacı sınıfın yaratıldığını görmekteyiz.

Göçebe üretiminden yerleşik üretim tarzına geçiş ve tarım toplumunun ortaya çıkması ile yavaş yavaş insanlar çalıştıkları toprakları mülk edinmeye başlamışlardır. Mülkiyet yapısının ortaya çıkmasından sonra, her türlü saldırılardan korunmak için, yetişmiş güvenlik güçlerine ihtiyaç duyulmuştur.

İlk çağlarda güvenlik gücü ile devlet özdeş tutulmuş ve şehir devletleri bu nedenle "polis" diye tanımlanmıştır. Polis kelimesinin ilk olarak eski Yunanca'da şehir devletleri için kullanıldığını görmekteyiz. Önceleri askeri güçler, bu hizmetin bütününe görmekte iken, devletin ortaya çıkması ile iç huzuru sağlayacak, ayrıcalıklı bilgilere sahip kişiler yetiştirilmeye başlanmıştır.

Ülke'mizde polis hizmeti, 1845 yılına kadar ordu içinde bir sınıf askerlere yaptırılmıştır. Bu tarihten itibaren ayrı bir hizmet türü olarak değerlendirilmiştir.

İkinci dünya savaşından sonra, yönetim alanındaki gelişmelere paralel olarak, personelin eğitimi ve yetiştirilmesi konusu önem kazanmış ve hızlı bir gelişme göstermiştir. Ülke'mizde de kamu yönetimi alanındaki gelişmeler doğrultusunda, polis görevlilerinin yetiştirilmesine önem verilmiş, 1938 yılında bu amaçla Polis Koleji ve Polis Enstitüsü açılmıştır. Bu okulların amacı, çağın gereklerine uygun bilgi donanımları olan polis memur ve yöneticilerini yetiştirmektir.

Polis örgütünde personelin eğitimine gereken önemin verilmemesi ve yönetici sınıfın yetiştirilmesine yönelik olarak çıkartılan "Polis Yüksek Öğretim Kanunu" bir çok yenilik getirmesine rağmen, henüz bu konuda yeterli çalışmanın yapılmamış olması, uzun yıllar ihmal edilen konunun araştırılmasını zorunlu hale getirmiştir.

Toplumsal barışı koruyacak, geleceğin güvenlik güçlerini yetiştirmek, kaçınılmaz görev sayılmaktadır.

ÇALIŞMANIN KONUSU VE KAPSAMI

Bu çalışmada "Polis Örgütlerinde Personelin Eğitimi" konusu işlenmektedir. Karşılaştırmalı bir çalışma yapılmakta, Türkiye ile Federal Almanya polis örgütlerinde personelin eğitimi karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Konu, her iki devletin polis örgütlerinde memurların, amirlerin ve her düzeyde yöneticilerin eğitimi ve yetiştirilmesi ile sınırlandırılmıştır.

Yönetim biliminin başlangıç dönemlerinde, personelin eğitimi deyiminden, sadece yöneticilerin ve özellikle de üst kademe yöneticilerinin eğitimi anlaşılıyordu. Bu yaklaşım, eğitimin sınırlı boyutlarda ele alınmasını gerekli kılıyor, bu ise bazı sorunların gözden kaçmasına neden oluyordu. Konuya bütünlük kazandırmak için, personelin tümü araştırma kapsamına alınmıştır.

Karşılaştırma için Federal Almanya'yı seçmemizin nedeni, araştırmacının Almanca dilini bilmesi, Türk polis örgütünde eğitim alanında, en çok ilişkide bulunulan ülkelerden birinin Federal Almanya olması ve Alman polis örgütünün iyi bir eğitim sistemine sahip olduğunun bilinmesidir.

Araştırma evresinde elde edilen bulgular sonucunda, Federal Almanya'da polis memurlarının hazırlık ve yükselmeye yönelik eğitimlerinin, eyaletlere göre önemli farklılıklar göstermeyen polis meslek okullarında yapıldığı, Polis Yönetim Akademisi'nde ise, polis memur ve amirlerinin daha üst görevler için meslek içi eğitimlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Ülke'mizden farklı olarak üst yönetim kadroları için, kamu personeline açık olan Kamu Yönetim Akademisi veya Yönetim Bilimleri Yüksek Okulu'nda öğrenim görmek, yahutta bu alandaki bir üniversiteden mezun olmak gerekmektedir.

Federal Almanya polis örgütünde, üst düzey yöneticilerinin kurum dışından gelen, özellikle hukuk mezunlarının teşkil ettiği anlaşıldığından, üniversite ve yönetim akademilerindeki yönetici yetiştirme üniteleri inceleme kapsamına alınmamıştır.

AMAÇ

Personelin çağdaş kamu hizmetlerinin gereklerine uygun olarak yetiştirilmesi, günümüzde

kamu kesiminin başta gelen yasal yükümlülüklerinden biridir.

Türk polis örgütünde, personelin eğitimi konusunda ne düzeyde ve hangi yönde etkili olduğunu ortaya koyan bilimsel bir araştırma günümüze kadar yapılmamıştır. Bu çalışma ile konuya duyulan gereksinmeye belli ölçüde yanıt verilmesi ve katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Araştırmada, Türkiye ve Federal Almanya polis örgütlerindeki personelin eğitim durumları ve yetiştirme tarzları ele alınarak, bunların eğitim sistemlerinin neler olduğu genel çizgileri ile ortaya çıkarılmış, halen bu konuda harcanmakta olan çabalar hakkında, yazarın gözlem ve deneyimlerine dayanan bilgiler verildikten sonra bazı sonuçlara varılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın amacı şöyle özetlenebilir:

1. Polis örgütlerinde personelin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi ve yöneticilerin yetiştirilmesi konusunu, ilk defa bir bütün olarak incelemek, yönetim biliminin yol göstericiliğinde bir bakış açısı oluşturmak ve bu alandaki çalışmalara katkıda bulunmak,
2. Polis memurlarının ve yöneticilerin eğitimini örgüt yapısı açısından incelemek,
3. Federal Almanya ve Türkiye polis örgütlerinin genel yapıları ve eğitim sistemleri ile tanıtmak ve yönetim yapıları farklı iki ülke karşılaştırmasından, Türk polis örgütü için bazı önerilerde bulunmaktır.

YÖNTEM

Genel olarak eğitim ve yöneticilerin yetiştirilmesi konusu bir çok yönden incelenmiştir. Bu konuda, kuramsal olarak sınıra gelinmiş olup, yeni bir kuram geliştirmenin güçlüğü bilinmektedir. Ancak, amaca uygun olarak yapılan çalışma sonucunda, konuya belli katkının sağlandığı inancını taşımaktayız.

Bu çalışmaya, mevcut yerli ve yabancı kaynakların taranması ile başlanmıştır. İşin hemen başında karşılaşılan güçlük, Federal Almanya polis örgütü hakkında kaynak bulmakta olmuş ve bunun için uzun zamana ihtiyaç duyulmuştur.

Eğitim kurumları, çevreyi etkileyen ve etkilenen kurumlar olması nedeniyle, açık sistem yaklaşımı benimsenmiş ve bu çerçevede içinde birincil ve ikincil kaynakların taranması ile birleştirilmesi yapılarak, Türkiye ve Federal Almanya uygulamalarının çözümlenmesine çalışılmıştır.

Araştırmada, basılı eserlerin yanında, yazarının meslek hayatındaki deneyimlerinden de yararlanılarak, kişisel değerlendirme ve yorumlara sık sık yer verilmiştir. Yazarın inceleme konusu yaptığı örgütün mensubu olması ve meslek hayatının bir bölümünü eğitim kurumlarında yönetici ve eğitici olarak geçirmesi ile çalışma yöntemi aynı zamanda görgül bir niteliğe de kavuşmuştur.

Her iki devletin yönetsel yapı farklılıklarına karşın, eğitimde kullanılan yöntem ve teknikler açısından, Federal Almanya polis eğitim sisteminin incelenmesi, ülkemizdeki çalışmalara katkıda bulunabilecektir.

Sonuç olarak çalışma, betimsel nitelikte, çözümleyici bir yaklaşımla, deneyimlerden yararlanma ve kaynak taraması ile gerçekleştirilmiştir.

PLAN

Konusu, kapsamı, amacı ve yöntemi belirlenen bu çalışma, sonuç ve öneriler bölümü ile birlikte yedi bölümden oluşmuştur. İlk dört bölümde Türk polisi; Beş ve altıncı bölümlerde ise Federal Almanya polisi anlatılmaktadır. Son bölümde genel bir değerlendirme yapılmakta, sonuç ve önerilere yer verilmektedir.

Birinci bölümde : Polisin tanımı, güvenlik hizmetlerinin önemi, kolluk gücünün tarihsel gelişimi ve örgüt yapısı, ikinci bölümde : Eğitimin tanımı ve önemi, polis eğitim örgütü, eğitim süreci ve polis örgütüne alınacakların hizmet öncesi eğitimleri, üçüncü bölümde : Polis eğitim kurumlarında hizmete hazırlık eğitimi, dördüncü bölümde ise : Türk polis örgütündeki hizmet içi eğitim ve hizmet içi eğitim etkinlikleri anlatılmaktadır .

Araştırmanın beşinci bölümünde Federal Almanya Cumhuriyeti'ne geçilmektedir. Bu bölümde: İnceleme konusu yapılan ülkenin devlet yapısı ve genel eğitim sistemi anlatılmakta, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde federal ve federe polis örgütleri tanıtılmaktadır. Altıncı bölümde : Federal Almanya polisinin genel eğitim sistemine değinilmekte, federe devlet polis eğitimine örnek olarak Nordrhein--Westfalen eyaletinde polis eğitimi ile yine aynı eyalette bulunan ve bütün eyaletlerin ortak eğitim kurumu olan, Polis Yönetim Akademisi'ndeki eğitime yer verilmektedir.

Sonuç ve öneriler bölümünde : Türkiye -- Federal Almanya karşılaştırmasının genel değerlendirmesi yapılmakta ve Türk polisi için geliştirilen öneriler yer almaktadır.

TÜRK POLİS ÖRGÜTÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

POLİSİN TANIMI :

"Polis kelimesi, eski Yunanca politeia ve Latince polita kelimelerinden türemiştir." (1) Fransızca ve İngilizce'de police, İtalyanca'da polizia, Almanca'da ise polizei olarak geçmektedir. Türkçemize "polis" olarak girmiştir.

Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan teşkilât, kolluk anlamına geldiği gibi, bu teşkilâtın görevli memurlarına da polis denilmektedir.

İdare hukukunda ise, "bir ülkenin sukun, güvenlik, sağlık ve düzenini sağlamak ve korumak amacıyla idare tarafından alınan ve yürütülüp gerçekleştirilmesi bir takım müeyyidelerle sağlanan genel ve kişisel tedbirlerin ve bu amaçla yerine getirilen hizmetlerin tümünü ifade etmektedir." (2)

Polis terim olarak "site devletlerinin bütün kamu hizmetlerini ifade ederken, zamanla anlamı daralmış ve maddi düzenin sağlanmasına indirgenmiştir. Bu anlamıyla polis, zabıta ile eş anlamlıdır. Ancak günümüzde zabitanın özel şekillerinin de ortaya çıkması, iktisadi ve hatta estetik konularda da zabıta faaliyetlerine girişilmesi karşısında polis kavramının tekrar genişlemeğe başladığı söylenebilir." (3)

(1) Meydan – Larousse, Büyük Lügat ve Ansiklopedi, Onuncu Cilt, Meydan Yayınevi, s. 218

(2) a. g. e., s. 219

(3) a. g. e., s. 219

Devletçiliğin arttığı dönemlerde, klasik kolluk faaliyetlerinin yanında ekonomik kamu düzenine müdahalelerin yapıldığı ve düzenleyici tedbirlerin alındığı görülmektedir. Ekonomik, toplumsal ve kültürel alandaki gelişmelere paralel olarak, polisin de görevleri artmakta ve çeşitlenmektedir.

Tarihi bakış açısından, "bir insan topluluğunun varlığı ve topluluk için çıkarılan kanunlar, asayişin muhafazasını ve kanunlara saygı gösterilmesini sağlamakla görevli bir zabıta kuvvetinin meydana getirilmesini zorunlu kılar. Bu, bütün medeniyetlerde böyle olmuştur. Yine bütün medeniyetlerde de, yürütme, yasama ve yargılama gücü başlangıçta aynı yüksek görevlinin kişiliğinde toplanmış ve zabıta, önceleri sadece yargılama gücünün bir alt bölümünü meydana getirmiştir." (4)

Polis terimi bugün, kentlerde kamu düzeni, huzur ve güvenliği sağlayan örgüt ve bu örgütte görevli personel anlamında kullanılmaktadır.

3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanunu polisi "silahlı icra ve inzibat kuvveti" olarak nitelendirmektedir. 2559 sayılı Polis Vazife ve Selâhiyet Kanunu'nun birinci maddesinde "polis" görevlerini de içerecek şekilde tanımlanmıştır.

Buna göre polis; Asayiş, amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can v.s. malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder, yardım isteyenlere yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet eder. Kanun ve Nizamnamelerin kendisine verdiği vazifeleri yapar.

GÜVENLİK HİZMETLERİNİN ÖNEMİ

İnsanların bir arada yaşaması, insanlık tarihi kadar eskidir. İlk insanlara ait kalıntılarda, toplu halde yaşadıklarını gösteren bulgulara rastlanmaktadır. Bir arada yaşamaları güvenlik gereksiniminin gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Maslow, insan gereksinimlerini belirtirken, güvenliği temel gereksinimler arasında saymakta ve fizyolojik ihtiyaçlardan sonra ikinci temel ihtiyaç olarak görmektedir.

İnsanlar sosyal varlıklardır ve toplum halinde yaşamaktadırlar. Toplu yaşamın kendine özgü bir takım kuralları olmaktadır. Bir arada yaşayan insanlar, toplu halde yaşamının ortak kurallarına uydukları müddetçe, kurdukları toplum düzenini sürdürebilirler.

Tarihsel bir süreç içerisinde devamlı değişim ve gelişim gösteren toplumların en son devlet şeklinde örgütlendikleri görülmektedir. Hatta bugün bir kaç devleti içine alan, daha çok devletin çıkarlarını uzlaştıran, büyük örgütlerden söz etmek mümkündür. Bilinen şekli ve en yaygın tarifi ile

(4) a. g. e., s. 219

"devlet : Belli bir ülke üzerinde yerleşmiş, zorlayıcı yetkiye sahip bir üstün iktidar tarafından yönetilen bir insan topluluğunun meydana getirdiği siyasal kuruluştur." (5)

İlkel topluluklarda toplum düzenini sağlayan, bu iş için ayrılmış görevliler olduğu gibi en gelişmiş toplumların örgütlenmiş biçimi olan devlette de düzeni koruyan ve devamını sağlayan görevliler bulunmaktadır. Biz bunlara bugün güvenlik güçleri diyoruz. Bu tanımlama genel olup, bunun içine asker, polis, jandarma gibi genel güvenlik güçleri girebileceği gibi, özel kolluk güçleri de girmektedir.

Her örgütlenmiş toplum gibi, devletin de bir düzeni bulunmaktadır. Bu düzen devlet organlarının kuruluşunu ve yetkisini belirtir. Devletin düzenini devam ettirebilmesi, düzene uyulmasına sağlayabilmesi için bir otorite gücüne sahip olduğu görülmektedir. Burada sözü edilen otorite, hukuk üstünlüğünü kabul eden devletlerdeki hukukun üstünlüğü ve geçerli kanunlara uyma zorunluluğunu ifade etmektedir.

Hukukun üstünlüğüne sahip toplumlarda egemenlik halkındır. Halk bu hakkını kendi isteği ile devretmekte, devlet de buna karşılık huzur ve güvenliğini güvence altına almaktadır. Bu güvencenin sağlandığı anayasada belirtilmiş olup, devletin en başta gelen görevi olduğu bilinmektedir.

"Hukukun üstünlüğüne sahip olan devletlerde kanuna uyacak olanlar otoriteye razı olmuşlardır. Fakat devlet hayatının düzenleyici kurallarını meydana getiren kanun, bu hüviyeti ile meydana çıktıktan sonra, ona rıza gösteren vatandaşların iradesinden çıkmaktadır. Bu itibarla vatandaş artık meşru kanun hükmü altına girmiştir, onun hükmünden dışarı çıkamaz. Bundan sonra vatandaş kanunu beğenirse de ona uymak zorundadır. Bu durumda kamu kudretinin zorlaması ile karşı karşıyadır. Devlet bir zorlama gücüne sahiptir. İşte bu güç devlet otoritesinin vasıtasıdır. Kanuna rıza göstermiş olan fert, kanunun yürümesini ve ona uymayı da taahhüt etmiştir." (6) Bu taahhütünü yerine getirmezse, devlet zorlamak suretiyle uymasını sağlamaktadır.

"Devlet, vatandaşlardan bazı yükümlülükler beklerken, vatandaşlara karşı kendisi de bazı ödevler yüklenmiştir. Nüfusun zaman içerisinde artması, toplumsal yapıdaki değişimler, tarımsal ekonomiden sanayi toplumu haline geçme şeklindeki evrim devletin görevlerini arttırmıştır." (7) "Bu görevlerin başında vatandaşlarına insan olma nedeniyle şeref ve haysiyetlerine yakışacak biçimde yaşama düzeni temin etmek gelir. Bunun yanında ülkede bulunanların can ve mal güvenliğini temin etmek de devletin görevleri arasındadır." (8) Bu bakımdan koruyucu, emredici ve zorlayıcı bir yaptırım gücüne ihtiyaç vardır. Bu gereksinmeyi karşılamak için her devletin bir güvenlik örgütüne sahip olduğunu görmekteyiz.

(5) Münci Kapani, Politika Bilimine Giriş, A. Ü. H. F. Yayınları, s. 17

(6) Kapani, a. g. e., s. 30

(7) Turgay Ergun, A. Polat, Kamu Yönetimine Giriş, TODAİE Yayını, s. 4

(8) Mustafa Maktav, "Polis Enstitüsü Eğitim Programının Verimliliği ve Geliştirilmesi", TODAİE, 1985 (Yayınlanmamış Master Tezi), s. 9

GENEL KOLLUK ÖRGÜTÜ

İnsanların bir arada yaşama zorunluğu, bir takım kuralların ortaya konulmasını ve onlara uyulmasını gerektirmektedir. Toplum yaşayışını düzenleyen bu kuralların din, hukuk, ahlâk ve gelenek kuralları olduğu bilinmektedir. Toplum fertlerinin büyük çoğunluğu kurallara uyarak toplumsal hayata uyum sağlarken, bazılarının kurallar dışına çıkarak düzeni bozduğu ve zarar verdiği görülmektedir.

Bu durumda, devletin ve onun yaptırım gücü olan polisin, toplumsal yaşamın düzenlenmesinde önemli rolü ortaya çıkmaktadır. Devlet bir takım kurallar koymakta ve bu kurallara uyulmasını güvenlik güçleri ile sağlamaktadır.

"Başlangıçta bu güç, askeri bir örgüt biçiminde olup, hem iç hem de dış güvenliği sağlamakla yükümlüydü. Zaman içinde iç ve dış güvenliği sağlayan askeri örgüt, iş bölümü ve uzmanlaşmanın doğal sonucu olarak değişmeye uğramış, askeri örgüt yanında yalnızca iç güvenlikten sorumlu güvenlik kuvvetleri kurulmaya başlanmıştır. Ancak iç ve dış güvenlik tam olarak birbirinden ayırdedilemez. Zira iç güvenlik güçleri ile bastırılmayan olaylar ortaya çıktığı zaman askeri kuruluşlardan yardım istenmektedir." (9)

Tarihin değişik dönemlerinde kolluk, zabıta, polis ve güvenlik gücü kelimelerinin kullanıldığını görmekteyiz. Burada, uluslararası terminolojideki yeri nedeniyle polis veya Türkçe karşılığı olan kolluk gücü deyimini kullanılacaktır. Genel anlamıyla kolluk, devlet örgütünü koruyan ve kamu düzenini sağlayan güç olarak algılanmaktadır.

Kolluk Güçlerinin Örgütlenişi :

Kolluk güçleri öncelikle ikiye ayrılmaktadır.

- A. Genel Kolluk
- B. Özel Kolluk

A. Genel Kolluk

Genel kolluk gücü ikiye ayrılır.

1. Polis
2. Jandarma

Genel kolluk, devletin huzur ve asayişini sağlamaktadır. Genellikle belediye sınırları içinde polis, bunun dışında kalan kırsal alanda jandarma görev yapmaktadır.

(9) Fikret Toksöz, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, s. 52, İletişim Yayınları, s. 1626 dan Maktav a. g. e., s. 9

B. Özel Kolluk

Belirli yer ve tesislerin korunması ve kollanmasında, kanun ve tüzüklerle kurulmuş, silahlı ve silahsız resmi kolluk örgütleridir.

Başlıca özel kolluk güçleri şunlardır :

1. Belediye kolluğu
2. Gümrük kolluğu
3. Orman kolluğu
4. Tekel kolluğu
5. Askeri inzibat kolluğu
6. Sahil güvenlik ve sınır kolluğu
7. Çevre sağlığı kolluğu
8. Liman kolluğu
9. Çarşı ve mahalle bekçileri
10. Köy korucuları
11. Çiftçi malları koruma kolluğu
12. Kuruluşların özel güvenlik örgütleri

I. KOLLUK GÜCÜNÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

Devlet otoritesinin en önemli klasik görevlerinden birisi toplum güvenliğinin sağlanmasıdır. İnsan doğasında, zaman zaman düzenin kurallarına karşı gelme olayı görülmektedir. Bu nedenle, toplum düzeninin bozulması halinde, onu yeniden sağlayacak örgütlerin kurulması gerekli olmuştur.

Eski Türklerden itibaren zamanımıza kadar, devletin yönetim yapısına uygun olarak, Türk güvenlik örgütü de belli bir gelişim çizgisi izlemiştir.

A. Eski Türklerde Zabıta

Eski Türk devletlerinde zabıta görevini yürüten ve Yargan adı verilen görevlilerin olduğu bilinmektedir.

"Göktürkler devrinde Türklerin yerleşik bir toplum karakteri göstermeye başlaması ile birlikte Tiğ'in'lerden başka, daha küçük yerleşim merkezlerinde en yüksek askeri makam olarak Sad, Tudun ve Subaşı'ları zabıta hizmetlerinden sorumlu kişiler olarak görmektediriz.

"İslamiyetin kabulünden itibaren bugünkü ifade ile hakim, savcı belediye başkanı sıfatlarını belli ölçülerde kişiliklerinde toplayan kadı'lar aynı zamanda zabıta amirliği görevlerini de üstlenmişlerdir.

Ancak, zabıta görevleri adliye – zabıta ilişkisi içerisinde subaşılar tarafından ifa edilmekteydi." (10)

"Subaşılar savaşta komutanlık, barışta da buldukları bölgenin güvenlik işlerini yürütmekteydiler. Eski Türklerde kamu düzen ve güvenliğine ilişkin yasalar çıkarılmıştır. Oğuz Han'ın 'Oğuz Türkesi'nde', Cengiz Han'ın 'Uluğ Yasası'nda', Timur'un 'Tüzükat'ında' suçların önlenmesi, suçluların yakalanması ve cezalandırılması ile ilgili hükümler yer almaktadır." (11)

B. Osmanlı Döneminde Zabıta

Osmanlı beyliği'nin kurulmasından itibaren, İmparatorluğun çöküşünü durduracak çareler olarak görülen islahat hareketlerinin yapıldığı son dönemlere doğru, zabıta teşkilatında önemli gelişmeler olmuştur.

"Eyalet, Vilayet, Sancak gibi idari taksimatların en üst yöneticisi olan mülki amirin ve kadıların asayiş konusundaki genel yetki ve sorumlulukları dışında asıl zabıta hizmetleri, genellikle yanında falakacısı ile dolaşan subaşılar tarafından yerine getirilmiştir." (12)

"Yeniçeri döneminde zabıta hizmeti, belli bir temele oturtulmuş ve özgün polis hizmetleri yapılmaya başlanmıştır. O dönemde zabıta hizmetlerinden sorumlu yeniçeriler yaptıkları göreve göre değişik isimler almaktadırlar. Padişahı ve sarayını korumakla görevli olanlara Bostancıbaşı, infaz hizmetini görmekle yükümlü olanlara ise Böcekbaşı deniliyordu.

"Karakol teşkilatına benzer kuruluşların bu dönemde ortaya çıktığı görülmektedir. 'Padişahın kulu kölesi asker' anlamına gelen 'Kullukçular' ise 'Karakolhane' adı verilen ve bugün 'Karakol' olarak isimlendirilen binalarda zabıta hizmetlerini" (13) yürütmektedirler.

". . . Sadece yol, geçit ve güzergâhlarda güvenlik hizmetlerinin Derbentçi, Mortoloz, Balderan, Pandörbaşı, Pandör, Menzilkeş adlarını taşıyan zabıta görevlileri ile asayiş hizmetlerinin yürütüldüğü bilinmektedir." (14)

"Yeniçeri ocağının kaldırılmasından sonra kurulan Asakir–i Mansure–i Muhammediye adı ile kurulan askeri teşkilat da zabıta hizmetlerini üstlenmiştir. Bu dönemde teşkilatın başında yeniçeri ağasının yetkilerini haiz Serasker bulunmaktadır. Serasker, İstanbul'un en yetkili zabıta amiri sıfatını

(10) Cumhuriyetin 60 ncı Yılında Türk Polisi, 1983, s. 26

(11) Maktav, a. g. e., s. 10

(12) Cumhuriyetin 60 ncı Yılında Türk Polisi, 1983, s. 27

(13) a. g. e., s. 27

(14) a. g. e., s. 27

taşıyordu. . . . 1826 yılında yayınlanan İhtisap Ağalığı Nizamnamesi ile İstanbul'da bir İhtisap Nezareti kurulmuştur. Bu teşkilat aslında belediye hizmetlerini yürütmekle birlikte, kısmen zabıta hizmetlerinin bir bölümünü de yüklenmiştir. 1845 yılında Polis Teşkilatı'nın kurulması ile İhtisap Nezareti, 1846 yılında zabıta hizmetlerinden çekilmiş, yalnızca belediye hizmetlerini yürütmekle iştigal etmiştir." (15)

C. Polis Örgütünün Kuruluşu

Yeniçeri teşkilatının kaldırılmasından sonra, Osmanlı İmparatorluğunda zabıta hizmetleri karışık bir hal almış, zabitanın her eyalette farklı fonksiyonlarda, değişik yöneticilere bağlı olarak görev yaptığı görülmüştür. Bu karmaşıklığa son vermek amacıyla, 10 Nisan 1845 yılında, POLİS adı verilen yeni bir zabıta teşkilâtı kurulmuştur.

"İlk kuruluşu İstanbul'da yapılan teşkilât (1846 – 1879) tarihleri arasında 'Zabtiye Müşirliği' olarak görev yapmış, bu tarihten sonra 'Zabtiye Nezaretine' dönüştürülmüştür. 1879 – 1908 tarihlerini kapsayan dönemde, Polis Teşkilâtı İstanbul dışındaki illerde yaygınlaştırılmıştır, 6 Aralık 1896 tarihinde de polisin görev ve yetkilerini gösteren 16 maddelik ilk hukuki metin yayınlanmıştır.

"1907 yılına kadar yürürlükteki ilkelere ve işin gereklerine uygun olarak ve daha önce yayınlanan talimat hükümleri çerçevesinde görev yapan polis kuruluşlarını ve uyguladığı hükümleri tek bir metin halinde toplayan ilk Polis Nizamnamesi hazırlanarak 19 Nisan 1907 tarihinde yayınlanmıştır."(16)

Meşrutiyet döneminde (1909 – 1923) kaldırılan Zabtiye Nezareti yerine 22 Temmuz 1909 tarihli "İstanbul Vilayeti ve Emniyeti Umumiye Müdüriyeti Teşkilatına Dair Kanun" ile Dahiliye Nezaretine bağlı Emniyet Umumiye Müdürlüğü kurulmuştur.

1910 yılından sonra polis teşkilatında büyük gelişmeler olduğu, hizmetin özelliklerine göre yeni yeni birimlerin teşekkül ettirildiği görülmektedir.

T. B. M. M.'nin kuruluşundan iki ay sonra bugünkü Emniyet Genel Müdürlüğü'nün kuruluş temelleri atılmıştır. Cumhuriyet döneminde (1923) polis teşkilatı, 1930 yılına kadar devamlı bir gelişme göstermiştir, Emniyeti Umumiye Müdürlüğü ismini, Emniyet İşleri Umum Müdürlüğüne bırakmıştır.

Cumhuriyet dönemi polis teşkilatının ilk yıllarında kuruluş kanunu yoktu. Gelişimler, bütçe kanunlarına bağlı kadro cetvelleri ile sağlanmıştır.

(15) a. g. e., s. 28

(16) Polis 1988., s. 1

"1932 yılında 2049 sayılı Polis Teşkilat Kanunu çıkarılmış olmakla birlikte Teşkilat, 1908 yılında çıkarılan Polis Nizamnamesinin verdiği görev ve yetkilerle hizmetlerini yürütmüştür. Nihayet 1934 yılında çok uzun yıllar kullanılacak olan, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu neşredilmiştir. 1937 yılında da Cumhuriyetin gelişimine ayak uyduramayan 2049 sayılı Polis Teşkilatı Kanunu lağvedilerek, yerine 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu çıkarılmıştır.

"Emniyet teşkilatının yapı ve fonksiyonu kanunlarla düzenlenmiş olduğundan, müteakip yıllarda çok büyük değişiklik olmamıştır. Ancak, 1953 yılında 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile yapıda ve hizmetlerde değişiklikler vukubulmuştur." (17)

1965 yılında Toplum Zabıtası kurulması ve 1971 – 1974 yıllarında yapılan reorganizasyon çalışmaları dışında, 1980 yılına kadar teşkilat yapısında önemli bir değişiklik olmamıştır.

1980 yılından sonra önemli değişiklikler yapılarak, Teşkilât Malzeme Kadrosu (T. M. K.) standardına gidilmiş, bu şekilde personel ve malzeme durumu bilinir hale gelmiştir.

II. ÖRGÜT YAPISI

Türk Polisi, "Emniyet Genel Müdürlüğü" adı altında örgütlenmiş olup, İçişleri Bakanlığına bağlı en önemli genel müdürlük olmaktadır. Polis örgütü, merkez ile merkeze bağlı kuruluşlar, bölge kuruluşları, taşra ve yurtdışı kuruluşlarından ibarettir. (Ek : 1)

A. Merkez Örgütü

Emniyet Genel Müdürlüğü merkezde;

1. (1) Genel Müdür
2. (5) Genel Müdür Yardımcısı
3. (1) Teftiş Kurulu Başkanlığı
4. (22) Daire Başkanlığı
5. (105) Şube Müdürlüğü
6. (3) Koruma Müdürlüğü
7. (1) Sivil Savunma Uzmanlığı'ndan oluşmaktadır.

Bağlı Kuruluşlar

Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluşlar şunlardır:

1. (1) Polis Akademisi Başkanlığı
2. (5) Polis Koleji Müdürlüğü

3. (1) Polis Eğitim Merkezi Müdürlüğü
4. (14) Polis Okulu Müdürlüğü
5. (3) Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürlüğü
6. (2) Polis Hastahanesi Başhekimliği
7. (1) Polis Bakım ve Yardım Sandığı

Bölge Kuruluşları

Polis hizmetlerindeki önemli gelişmeler ve örgüt yapısındaki genişleme sonucunda, merkezde yoğunlaşan hizmetlerin, bölge merkezlerinde yapılması uygun görülmüş, bu şekilde hizmetin daha etkin ve ekonomik yapılması sağlanmıştır.

Bölgelerde hizmet veren kuruluşlar şunlardır:

1. Polis Taftiş Kurulu Bölge Kuruluşları (İstanbul, İzmir, Adana)
2. Krımlal Polis Laboratuvarı Bölge Kuruluşları (İstanbul, İzmir, Adana, Diyarbakır, Samsun, Erzurum)
3. Sağlık İşleri Daire Başkanlığı Poliklinikleri (İstanbul, İzmir, Samsun, Erzurum)
4. İkmal ve Bakım Daire Başkanlığı Bölge Tamirhaneleri (Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Diyarbakır, Samsun, Erzurum, Sivas)

B. Taşra Örgütü

Polis örgütünde, emniyet ve asayiş hizmetine ilişkin etkenler gözönüne alınarak, yakın benzerlik gösteren iller gruplandırılmıştır. Metropölitlen özellik gösteren İstanbul, Ankara ve İzmir "Özel Statüli İl" olarak değerlendirilmiş, diğlerleri de A, B ve C tipi il'ler olarak gruplandırılmıştır. İl'lerin statülerine göre "Teşkilat Malzeme Kadroları" düzenlenmiştir.

Statülerine göre;

1. Özel statüli 3 il
2. A tipi 16 il
3. B tipi 17 il
4. C tipi 31 il bulunmaktadır.

Taşrada;

- 67 İl Emniyet Müdürlüğü
- 244 İlçe Emniyet Amirliği

270 İlçe Emniyet Komiserliği

32 Bucak Emniyet Komiserliği

3 Hudut Kapısında Emniyet Amirliği

14 Hudut Kapısında Emniyet Komiserliği, bulunmaktadır.

C. Yurtdışı Örgütü

Emniyet örgütünün yurtdışında kuruluşu bulunmamasına rağmen, Dışişleri Bakanlığından alınan kadrolarla personel görevlendirilmektedir.

Yurtdışı Temsilciliklerimizin korunması için önem arzeden 52 ülkede 246 personel bulunmaktadır.

Yine Dışişleri Bakanlığı kadrolarından 5 adet uzman müşavir kadrosu ile, Federal Almanya'da 2, Danimarka, Hollanda ve Suudi Arabistanda birer personel görevlendirilmiştir.

Emniyet örgütünün yurtdışında örgütlenmesi için gerekli hukuki düzenleme yapılmış olup, 1989 yılında çıkartılan kanun ile uygun görülen ülkelere personel gönderilebilecektir.

III. PERSONEL DURUMU

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde, Emniyet hizmetleri sınıfı da yer almaktadır. Bu sınıfın kendi özel kanununa göre; polis memuru, komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdüründen oluştuğu belirtilmiştir.

Emniyet teşkilatının emniyet hizmetleri sınıfında, 1988 yılı itibariyle 86188 kişi görev yapmaktadır.

Diğer hizmet branşlarından;

387 Genel İdare Hizmetleri

219 Teknik Hizmetler

392 Sağlık Hizmetleri

214 Eğitim Hizmetleri

1 Din Hizmetleri (Polis Hastanesi için)

27256 Yardımcı Hizmetler (21496 kişi Çarşı ve Mahalle Bekçisi, 5760 kişi Teknisyen Yardımcısı) sınıfından personel bulunmaktadır.

Bunun yanında 18 akademik kadrolu, 79 sözleşmeli ve 1720 işçi statüsünde personel bulunmaktadır. Toplam personel sayısı 116474 kişidir.

Yıllara ve rübelere göre personel dağılımı çizelge : 1'de görüldüğü gibidir.

Çizelge : 1

EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI PERSONELİN
YILLAR İTİBARIYLA MEVCUDU

YILI	R Ü T B E L E R						TOPLAM
	Em.Müd	Em.A.	Bşkm.	Komiser	Kom.Yrd.	Polis Me.	
1980	607	378	1940	610	4560	41985	50.000
1981	622	568	1693	606	4209	42004	49.702
1982	502	545	1542	583	4142	44342	51.660
1983	683	648	1138	1138	3458	50806	57.916
1984	728	600	1118	3219	1378	50487	57.530
1984	982	546	1440	3248	3312	60587	70.115
1986	1021	502	1419	3254	5131	61945	73.292
1987*	1169	466	3513	1086	6046	66666	78.946

* 7 Mart 1987 tarihi itibariyle

Kaynak : Türk Polisi, Hizmette 142 Yıl

IV. YÖNETİCİLER

İnsanların toplu halde yaşama zorunluluğunun gerektirdiği ilk gereksinim yönetim konusu olmuştur. Çeşitli yazarlar tarafından yönetimin değişik tanımları yapılmıştır. En yaygın şekli ile yönetim : planlama, örgütlenme ve denetim faaliyetidir. Diğer bir tanıma göre yönetim, "önceden saptanmış amaçlara ulaşmak üzere, çeşitli grup faaliyetleriyle işlerin başarılması sanatı'dır." (18)

Örgütte yöneticinin önemi ve rolü bilinmektedir. Zira yönetim, yöneticiye göre şekillenmektedir. Yöneticinin kim olduğu konusunda değişik tanımlar yapılmıştır. En yalın tanımı ile yönetici, örgütü yöneten kişidir. Mills'e göre yönetici, "kamu yönetimi adını verdiğimiz soyut çerçeve içerisinde

(18) A. Fikret Ar, "Fransa ve Türkiye'de Yönetici Yetiştiren Başlıca Kurumlar, ENA, IIAP ve TODAİE", Amme İdaresi Dergisi, C. 19, s. 4, Aralık 1986, s. 14

siyasal gücün saptadığı kamu siyasasını eyleme dönüştürecek ve uygulama alanına koyacak olan insan ögesidir." (19)

Yöneticiler, genellikle orta ve üst kademe yöneticileri diye sınıflandırılmaktadır. Son zamanlarda ilk kademe (alt kademe) yöneticilerinden de söz edilir olmuştur. Yazarın görüşüne göre, yöneticileri ilk, orta ve üst kademe yöneticileri diye sınıflandırmak en gerçekçi yaklaşımdır. Yöneticilerin pek çoğunun ilk yönetim kademelerinde bulunduğu ve buradan yükselerek geldiği unutulmamalıdır.

Polis örgütünde, tabanı oluşturan memurların dışında, bütün amirler yönetici kabul edilmektedir. Yönetim hiyerarşisinde polis yöneticileri aşağıda gösterildiği şekildedir.

- A. İlk düzey polis yöneticileri
- B. Orta düzey polis yöneticileri
- C. Üst düzey polis yöneticileri

Polis örgütünde rütbe sistemi bu yapıya uygun olarak sıralanmaktadır.

1. Emniyet Genel Müdürü
2. Emniyet Genel Müdür Yardımcısı
3. Emniyet Müdürü
4. Emniyet Müdür Yardımcısı
5. Emniyet Şube Müdürü
6. Emniyet Şube Müdür Yardımcısı
7. Emniyet Amiri
8. Başkomiser
9. Komiser
10. Komiser Yardımcısı
11. Polis Memuru.

Üst Kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Hakkında Kanun (x), daire başkanları ile daha üst düzeyde bulunan yöneticileri kapsamına almıştır. Buna paralel olarak, polis yöneticileri şu şekilde bölümlere ayrılabilir.

- A. Üst Düzey Yöneticileri
 1. Emniyet Genel Müdürü

(19) Wright Mills, İktidar Seçkinleri (Çev: Ünsal Oskay), Ankara Bilgi Basımevi, 1974, s. 8 den aktaran Cemil Cem, Türk Kamu Kesiminde Üst Düzey Yöneticileri, Amme İdaresi Yayınları, No : 153, Sevinç Matbaası, Ankara 1976, s. 17

(x) Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiştir.

2. Emniyet Genel Müdür Yardımcıları
3. İl Emniyet Müdürleri
4. Daire Başkanları
5. Eğitim Kurumları Müdürleri

B. Orta Düzey Yöneticileri

1. Emniyet Müdür Yardımcıları
2. Emniyet Şube Müdürleri
3. Emniyet Şube Müdür Yardımcıları
4. Emniyet Amirleri

C. İlk Düzey Yöneticileri

1. Başkomiserler
2. Komiserler
3. Komiser Yardımcıları

Örgütte yönetim, yöneticilerine göre ve özellikle üst düzey yöneticilerine göre şekillenmektedir. "Balık baştan kokar", "Ön tekerlek nereye giderse, arka tekerlek de oradan geçer" öz deyişleri, yöneticinin rolünü belirtmektedir. Buna uygun olarak, yönetimin üst kademelerindeki bozulma süratle alt kademelere geçer. Üst düzey yöneticilerinin niteliksiz olduğu örgütlerde, kolaylıkla çözümler görülür. Örgütün korunması ve gelişmesi yolunda istekler genellikle tabandan gelmemektedir. Bu nedenle, üst düzey yöneticilerinin yönetimdeki rolü daha iyi anlaşılmalıdır.

Polis örgütünde yönetici yetiştiren yegane kurum Polis Akademisi olmaktadır. Bunun yanında ilk kademe yöneticiliği için Polis Eğitim Merkezlerinde görülen dokuz aylık komiser yardımcısı yetiştirme programlarından söz edilebilir.

Üniversitelerin değişik fakültelerinden mezun olan kişiler, polis örgütüne alınabilmektedir. Özellikle, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Hukuk Fakültesi tercih ile diğer fakülte mezunları alınmaktadır. Örgütte bulunan yönetici sınıfın mezun oldukları okullara göre dağılımı çizelge : 2'de görüldüğü gibidir.

Çizelge : 2

POLİS YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRENİM DURUMLARI

	MEZUN OLDUĞU ÖĞRENİM KURUMU	R Ü T B E S İ	
		Em.Müdürü	Em.Amiri
1	Polis Akademisi	917	411
2	Siyasal Bilgiler Fakültesi	10	4
3	Hukuk Fakültesi	78	7
4	İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi	74	27
5	Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi	53	4
6	Edebiyat Fakültesi	18	2
7	Gazetecilik Enstitüsü	8	4
8	Mimarlık Mühendislik Fakültesi	2	1
9	Eğitim Fakültesi	2	1
10	Fen Fakültesi	1	—
11	Güzel Sanatlar Akademisi	1	—
12	Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi	1	—
13	Tekniker Yüksek Okulu	3	—
14	Turizm – Ticaret Yüksek Okulu	1	—
15	İlahiyat Fakültesi	—	3
16	Yüksek İslâm Enstitüsü	—	2
	TOPLAM	1169	466

7 Mart 1987 tarihi itibariyle

Kaynak : Türk Polisi, Hizmette 142 Yıl

İKİNCİ BÖLÜM

I. POLİS ÖRGÜTÜNDE EĞİTİM

A. EĞİTİMİN TANIMI

Eğitim insanlığın doğuşu ile birlikte başlamıştır. En ilkel kabilelerde bile, insanoğlu temel ihtiyaçlarını karşılamak için etrafındaki tabiat varlıklarını nasıl kullanacağını öğrenmeye başlamış ve zaman içinde de bunlardan elde edilen araç gereci geliştirmeye çalışmıştır.

Önceleri insanın günlük yaşamı içinde çevre faktörlerine bağlı olarak yapıla gelen eğitimin, gelişmiş toplumlarda, kurumsal olarak sürdürüldüğü görülmektedir.

"Eğitim" sözcüğü ele alındığı zaman hemen akla "öğretim" gelmektedir. "Eğitim ve öğretim sözcükleri çoğu kez birbirlerinin yerine kullanılmakta ise de, eğitim sözcüğü daha kapsamlı ve süreklidir." (1)

"Eğitim, zaman ve mekân yönünden kapsamlı, süreli ve çok boyutludur. Öğretimde zaman ve mekân kadar öğretmenin, velinin, öğrencilerin beklentileri de önem taşır. Eğitimde, bilgi dahil her türlü tecrübe üzerinde durulur; bu tecrübeler tesadüfi olabilir. Tesadüfi tecrübeler ise eğitsel olabilir, fakat olmayabilir de. Öğretim ise güdümlüdür, plânlıdır, desteklidir, programlıdır. Öğrencinin öğretmen ile ve onun sağladığı ortamla etkileşimi önem taşır. Öğretimde bütün öğrenme tecrübelerinin eğitsel olması esastır." (2)

(1) Mahmut Tezcan, Eğitim Sosyolojisine Giriş, Ankara 1976, C. 1, s. 2

(2) Fatma Varış, Eğitim Bilimine Giriş, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No: 159, Ankara Üniversitesi Basımevi, Dördüncü Baskı 1988, s. 18

Varış, eğitimi, zaman ve mekân yönünden kapsamlı, süreli ve çok boyutlu bir süreç olarak görmekte, öğretimi ise; güdümlü, plânlı, programlı ve öğretmen öğrenci etkileşiminin olduğu, eğitim kurumlarında yapılan faaliyetler olarak değerlendirilmektedir.

Eğitim, çeşitli yazarlarca değişik şekillerde tanımlanmıştır. Bazılarına göre eğitim, "bir süreç, bir oluşum, bir düşün yeteneğinin geliştirilmesi, davranış kazandırma, beceri sağlama" (3) eylemidir.

Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır.

Başka biçimde bir tanıma göre eğitim, "bireyin toplumsal yeteneğinin ve en elverişli düzeyde kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş denetimli bir çevreyi (özellikle okulu) içine alan toplumsal bir süreçtir." (4)

Diğer bir tanımla ve en yaygın şekil ile "eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir." (5)

Eğitimi, "bireyin belli davranışları kazandırması ve bu davranışları alışkanlık haline getirmesi süreci" diye tanımlayabiliriz.

Eğitimin yararları, hem bireyin hem de toplumun mutluluğu açısından kabul edilmektedir.

Simon ve arkadaşlarının belirttiği gibi :

"Eğitim, örgütsel etkinliklerin kişinin 'içine işlenmesini' sağlar. Kişiyi öyle değiştirir ki, söz konusu kimse istenen davranışları, her an verilen yönergelerin etkisi altında değil, kendiliğinden yapar. Üyelerinde kendi kendini yönetme yeteneği ve örgütün ortak çabasını destekleyecek biçimde bağımsız eylemde bulunmak isteği geniş ölçüde yoksa hiçbir örgüt var olamaz. Bununla birlikte, kişide örgütün öbür üyelerinin çabalarıyla uyumlu olarak bağımsız eylemde bulunma yetenek ve isteği eğitimle arttırılabilir." (6)

"Öyleyse eğitim, hem bireyler olarak yüksek bir yaşama düzeyi elde etmemizin başlıca yolu, hem de toplum olarak gelişme ve ilerlemenin, ileri ülkeler arasındaki yer almanın başlıca yoludur. Hem

(3) Y. Kemal Kaya, İnsan Yetiştirme Düzenimiz, 3'ncü Baskı, Ankara 1981, s. 9

(4) Tezcan, a. g. e., s. 2

(5) Selahattin Ertürk, Eğitimde "Program" Geliştirme, Ankara Yelkentepe Yayınları, 1975, s. 12

(6) H. A. Simon, D. W. Smithburg, Victor A. Thompson, (Çev. Cemal Mihçioğlu) Kamu Yönetimi, Ankara, A. Ü. SBF Yayını, 1973, s. 342

de ülke'de demokratik bir siyasal ve toplumsal yaşamı gerçekleştirmenin temel bir yoludur." (7)

"Gerçekte eğitim, özgür bir toplumda demokratik yaşama bilincini uyandırır, geliştirir ve halkın demokratik yaşantıya etkili olarak katılmasını sağlar." (8)

B. EĞİTİMİN ÖNEMİ

"Bir ulusun varlıklı, yarıncından emin ve her bakımdan mutlu olması, o ulusu oluşturan insanlara bağlıdır. Ulusal kalkınma, ulusca güçlü olmanın gerektirdiği görevleri yerine getirmek üzere eğitilmiş kişilerin çabası ile olur. Eğitim, ulusun ve bireylerin mutluluğunu sağlama gibi geçerli bir araç olarak kullanılmakta, gittikçe önem ve güç kazanmaktadır.

"Dünyadaki gelişmiş, az gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler arasında bir değerlendirme yapılacak olursa, eğitim düzeylerinin çok farklı olduğu görülecektir. Gelişmiş ülkeler bu gelişmişliklerini doğal zenginliklerinden çok eğitime verdikleri öneme borçludurlar." (9) Şüphesiz, eğitim bütün kurumlar, toplum için ve devlet için önemlidir. Ülkeler için en iyi yatırım insan eğitime yapılandır. Meyvaları geç toplanır, ama sürekli verim alınır.

"Çağımızda eğitim sürecinden geçmemiş bir kimsenin, kendi kendine yetişme imkânı bulsa bile, tam olarak gizil güçlerini geliştirmesi imkânsızdır. Bu nedenle, bir insanın kendini ve ailesini geçindirecek bir iş sahibi olabilmesi, ailesinin ve toplumun kendinden beklediklerini yerine getirebilmesi, vatandaşlık görevlerini yapabilmesi, haklarını kullanabilmesi, başkaları ile iyi ilişkiler kurabilmesi için en azından temeleğitim sürecinden geçmesi gerekmektedir. Bugün temel eğitim tüm ülkelerde zorunlu öğrenim olarak kabul edilmektedir. Oysa bir kimsenin mesleğinde daha yeterli olabilmesi için daha yüksek düzeyde eğitim görmesi, pek çok meslek için gerekli görülmektedir." (10)

"Türkiye'de diğer ülkelerde olduğu gibi, eğitimin gücü ve önemine gün geçtikçe daha çok inanılmakta, vatandaşlar arasında eğitim görmeye ve eğitimlerinin düzeylerini yükseltmeye karşı önüne geçilmez bir isteğin yaygınlaştığı gözlenmektedir. Bu konuda 1961 Anayasa'sında, Milli Eğitim Temel Kanunu'nda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda ve Kalkınma Planlarında çok olumlu ve zorlayıcı hükümlere yer verilmiş olmasına karşın, bugün istenilen düzeye ulaşamadığı, Ülke'deki okur yazar oranının % 60 dolaylarında kalmasından anlaşılmaktadır." (11)

(7) Özer Ozankaya, Toplum Bilimine Giriş, A. Ü. SBF Yayınları, 1977, s. 252

(8) UNESCO, Readings in the Economics of Education, Paris 1968,'den aktaran, Kaya, a. g. e., s. 5

(9) Nuri Tortop, Halkla İlişkiler, Ankara 1978, İlk-San Basımevi, s. 146

(10) İ.Etem Başaran, Eğitime Giriş, Ankara 1978, Bımaş Matbaacılık Ltd., s. 22

(11) DİE, 1980 Nüfus Sayımı Sonuçları, dan aktaran, Kaya a. g. e., s. 11

Diğer kurumlarda olduğu gibi poliste de eğitimin yerl ve önemi büyüktür. Polisln görevleri gün geçtikçe artmakta ve çeşitlenmektedir. Teknolojik gelişimdeki uyanışa koşut olarak gelecekte polisln görevleri daha da artacaktır. Çağımızda, belirli bir eğitim sürecinden geçmemiş kişilerle hizmeti yürütmek olanak dışıdır. Hukuk eğitimi yapmayan kişinin avukatlık yapması, mühendislik eğitimi görmeyen kişinin mühendis olması, keza tıp öğrenimi görmeyen kişinin doktorluk yapması nasıl düşünülmemiyorsa, polislik eğitimi görmeyen kimselere de polislik yaptırılması düşünülemez. Polis örgütünde bugün polislik eğitiminden geçmeyen kişilerin örgüt içinde önemli bir sayı oluşturdukları ve üst yönetim kademelerine dahi gelebildikleri gözönüne alınırsa, sorunun önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Polis örgütü toplum içinde oynadığı rol itibariyle, diğer kurumlardan daha değişik önem taşımaktadır. Polis veya genel olarak kolluk, devlet ile özdeşleşmiştir. Polis, yasaların uygulayıcısı, devletin yaptırım gücüdür.

Yasalar iyi uygulayıcıların elinde hayatiyet kazanır. En sağlıklı yasalar, kötü uygulayıcıların elinde topluma zarar verir. İyi yasa uygulayıcısı, yasanın ruhuna inebilen, eğitilmiş kişidir.

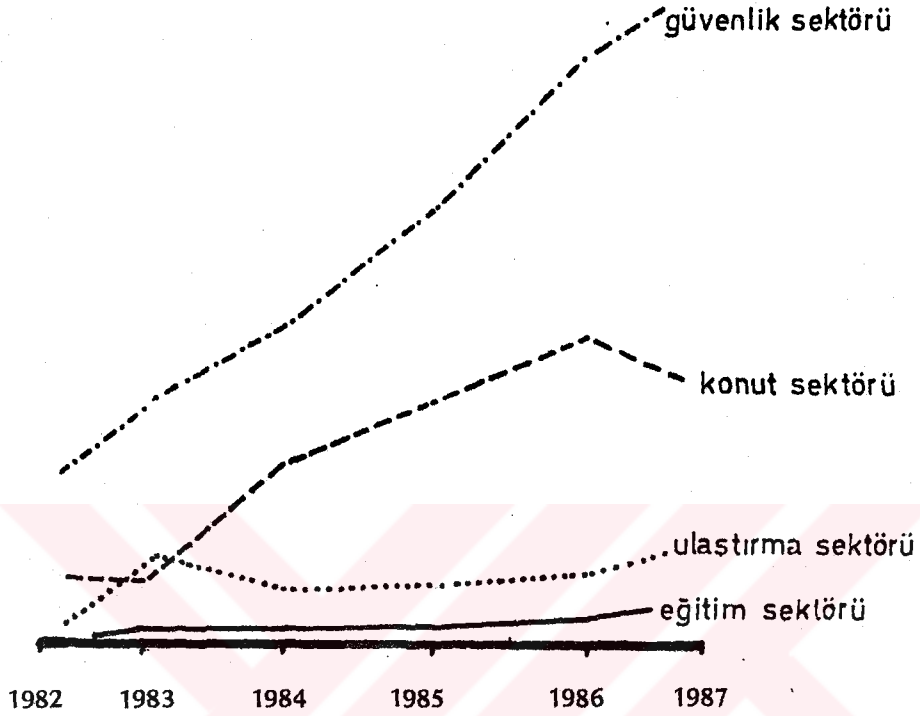
Burada karşımıza ikili bir yapı çıkmaktadır. Yasaları uygulayan erk, yani polis gücü, diğeri de yasalara uymakla yükümlü geniş toplum kesimi. İnsanın doğası gereği yasalara uymayı, daha doğrusu otoriteyi kabullenememektedir. Bu nedenle, polis ile halk zaman zaman karşı karşıya gelmektedir. Burada haklı ile haksızdan ziyade, otorite ile toplum çatışmaktadır. Bundan, en çok otoritenin uygulayıcısı olan polis gücü etkilenmektedir. Polisin eğitimsizliği de buna eklenince, toplum ile arasındaki ayırım ve çatışma gittikçe büyümekte, olumsuz yönde etkilenmektedir.

Polis için eğitilmiş olmak yeterli değildir. İyi eğitilmiş olmak gerekir. Tam eğitilmemiş kişinin topluma zararı, yarı eğitilmiş olandan daha fazladır. Ne yazık ki, bugün polisimizin yeterli eğitim düzeyinde olduğunu söyleyemeyiz. Polis örgütündeki üst düzey yetkililerinin açıklamalarına göre iyi bir tablo ile karşı karşıya bulunmaktayız. En az lise mezunları polis olarak alınmakta, üst yönetim kadrolarına atanmak için yüksek öğrenim görme şartı aranmaktadır. Fakat durumun öyle olmadığı, çizilen bu pembe tablonun gerçeği yansıtmadığı yazarın gözlemlerinden ve halkın bu konudaki genel değerlendirmelerinden anlaşılmaktadır.

Polisin eğitimine yeterli önemin verilmediği bu alana yeteri kadar kaynak ayrılmadığı görülmektedir. Şekil 1'deki polis örgütü yatırım ödeneklerinin sektörel dağılımı bunu doğrular mahiyettedir.

Şekil :1

POLİS ÖRGÜTÜNDE YATIRIM ÖDENEKLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI

Kaynak : Türk Polisi, Hizmette 142 Yıl

Hızlı bir gelişim sürecine giren Türk eğitim sisteminin önemli bazı sorunlarının olduğu bilinmektedir. Polis örgütündeki eğitim, genel eğitim sisteminden soyutlamak mümkün olmadığı için benzer sorunlarla karşılaşmaktadır. Polis örgütünün hiyerarşik yapısından gelen otoriter anlayış, eğitimi daha sorunlu hale getirmektedir.

Polisin çağdaş eğitim yapısına kavuşması, bilgisayar devrinin başladığı zamanımızda kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görülmekte olup, modern eğitim tekniklerine uygun eğitim sistemine en kısa zamanda kavuşturulmalıdır.

C. EĞİTİM ÖRGÜTÜ

Polis eğitim örgütü, eğitimden sorumlu birimler ve eğitim kuruluşlarından meydana gelmektedir. Poliste eğitim işleri, Genel Müdür Yardımcılığı seviyesinde örgütlendirilmiştir. 1980 yılından itibaren TMK uygulamasıyla, il kuruluşlarında da eğitim şube müdürlükleri veya büroları oluşturulmuştur.

1. Eğitim Birimleri

a. Eğitim Yüksek Kurulu

Eğitim Yüksek Kurulu, merkezde Eğitim Daire Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde yılda en az bir defa toplanır. Toplantıya İçişleri Bakanı başkanlık eder. Emniyet Genel Müdürü, eğitim işlerinden sorumlu genel müdür yardımcısı, Eğitim Daire Başkanı, Emniyet Teşkilatı eğitim kurumlarının Müdür ve eğitim işleriyle görevli müdür yardımcıları ile ilgili olabilecek diğer daire başkan ve yetkilileriyle, Eğitim Daire Başkanlığı şube müdürleri kurulun doğal üyesi olmaktadır.

Eğitim Yüksek Kurulu, eğitim kurumlarının karşılaştıkları sorunları çözümlenmekte ve ileriye dönük çalışmalar yapmaktadır.

b. Eğitim Daire Başkanlığı

Daire Başkanlığı, eğitim işleriyle görevli Genel Müdür Yardımcısına bağlıdır. İçişleri Bakanlığı'nın ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün eğitim politikasını yürütmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı'nın görevleri şöyle özetlenebilir:

- 1) Nitelikli personel almak.
- 2) Eğitim politikasını tesbit etmek.
- 3) Eğitim plân ve programlarını yapmak.
- 4) İhtiyaç duyulan alanlarda uzmanlık eğitimi yaptırmak.
- 5) Diğer eğitim kuruluşlarında ve yurtdışında personelin eğitimini sağlamak.
- 6) Eğitim kurumlarının modernize edilmesi ve eğitimde ileri teknik ve yöntemlerin kullanılmasına yönelik araştırmalar yapmak.
- 7) Hizmet içi eğitimin, örgütün bütün ünitelerinde sürdürülmesini sağlamak.
- 8) Eğitim ile ilgili yerli ve yabancı yayınları izlemek.
- 9) Polis örgütünün sosyal ve sportif faaliyetlerini yürütmek.

c. İl Emniyet Şube Müdürlükleri

Polis örgütünde eğitim çalışmaları, İl Emniyet Müdürlüklerinde eğitim şube müdürlüğü, İlçe Emniyet Amirlerinde ise eğitim büroları seviyesinde yürütülmektedir. Bu uygulama ile eğitim en alt üniteye kadar indirilmiştir.

İl Emniyet şube müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürü'nün önerisi ve Bakanlık makamının onayı ile kurulmaktadır. Amacı, il bünyesinde yapılan eğitim faaliyetlerini düzenli ve verimli bir şekilde yürütmektir.

Eğitim Şube m¼d¼rl¼đ¼n¼n başlıca g¼revleri; Personelin eğitim gereksinimlerini saptamak, yıllık hizmet iÇi eğitim programlarını y¼r¼tmek, ŐeŐitli konularda kurs ve seminer programları hazırlamak, polis halk iŐliŐkilerini geliŐtirici y¼nde faaliyet g¼stermek, personelin sosyal durumunu geliŐtirici ve moralini y¼kseltici y¼nde ŐalıŐmalar yapmak, her ¼nitede bir kitaplık kurmak ve polis ile ilgili yayınları takip etmektir.

2. Eğitim Kuruluşları

Polisin eğitimi aşağıda sayılan kurumlarda s¼rd¼r¼lmektedir.

- Polis Kolejleri (~~10 adet~~) (1 Adet)
- Polis Okulları ve Polis Eğitim Merkezleri (Onyedı adet)
- Polis Akademisi
- Yabancı Diller Eğitim Merkezi
- Ulaştırma Eğitim Merkezi

Bu kuruluşlarda yapılan eğitim ŐalıŐmalarına "Hizmet ¼ncesi Eğitim" ve "Hizmet İÇi Eğitim" b¼l¼mlerinde geniş yer verilecektir.

D. EğİTİM S¼RECİ

Y¼netim biliminde eğitim s¼reci genellikle iki aşamalı olarak incelenmektedir. Kişinin memurluk stat¼s¼ ¼lŐ¼ olarak alınmakta, buna g¼re memurluğa girmeden ¼nceki eğitimi "Hizmet ¼ncesi Eğitim" memurluk stat¼s¼ne girdikten sonra g¼rm¼Ő olduğu eğitime ise "Hizmet İÇi Eğitim" denilmektedir. Bazı yazarlar, personelin aday olarak atandığı, diğer bazı yazarlar ise memurun asil olarak atandığı tarihi ¼lŐ¼t olarak kabul etmektedirler. Yazara g¼re, memurun aday olarak atanması tarihinin ¼lŐ¼t olarak kabul edilmesi ve eğitim s¼recinin buna g¼re ele alınması daha isabetli bir g¼r¼Őt¼r.

Diğer bazı meslek kuruluşları ile Milli Eğitim GenÇlik ve Spor Bakanlığı ve Tarım Orman ve K¼yiŐleri Bakanlığında olduğu gibi polis ¼rg¼t¼nde de, mesleğe y¼nelik eğitim kurumları bulunduğu işin farklı bir yaklaşımla, fakat klasik ayrıma benzer bir yol izlenerek eğitim s¼recini;

1. Hizmet ¼ncesi Eğitim

- Orta, Lise ve Y¼ksek Okullardaki Eğitim (Polis Eğitim Kurumlarına ¼đrenci kaynağı olan okullar)
- Hizmete Hazırlık Eğitimi

2. Hizmet İÇi Eğitim, diye ayırmak gerekmektedir.

II. HİZMET ÖNCESİ EĞİTİM

Eğitimle ilgili olarak yapılan tanımlamalarda olduğu gibi, hizmet öncesi eğitimin de amaca göre çeşitli tanımları yapılmaktadır. Bir tanıma göre, hizmet öncesi eğitim "memurun işe girmeden ve henüz bütün zamanını çalıştığı kuruma vermeye başlamadan önce öğretim kurumlarında tam gün çalışarak yetiştiği dönemdir." (12)

Bir başka tanıma göre, hizmet öncesi eğitim "kişinin memurluk statüsüne girmeden önce almış olduğu eğitim türüdür." (13)

Bu tanımlamalarda bazı farklılıklar görülmekte ise de, hizmet öncesi eğitimin kişinin memurluk statüsüne geçmeden önce aldığı eğitim olduğu görüşünde birleşilmektedir.

Endüstriyel gelişmenin ve toplumsal değişimin ileri boyutlara ulaştığı çağımızda kamu hizmetleri de büyük çeşitlilik göstermektedir. Bu kadar çeşitlilik gösteren kamu hizmetleri için alınacak personelde yeterli düzeyde hizmet öncesi eğitim görmüş olma koşulu aranması doğal karşılanmaktadır. Günümüzün çağdaş devlet anlayışında, özellikle yüksek dereceli kamu hizmetlerine atanacakların görmüş oldukları genel ve klasik eğitim, hizmet öncesi eğitim için yeterli görülmemektedir.

"Almanya'da kamu hizmetlerinde çalışacak bir adayın devamlı bir kadro ya atanmadan önce, devlet tarafından konulan usullere göre ve devletin gözetimi altında, devlete en iyi hizmet vermesine imkân verecek kurumsal ve pratik hukuk ve kamu hizmetleri bilgisi taşıdığını kanıtlaması gerekmektedir." (14)

Görülüyor ki, hizmet öncesi eğitimin çağdaş devlet anlayışının gerektirdiği nitelikte ve yeterli düzeyde eğitimi vermiş olması gerekmektedir. Bu konuda en büyük görev devlete düşmektedir. Devlet kamu kuruluşları veya özel teşebbüsün gereksinime duyduğu ve duyacağı nitelikli insan gücünün hizmet öncesi eğitimi için gerekli plan ve programları hazırlamalı ve eğitimi bu plan ve program çerçevesinde yönlendirmelidir.

"Bugün Ülke'mizde uygulanmakta olan hizmet öncesi eğitim iki kümede toplanmaktadır: Birinci kümede yer alan eğitim etkinliklerinin kamu hizmetlerine yönelmiş bir yönü, kamu hizmetleriyle bir ilişkisi yoktur. İlk, orta, lise, üniversite ve yüksek okul öğrenimlerinde olduğu gibi.... İkinci kümede yer alan hizmet öncesi eğitim etkinlikleri ise, doğrudan doğruya kamu hizmetlerine yönelmiştir." (15)

(12) Nuri Tortop, M. Ayhan Anahtar, Personel Yönetimi, Ankara 1976, Kalite Matbaası, s. 134

(13) Cahit Tutum, Personel Yönetimi, TODAİE Yayınları, No : 179, 1979, s. 118

(14) Brian Chapman, İdare Mesleği, (Çev. Vahit Tutum), TODAİE Yayınları, No: 114, Sevinç Matbaası, 1970, s. 94

(15) Tutum, a. g. e., s. 120

Birinci kümede yer alan eğitim etkinlikleri, 'Polis Örgütünde Eleman Alma ve Polis Okulları Öğrenci Kaynağı', ikinci kümede yer alan eğitim etkinlikleri ise, 'Hizmete Hazırlık Eğitimi' başlıkları altında görülmektedir.

III. POLİS ÖRGÜTÜNDE ELEMAN ALMA

A. POLİS OKULLARINA ELEMAN ALMA

Polis okullarına lise veya dengi okul mezunu öğrenciler alınmaktadır. İhtiyacın karşılanması halinde, ortokul mezunlarının alınacağı belirtilmiş ise de, artık alınmamaktadır. Adayların değişik liselerden mezun oldukları görülmektedir. Düz lise mezunları büyük bir çoğunluğu tutmakta, bunu endüstri meslek, ticaret ve imam hatip liseleri izlemektedir.

Aday seçimi için yedi bölge merkezinde sınav yapılmaktadır. Güney Doğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinden başvuranlar, Ülke genelinde daha az başarı sağlamaktadırlar. Bu durum, Türkiye'nin bölgeler arası eğitim farklılığının sonucu olarak değerlendirilmektedir.

B. POLİS KOLEJLERİNE ELEMAN ALMA

Polis kolejlerine, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı ortaokullar ile bir mesleğe yönelik eğitim vermeyen, yabancı dile ağırlık veren liselerin hazırlık sınıfını tamamlama ve bütünlemeye kalmadan doğrudan geçmiş öğrenciler arasından sınavla öğrenci alınmaktadır.

Her yıl alınacak öğrenci miktarı Emniyet Genel Müdürlüğü'nce belirlenir. Ortalama 650–700 civarında öğrenci alınmaktadır. Öğrenci kontenjanına göre, istekli öğrenci sayısı 4–5 kat fazladır. İstekli sayısının fazla olması nedeniyle iyi bir seçim yapılmakta, genellikle okudukları ortaokullarda derece yapan öğrenciler kazanabilmektedir. Kazananların büyük çoğunluğu, büyük kent ortaokullarını bitirenler olmaktadır. Üç büyük kent'ten gelen öğrenci miktarı dikkat çekici boyuttadır.

C. POLİS AKADEMİSİNE ELEMAN ALMA

Polis Akademisi'ne iki kaynaktan öğrenci alınmaktadır. Polis Koleji mezunları ve kadroda görevli lise mezunu polisler. Kolej mezunları sınavsız alınmakta ise de, 28.11.1984 tarih ve 3087 sayılı "Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nun" geçici 3'ncü maddesi hükmü gereğince, Kanunun yürürlüğe girdiği 1984 yılından sonra polis kolejlerine giren ve mezun olan öğrencilere sınav uygulanacak ve başarılı olanlar Akademi'ye alınacaktır. Halihazırda kolej mezunları kontenjanı doldurmadığı için, lise mezunu

polisler arasından da sınavla, Akademi'ye öğrenci alınmaktadır.

Polis Kolejleri ve Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra mezun olacakları tarihe kadar lise mezunu polisler arasından seçim yapılabileceği gibi, 10.3.1987 yılında yapılan değişiklikle üniversite birinci basamak sınavında, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce tesbit edilen taban puanı alan öğrenciler arasından, yapılacak sınavlarda başarılı olanlar, akademiye öğrenci olarak alınmaktadır.

Polis Akademisi'nin "Özel Eğitim Programına" üniversitelerin 4 yıllık eğitim veren fakülte veya yüksek okulları mezunları alınmaktadır. Akademideki bir yıllık mesleki eğitimden sonra, komiser yardımcısı olarak göreve atanmaktadırlar.

İlk Polis Koleji 1938 yılında açılmış, 1985 yılında açılan üç ve 1988 yılında açılan yeni bir kolej ile sayıları beş'e çıkmıştır.

Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre Polis Akademisi'nin lisans seviyesindeki eğitimine,

1. Polis Koleji
2. Lise ve dengi okul mezunları arasından sınavla öğrenci alınmaktadır.

Polis Akademisi öğrencilerinin, hizmet öncesi eğitimleri lise ve dengi okullar olmaktadır. Polis Kolejlerindeki eğitim, "Hizmete Hazırlık Eğitimi" bölümünde ele alınacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HİZMETE HAZIRLIK EĞİTİMİ

Genellikle eğitim, hizmet öncesi ve hizmet içi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bazı meslek- lere eleman alınırken, adaylara belli bir süre hizmete hazırlık eğitimi verilmektedir. Bilinir ki, bu eğitim verilmeden mesleğin gerekleri tam yerine getirilemeyecektir. Bunun en iyi örnekleri; Tarım Orman ve Köyleri, Maliye ve Gümrük, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlıkları ile Ordu teşkilâtı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nde görülmektedir.

Polis Örgütünde hizmete hazırlık eğitimi: Polis Okulları, Polis Koleji ve Polis Akademisinde verilmektedir. Öğrenciler, okullarda değişik statülerde bulunmaktadır. Polis Kolejinde öğrenci statü- sünde bulunan adaylar, Polis Akademisi ve Polis Okullarında öğrenci memur statüsünde bulunmaktadır. Polis Yüksek Öğretim Kanununa göre Polis Akademisi öğrencilerin memurluk statüsü 1985 yılından iti- baren kademeli olarak dört yıl içinde kaldırılmıştır.

I. POLİS OKULLARI

A. KURULUŞ VE GELİŞİMİ

Batı standardında örgütlenmenin başladığı meşrutiyet yıllarında, Ülkemizde ilk polis okulunun 1907 yılında, Rumelinin ıslâhatı sırasında, bir kültür merkezi olan Selânikte açıldığı görülmektedir. Daha önceden polislerin eğitimi için bir kurum bulunmaması ve kültürel alandaki hızlı değişim, özellikle Osman- lı İmparatorluğunun batıya açılma çabaları, polise eğitim verecek bir kurumun ihtiyacı görülmüş, bu amaçla Polis Okulu açılmıştır.

" O yıllarda dış kışkırtmalar yüzünden, Rumeli'deki Bulgar ve Rum çeteleri devamlı olarak olaylar çıkartıyor, Ülke'nin emniyet ve asayişini bozuyorlardı. Bu durumda yabancı devletler, hıristiyanların güvenliğini korumak gerekçesi ile Rumeli'de kendileri tarafından emniyet ve asayişin korunmasına Osmanlı İmparatorluğu'nun rıza göstermesini istediler. Osmanlı Hükümeti uzun görüşmelerden sonra Rumeli'de bu konudaki reformların kendisi tarafından yapılmasına, fakat yabancı ülkelerden gönderilecek bir grup zabitanın kendi nezareti altında bir teşkilatın ve bir okulun kurulmasını yabancı devletlere kabul ettirdi. Selanik'te açılan Polis Okulu'nun ilk müdürü Belçikalı Leon BOZO oldu. Daha sonra Caprini isimli İtalyan, okulda görevlendirildi. Adı geçen okul öğrencilerini Selanik ve Üsküp gibi İllerden gönderilen memur ve amirler teşkil ediyordu. Daha sonraları Türk görevliler okul müdürlüğü görevini devralmışlardır." (1)

"Bu dönemde güvenlik işlerinden sorumlu 'Zaptiye Nezareti' polislerden, bilgi ve eğitimden ziyade saltanata sadakat, casusluğa kabiliyet ve gösterişli olma gibi vasıflar istenmekte idi. İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra Selenik'teki bu polis okulu kapatıldı. Zaman zaman polisler belirli yerlerde toplanarak konferanslar verilmesiyle yetinildi." (2)

"1909 senesinde 'Zaptiye Nezareti'nin' kaldırılıp, yerine 'Emniyet-i Umumiye Müdürlüğü'nün' kurulmasından sonra İstanbul Polis Okulu kuruldu." (3) "Bu okul Abdülhamit devrinde, meşrutiyetin ilanından sonra İstanbul'a dönme fırsatı bulan vatansever zabıtların çabaları ile faaliyete başlanmıştır."(4) "Günün şartlarına göre geniş bir eğitim kadrosu ile öğretime başlayan bu okula yalnız İstanbuldan değil, memleketin her tarafından polis ve polis amirleri gönderildi. Ancak, bu okul İmparatorluğun o zamana kadar hiç eğitim görmemiş polislerini yetiştirmeye yeterli olmadı. Bunun üzerine İmparatorluk Hükümeti, Beyrut, Erzurum, Bağdat, Adana ve Tarbzon'da birer polis okulu daha açtı. Fakat Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine, İstanbul Polis Okulu haricindeki diğer polis okulları kapatıldı." (5)

"İstanbul Yıldız'da Mabeyn Dairesi'nde faaliyete başlayan Polis Okulu, Milli Hükümetin İstanbul'u ele geçirmesinden sonra adliye binasından, Yıldız Sarayındaki başkatip Tahsin Paşa dairesine taşındı." (6)

İstanbul Polis Okulu'nda; Polis Nizamnamesi, muhabere, otomobil kullanma ve motor bilgisi, meslek terbiyesi, atış, ilk yardım, hesap ve tahrir usulü gibi dersler okutulmaktaydı.

(1) Derviş Akçabol, *Meslek Tarihi*, Kısım 1'den Maktav, a. g. e., s. 10

(2) Halim Alyot, *Türkiye'de Zabıta*, Ankara 1977, Kanaat Basınevi, s. 813-15

(3) Alyot, a. g. e., s. 814

(4) Akçabol, a. g. e. kısım 1'den Maktav, a. g. e. s. 10

(5) Alyot, a. g. e. 814

(6) Akçabol, a. g. e., kısım 1'den Maktav, a. g. e., s. 10

Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra İstanbul Polis Okulundan başka 1923 yılında Konya'da ve 1926 yılında Trabzon'da birer polis okulu açılmıştır. Ancak eğitim kadroları yetersiz olan Konya ve Trabzon polis okulları 1931 yılında kapatıldı. Fakat, İstanbul Polis Okulu ihtiyacı karşılamaktan uzaktı. Bu nedenle eğitim işlerinin yeniden düzenlenmesi amacıyla Polis Enstitüsü'nün kurulmasına karar verildi.

6 Kasım 1937 senesinde, 4 Haziran 1937 tarihli 3201 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun" 18 nci maddesine dayanılarak Polis Enstitüsü öğrenime açıldı.

"Polis Enstitüsü dışında ihtiyaç duyulan illerde Polis Enstitüsü Müdürü'nün kontrolünde, daha sonraki yıllarda polis okulları açıldı. Bu okullarda "ilk tahsil"^x görmemiş stajyer memurlar eğitilmiştir. Eğitim sonunda, başarısız olanların, stajyer ise örgütle ilişkisi kesilmekte, memur olarak katılmışsa örgütte geçecek hayatları süresince buldukları rütbe ve sınıflarda kalmaya mahkûm edilmekteydiler." (7)

Günümüzde sayısı çoğalan polis okulları içerisinde en eskisi olan İstanbul Polis Okulu, bazı yapısal değişikliklere uğrayarak, hizmet vermeye devam etmektedir. Eğitim veren polis okullarının sayısı 17'ye ulaşmış bulunmaktadır. Çizelge : 3'te okullar ve kapasiteleri görülmektedir.

Çizelge : 3

POLİS OKULLARI VE KAPASİTELERİ

Sıra No	OKULUN ADI	KAPASİTESİ
1	Ankara Polis Eğitim Merkezi (PEM)	1000
2	İstanbul Polis Eğitim Merkezi (PEM)	1300
3	İstanbul Kemalettin Eröge Polis Okulu	300
4	İzmir Bornova Polis Okulu	500
5	İzmir 100'üncü Yıl Polis Okulu	700
6	Eskişehir Polis Okulu	500
7	Balıkesir Polis Okulu	1000
8	Bursa Polis Okulu	700
9	Erzincan Polis Okulu	500
10	Trabzon Polis Okulu	500
11	Samsun Polis Okulu	1000
12	Gaziantep Polis Okulu	500
13	Malatya Polis Okulu	500
14	Elazığ Polis Okulu	500
15	Nazilli Polis Okulu	700
16	Adana Polis Okulu	700
17	Kayseri Polis Okulu	500
18-	<i>Atsöray Polis Okulu</i> TOPLAM	11.400

(x) Burada kastedilen, "ilk tahsil" mesleki ilk tahsildir. İlkokul ile karıştırmamak gerekir.

(7) Alyot, a. g. e., s. 815

Polis Eğitim Merkezleri (PEM)

Polis okulları yanında, statü bakımından pek farklı olmayan Polis Eğitim Merkezlerine de değinmek gerekir. Polis örgütünde iki adet Polis Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Bunlardan biri Ankara'da, diğeri ise İstanbul'dadır. Eğitim Merkezleri, kuruluş amaçları çok iyi eğitilmiş polis yetiştirmek olduğu halde, bugün forksiyonel değişikliğe uğrayarak meslek içi eğitim veren kuruluşlar haline gelmiştir.

Polis Eğitim Merkezleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun, devlet memurlarının yetiştirilmesiyle ilgili 216 ncı maddesi "Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler" hükmüne dayanılarak, meslek içinde modern eğitim ve öğretim usullerini en iyi şekilde uygulamak düşüncesiyle kurulmuş bulunmaktadır.

Polis Eğitim Merkezleri, kuruluş amacına uygun olarak hizmet içi eğitimde kullanılmaktadır. Ankara ve İstanbul gibi büyük illerde bulunmaları, ders öğretmeni bulunması ve yetiştirilecek personel açısından yarar sağlamaktadır.

B. ÖĞRENCİ KAYNAĞI

Polis Okullarının öğrenci kaynağı lise mezunu kişiler olmaktadır. Mesleğe girmek isteyenlerde bir takım genel ve özel şartlar aranmaktadır. "Emniyet Teşkilatında Bir Memuriyete İlk Defa Atancaklar İçin Zorunlu Yeterlik ve Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmeliğin" 9 ncu maddesinde aran şartlar belirtilmiştir.

a. Genel Şartlar :

1. Kamu haklarından yoksun bulunmamak.
2. Ağır hapis, 6 aydan fazla hapis veya affa uğramış olsalar bile, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekârlık, emniyeti suistimal, dolanlı iflas gibi yüzükartıcı bir fiilden dolayı hapis cezasından hükümlü bulunmamak.

b. Özel Şartlar :

1. Türk olmak,
2. Lise veya dengi okul mezunu olmak. (İhtiyaç karşılanamadığı takdirde ortaokul mezunları da alınabilir. Bayanlar için lise veya dengi okul mezunu olmak şarttır.)
3. Eylemli askerlik hizmetini yapmış olmak,
4. 30 yaşından yukarı olmamak, (18 yaşını doldurduktan sonra düzeltme yoluyla yapılan yaş küçültmeleri nazara alınmaz.)
5. 1.64 cm.'den kısa boylu olmamak,
6. "Polis Mesleğine Gireceklerde Aranılacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik'de" belirtilen sağlık şartlarına sahip olmak,

7. Sarhoşluk ve kumarbazlık gibi fena hallerle tanınmış olmamak,
8. Süfli işlerle iştigal etmiş olmamak,
9. Yabancı kız veya kadınla evli veya yaşar bulunmamak,
10. Yasa dışı ideolojik amaçlı faaliyetlere, anarşi ve terör eylemlerine herhangi bir suretle karışmamış veya katılmamış olmak,
11. Yapılacak soruşturma sonucu, başvuru tarihine göre son 5 yıl içinde herhangi bir siyasi partiye üye olmamak veya siyasi partinin ogranlar veya bağlı kuruluşlarında görev yapmamış olmak,
12. Genel şartlar bölümünün ikinci bendinde belirtilen suçlardan dolayı haklarında devam etmekte olan bir adli kovuşturmaya tabi olmamak,
13. Kendisi veya ailesi hakkında yapılacak soruşturma sonunda, polis mesleğine alınmasına engel bir halinin bulunmadığı anlaşılmış olmak.

Polis mesleğine girmek isteyen ve aranan şartları taşıyan adaylar, duyuruda belirtilen süre içinde İl Emniyet Müdürlüklerine iş isteme formu ile başvururlar.

İş İsteme Formuna :

- a) Nüfus hüviyet cüzdanı veya yetkililerce onaylı örneği
- b) Öğrenim belgesi veya noterce onaylı örneği
- c) Eylemli askerlik hizmetini yapmış olduğuna dair belge
- d) Biyografik bilgiyi havi belge
- e) Cepheden çekilmiş iki adet boy ve altı adet vesikalık fotoğraf eklenir.

İş İsteme Formu ve ek'leri Emniyet Müdürlüğünce incelenir. Yapılan inceleme sonucunda memuriyete girişe engel hali bulunmayan istekliler, "Polis Mesleğine Gireceklerde Aranılacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik'te" belirtilen sağlık koşullarını taşıdıklarına dair sağlık kurulu raporu alınmak üzere tam teşekküllü bir devlet hastanesine sevk edilirler.

Adayın istenen genel ve özel şartları taşıyıp taşımadığının tesbiti için polis soruşturması yapılır. Soruşturma, İl Emniyet Müdürü'nün sorumluluğu altında özel soruşturma ekiplerince yapılmaktadır.

Tamamlanan belgeler, İl İntihap Encümeni'ne sevk edilir. Encümen, belgelerin tamam olup olmadığını inceler, tamam ise bu belgelerdeki bilgilere ve zabıta soruşturmasının sonucuna göre mesleğe girişe engel bir hali bulunup bulunmadığını ve isteklinin hal ve tavır, konuşma tarzı ve ifade kabiliyeti yönünden durumunu tesbit ederek karara bağlar. Olumlu karar alınan dosyalar, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

İl'lerden gönderilen aday dosyaları, Genel Müdürlük Personel Dairesi'nce incelenir. Belgelerin tamam olduğu ve aranan genel ve özel şartları taşıdığı anlaşılan adaylar hakkında ayrıca, 20.3. 1964 tarihli 6/2860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Güvenlik Soruşturma Yönergesi" uyarınca inceleme yapılır. Hiçbir engeli kalmayan adaylar sınava çağrılır.

Sınav tarihi Emniyet Genel Müdürlüğü'nce duyurulur. Sınavlar, tespit edilen yedi bölge merkezinde mülakat ve yazılı olarak yapılır. Adaylara, Türkçe – Kompozisyon, Matematik (Edebiyat Kolu), Sosyal Bilgiler ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi derslerinden sorular sorulur.

Mülakat ve test usulünde yapılan yazılı sınavlarda başarılı olan adaylar, en son olarak Genel Müdürlük Başhekimisi'nin başkanlığında toplanan Sağlık Komisyonunca muayeneden geçirilir. Polis mesleğine girişte istenen sağlık şartlarını taşıyanların polis okullarına atamaları yapılır.

C. ÖRGÜT YAPISI

Polis okullarında; Okul Müdürü, Okul Müdür Yardımcısı, İdari Büro, Hekimlik, Öğretim ve Eğitim Şube Müdürlüğü, Personel Şube Müdürlüğü, Ders Araçları Şube Müdürlüğü ve Destek Şube Müdürlüğü gibi üniteler bulunur.

Eğitim ve Öğretim Organları; Öğretmenler Kurulu, Eğitim ve Öğretim Komisyonu ile öğretmenler, ek ders görevlileri ve uzmanlardan meydana gelir.

Öğretmenler Kurulu, okulda görevli öğretmenler ile ek ders görevlilerinden oluşur. Okul Müdürü kurul başkanıdır. Eğitim işleriyle görevli Müdür Yardımcısı kurulun tabii üyesidir. Kurulun rapörtörlüğünü eğitim ve öğretim işleri şube müdürü yapar. Raportör toplantılarda görüş bildirebilir, fakat oy kullanamaz.

Eğitim ve Öğretim Komisyonu; Okul Müdürü'nün başkanlığında, Öğretmenler Kurulu'nun kendi üyeleri, öncelikle öğretmen kadrosunda bulunan, yoksa okul içi ek ders görevlileri arasından gizli oyla seçileceği 4 üyeden meydana gelir. Okul Müdürünün uygun görmesi halinde, komisyona eğitim işleriyle ilgili müdür yardımcısı başkanlık edebilir.

"Eğitim ve Öğretim Komisyonu, Okul Müdürünün çağrısı üzerine, en az üç üyesi ile toplanır. Kararlar çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır." (8)

Polis Okulları örgüt yapısı gün geçtikçe gelişmiş ve önemli değişikliklere uğramıştır. Yapılan son düzenlemeler ile yeni bir takım üniteler kurulmuş, büro amirlikleri şube müdürlüğü seviyesine yükseltilerek daha nitelikli eğitim vermek amaçlanmıştır.

Bina fizik yapısı, spor tesisleri, eğitimci kadro, eğitim araç ve gereçleri yönünden öğrenülecek noktaya gelinmiştir. (Örgüt yapısı hakkında bir fikir edinmek için ek : 2'ye bakınız.)

D. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Polis Okullarının amacı, Polis Okulları Yönetmeliği'nde şöyle açıklanmaktadır :

"Emniyet Genel Müdürlüğü hizmetlerinde verimli bir surette çalışacak bilgili, karakterli, Anayasa ve yasalara saygılı, Anayasa'da ifadesini bulan Türk milliyetçiliğini, Türk Milleti'nin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerine bağlı, disiplinli, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen elemanlar yetiştirmek, Emniyet Teşkilatının çeşitli kesimlerinde gerekli görülen uzman personel ihtiyacını karşılamak ve çeşitli branşlarda gerekli bilgi, beceri ve uygulama yeteneği kazandırmaktır."

Polis Okullarına alınan adaylar, Okullarda 6 ay ve kadrolarında 3 ay olmak üzere 9 ay süreli bir eğitime tabi tutulmaktadır.

9 Aylık Eğitim Süresi :

- 4 Ay Süreli Temel Eğitim
- 2 Ay Süreli Branş Eğitimi
- 3 Ay Süreli Uygulamalı Eğitim. (İl Emniyet Müdürlükleri kadrolarında uygulamalı yapılır.)

Polis Memuru adaylarının hizmete uyumlarını sağlamak, gerekli bilgi, beceri ve uygulama yeteneğini kazandırmak amacıyla temel eğitim programı uygulanmaktadır.

Temel eğitimde başarılı olan adaylar, branş eğitimine alınırlar. Branş eğitimi 4 dalda yapılmaktadır.

1. Adli
2. İdari
3. Siyasi
4. Trafik

Polis okullarında temel eğitim ve branş eğitiminde okutulan dersler ve ağırlıkları çizelge: 4'de görüldüğü gibidir.

Eğitim ve Öğretim Metodu

Polis Okullarındaki eğitim, Genel Müdürlük'çe hazırlanarak, Bakanlık'ça onaylanan programlara

göre yapılır. Bu faaliyetler, sınıf, laboratuvar ve uygulama çalışmaları ile öğrencilere inceleme gezileri, pratik ve uygulamalı eğitim yaptırmak suretiyle gerçekleştirilir. Eğitim ve öğretim faaliyetleri haftalık ders programında gösterilen saatler içerisinde sınıflarda, laboratuvarlarda ve uygun görülen diğer tesislerde uygulanır.

"Derslerin işlenişinde aktif metod uygulanır. Takrir metodu yerine 'Gör-İşit', 'Tartışma', 'Değişik Öğrencilere Anlattırma', 'Uygulattırma' ve diğer modern öğretim metodları uygulanır." (9) denilerek sadece temennide bulunulmuştur. Çünkü bu metodların bir çoğu uygulanmamaktadır. Dersler düz anlatım (Öğretmen anlatır, öğrenci dinler) metodu ile verilmektedir. Tek yönlü bir anlatım olup, öğrencilerin katılımı yoktur.

Çizelge : 4

POLİS OKULLARI DERS PROGRAMI

SIRA NO	D E R S L E R	HAFTALIK DERS SAATİ				
		TEMEL	ADLI	İDARI	SİYASİ	TRAFİK
1	POLİS MESLEK MEVZUATI	3				
2	POLİSİ İLGİLENDİREN MEVZUAT	2				
3	POLİS HALK İLİŞKİLERİ	1				
4	MESLEKİ TEKNİK YAZIŞMA	2				
5	SİLAH BİLGİSİ VE ATIŞ	2	4	4	4	4
6	OLAY YERİ İNCELEME	1				
7	DEVLET GÜVENLİĞİ VE İSTİHBARAT	2				
8	CEZA HUKUKU	2				
9	O. M. U. K.	2				
10	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ	1				
11	BEDEN EĞİTİMİ	4	2	2	2	2
12	POLİS TAKTİKLERİ	2				
13	DİSİPLİN MEVZUATI	1				
14	SORGU VE SORUŞTURMA TAKTİĞİ	2				
15	TEMEL TRAFİK BİLGİSİ	1				
16	SUÇ KOVUŞTURMA		4			
17	TAKİP TARASSUT		2		2	
18	İLK YARDIM		1	1		1
19	SOÇLU PSİKOLOJİSİ		5			
20	OPERASYON DÖZENLEME		6	6	6	
21	DAKTİLO		4	4	4	4
22	TOPLUM PSİKOLOJİSİ			2		
23	TOPLUMSAL OLAY ÇEŞİTLERİ VE POLİSİN ROLÜ			3		
24	ÖNLEYİCİ POLİS HİZMETLERİ		2	4	2	2
25	LOJİSTİK			2		
26	SİYASİ AKIMLAR VE YIKICI FAALİYETLER				2	
27	ANAYASAL HAKLARLA İLGİLİ KANUNLAR				6	
28	TRAFİK KURALLARI					4
29	TRF.KAZA TAHKİKATLARI VE TRF.İSTATİSTİKLER					3
30	TRF.KONT.VE DÜZ.HİZ.KUL.CİH. ve GEREÇLER					4
31	TRAFİK BÜRO HİZMETLERİ					4
	MÜDÜRİYET SAATİ	2	2	2	2	2
	DERS ADEDİ TOPLAMI	15	8	9	7	8
	DERS SAATİ TOPLAMI	30	30	30	30	30

II. POLİS KOLEJLERİ

A. KURULUŞU VE GELİŞİMİ

Polis Koleji, mesleki eğitim vermemekle birlikte Polis Akademisi'nin öğrenci kaynağını oluşturması bakımından, polisteki eğitimin tarihsel gelişim çizgisi içinde değinmek gerekir.

Polis Koleji, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 19'ncu maddesine atıfta bulunan 3452 sayılı Kanun'la 15.6.1938 tarihinde hizmete açılmıştır.

İlk mezunlarını 1941 yılında veren okul, 1950 yılında kapatılmasıyla 10 yıllık bir aradan sonra 1950 – 1960 ders yılında yeniden eğitime başlamıştır.

İlk kurulduğunda devlet lise edebiyat programını aynen uygulayan 3 yıl öğretim süreli, parasız, yatılı mezunlarına mecburi hizmet yükleyen bir lise statüsüne sahip bulunuyordu.

1979 yılına kadar Polis Enstitüsü Yüksek Öğrenim Kısmı ile beraber aynı yerde ve ayrı binalarda eğitim ve öğretimini sürdüren Polis Koleji, 27.2.1979 tarihli Bakanlık Makamı onayı ile Polis Enstitüsü bünyesinden ayrılarak müstakil bir okul olmuştur.

"8 Ekim 1978 gün ve 16428 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Polis Koleji Disiplin, Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" ile Polis Koleji'nde, liselerin edebiyat müfredat programları terkedilerek, Milli Eğitim Bakanlığı'nca onanmış ve uygulamaya konulmuş olan yüksek öğrenime yönelik, yabancı dil ağırlıklı, modern program uygulanan liselerdeki fen programı uygulanmasına başlanılmıştır.

"Yine aynı yönetmelik ile 3 yıl olan öğretim süresi 1 yıl hazırlık, 3 yıl normal lise programı olmak üzere dört yıl olarak tesbit edilmiştir." (10)

Ankara'da bulunan Polis Koleji ile birlikte 1985 yılında İstanbul, İzmir, Kayseri ve 1988 yılında Adana illerinde birer Polis Koleji açılması ile sayıları 5'e çıkarılmıştır.

B. ÖĞRENCİ KAYNAĞI

Polis Koleji, polis örgütünde yönetici sınıfının yetiştirilmesinde kaynak teşkil etmesi, genç yaşta meslek eğitim ve disiplininin geleceğin yöneticilerine aşılması için açılmıştır. Öğrencilerin seçilmesinde büyük titizlik gösterilmektedir. Okula istekli öğrencilerde aşağıda açıklanan şartlar aranmaktadır.

(10) Cavit Koca, "Emniyet Teşkilatı Eğitim Kurumlarında Yapısal Değişiklik ve Uygulamadan Doğan Sorunlar" TODAİE, 1985 (Yayınlanmamış Master Tezi) s. 22 – 23

1. Toplumsal Durum, Ahlak ve Karakter ile İlgili Şartlar :

- a. Erkek ve Türk Vatandaşı olmak,
- b. Sabıkasız olmak,
- c. Ne şekilde olursa olsun, askeri veya sivil okuldan çıkarılmamış olmak,
- d. Yasa dışı siyasal ve sosyal eylemlere katılmaktan dolayı adli ve idari yünden ceza almamış olmak,
- e. Evli veya nişanlı bulunmamak,
- f. Yapılacak gizli soruşturma sonucunda sakıncalı durumu olmamak,
- g. Yabancı ülkelerde öğrenim görmüş olup da Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk vatandaşlığına kabul edilmiş ve Türkiye'de ikametlerine karar verilmiş göçmenlerle, yurt dışında öğrenimlerini yapan Türk vatandaşlarının çocuklarının gördükleri yabancı öğrenimlerinin Türk ortaokulları eşidi öğrenim olduğu Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca onaylanmış olmak,

2. Sağlıkla İlgili Şartlar :

- a. Vücut yapısının sağlam ve düzgün olması,
- b. Kel, peltek, kekeme, yüzde kolayca teşhis edilebilecek çiçek bozuğu, çıban ve yanık bulunmaması, düztaban olmaması,
- c. Polis Mesleğine Gireceklerde Aranacak Sağlık Şartlarına dair Yönetmelik'te belirtilen sağlık şartlarına uygun olmak,

3. Öğrenimle İlgili Şartlar :

- a. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı ortaokulları tamamlama ve bütünlemeye kalmadan bitirmiş olmak,
- b. Öğrenime ara vermemiş olmak
- c. Lise veya bu derecedeki başka bir okulun 1, 2 ve 3'ncü sınıfına (hazırlık sınıfı hariç) devam etmemiş olmak,
- d. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı bir mesleğe yönelik olmayan yabancı dile ağırlık veren liselerin hazırlık sınıfını tamamlama ve bütünlemeye kalmadan geçmiş olmak.

4. Yaş, Boy ve Ağırlıkla İlgili Şartlar :

Polis Koleji hazırlık sınıfına, giriş sınavlarının yapılacağı yılın 30 Ağustos tarihi itibarıyla 14 yaşını tamamlayanlar ile 16 yaşından gün almamış olanlar, Polis Koleji 1'nci sınıfına liselerin lisan hazırlık sınıfını bitirip, 30 Ağustos tarihi itibarıyla en çok 16 yaşını ikmal etmeyenler alınır. İlkokulu bitirdikten sonra hangi sebeplerle olursa olsun, yaş düzeltmesi yaptırmış olanların düzeltmeden önceki yaşları geçerlidir. İlkokulu bitirmeden önce yapılan yaş tashihlerinde, düzeltilmiş yaşa itibar edilir.

"15 yaşında olanlar en az 1.54 cm. boyunda ve 43 kg. ağırlığında, en fazla 53 kg. ağırlığında, 16 yaşında olanların en az 1.59 cm. boyunda ve 49 kg. ağırlığında, en fazla 59 kg. ağırlığında olmaları şarttır. 14 yaşında olanlarda boy ve kilo şartı aranmaz." (11)

Polis Kolejine girmek isteyenlerin başvuruları İl Emniyet Müdürlüklerine yapılır. Aday kaydı sırasında aşağıdaki belgeler istenir.

- a. Dilekçe,
- b. Nüfus hüviyet cüzdanı aslı veya onaylı örneği,
- c. Diploma ile değiştirilmek üzere "Çıkma Yazısı",
- d. 6 adet vesikalık fotoğraf,
- e. İl Emniyet Müdürlükleri tarafından düzenlenecek soruşturma evrakı.

Polis Kolejine giriş için gerekli olan belgeleri tamamlayan adaylar İl merkezlerinde mülakat denilen bir ön elemenden geçirilirler. Burada başarılı olanlar, bundan sonra "Beden Eğitimi Sınavına" katılırlar. Bu sınav daha önce belirlenen bölge merkezlerinde yapılır. Beden eğitimi sınavında başarılı olmayan adayların sınav giriş kartları geri alınır ve daha sonraki sınava giremezler.

Mülakat ve beden eğitimi sınavlarında başarılı olan öğrenciler, yazılı sınav için Ankara'ya çağırılırlar. Yazılı sınav, test usulünde, yetenek ve zeka testi, fen başarı testi ve yabancı dil yetenek testi konularında yapılır. Son olarak yapılan yazılı sınavda başarılı olan adaylar Polis Kolejine girmeye hak kazanırlar. Öğrencilere 20 günlük "Okula Uyum" eğitimi yaptırılır. Bu arada tam teşekküllü hastaneden sağlık kurulu raporları alınır ve "sağlam" raporu alanların okula kaydı yapılır.

C. ÖRGÜT YAPISI

Polis Kolejleri ; Okul Müdürü, Okul Müdür Yardımcıları, İdari Büro, Başhekimlik, Eğitim Amirliği, Sınıflar Amirliği, Destek Amirliği ve Personel Amirliği ünitelerinden oluşur. (Ek : 3). Gerekliğinde Emniyet Genel Müdürlüğü'nün uygun görmesi halinde, yeni üniteler kurulabilir.

"Polis Kolejlerinde bulunan eğitim ve öğretim organları :

Öğretmenler Kurulu, Zümre Öğretmenleri Kurulu, Sınıf Öğretmenleri Kurulu, Öğretmenler ve öğrencilerin bedeni gelişimine, boş zamanlarını değerlendirmesine yardımcı olacak Uzmanlar'dır.

"Bu organların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esas ve usulleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca hazırlanan Lise ve Ortaokullar Yönetmeliği ile bu konuya dair diğer Yönetmeliklerle belirlenir." (12)

(11) Polis Koleji Giriş Yönetmeliği, Md. 6

(12) Polis Koleji Giriş Yönetmeliği, Md. 7

D. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Polis Kolejlerinde, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca belirlenen, yüksek öğrenime yönelik, yabancı dil ağırlıklı, modern fen programı uygulayan liselerdeki program uygulanır.

Okul, ilk yılı hazırlık olmak üzere 4 yıldır. Hazırlık sınıfında, ortaokulda okuduğu yabancı dile göre İngilizce, Almanca veya Fransızca dillerinden biri okutulur.

Hazırlık sınıfında, Okul Müdürlüğü veya doğrudan Genel Müdürlükçe tesbit edilen, Bakanlıkça onaylanan ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca uygun görülen ders programı uygulanır. 3 yıllık öğretim, modern fen programı uygulayan liselerdeki gibi yapılır. Eğitim ve öğretimin denetlenmesi, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Polis Kolejlerinin hazırlık ve diğer sınıflarında okutulan dersler Çizelge : 5'de görüldüğü gibidir.

Çizelge : 5

POLİS KOLEJİ HAFTALIK DERS PROGRAMI

OKUTULAN DERSLER	3.Sınıf	2. Sınıf	1.Sınıf	Hız.Sınıfı
Türk Dili ve Edebiyatı	2	5	5	4
Psikoloji	—	2	—	—
Felsefe Grubu	3	—	—	—
Din Kültürü , Ahlak Bilgisi	1	1	1	—
Tarih	2	2	2	—
T.C.İnk. Tarihi ve Atatürkçülük	2	1	1	1
Coğrafya	—	—	2	—
Matematik	8	5	5	—
Fizik	—	7	—	—
Kimya	6	—	—	—
Yabancı Dil	8	8	8	28
Beden Eğitimi	1	2	2	2
Milli Güvenlik	1	1	—	—
Turizm	1	—	—	—
Fen Bilgisi	—	—	4	—
Sağlık Bilgisi	—	—	1	—
Seçmeli Ders	—	—	2	—
Rehberlik ve Eğitici Çalışma	1	1	1	1
T O P L A M	36	35	34	36

III. POLİS AKADEMİSİ

A. KURULUŞU VE GELİŞİMİ

1. 1937 – 1960 Dönemi

6 Kasım 1937'de, 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Yasası'nın 18'nci maddesine dayanılarak, Ankara Polis Enstitüsü^x öğrenimine açılmıştır. Polis Enstitüsü polis mesleğine girenlere, meslek bilgileri vermek ve üst düzey yöneticilerini yetiştirmek üzere açılmış bir okuldur. Okul, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlıdır.

Önceleri bir yıl olan öğretim süresi, daha sonra iki yıla çıkartılmıştır. Kuruluş yıllarında okul, ilk, orta ve yüksek öğretim kısımları ile öğretim yapmaktaydı. Daha sonraki yıllarda ilk ve orta kısımları kapatılmıştır. Yüksek Öğretim kısmına polis koleji mezunu ve lise mezunu olan polis memurları alınmaktadır.

Polis Enstitüsü 1961 yılına kadar, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 18'nci maddesine uygun olarak, genellikle "Emniyet Amirleri" yetiştirecek şekilde meslek içi yüksek öğrenim olarak öğretimini sürdürmüştür.

2. 1961 ve Sonrası

27 Mayıs 1960 ihtilalinde kapatılan Polis Enstitüsü, 1961 yılında İçişleri Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında varılan anlaşma ve ders müfredat programlarının Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi'nce onaylanmasından sonra hazırlanan Yönetmeliğin yürürlüğe konmasıyla 1961 – 1962 öğretim yılından itibaren üç yıllık, yüksek dereceli bir okul olmuştur.

"Okulun 2 seneden 3 seneye çıkarılması sırasında eğitim programları üzerinde köklü bir takım değişiklikler yapılması gerekirken bazı derslerin isimlerinin, ağırlıklarının değiştirilmesi ve bazı derslerin kaldırılması ile yetinilmiştir. Zaten amaç örgün bir eğitimle öğrencileri en iyi şekilde yetiştirmek yerine, öğrencilere özlük hakları yönünden bazı olanakların tanınmasına ortam hazırlamaktır." (13)

1980 yılına kadar 3 yıllık öğrenimine devam eden Polis Enstitüsü, yine Enstitü öğrencilerinin mezun olduklarında bazı özlük haklarının gözetilmesi amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 10. 10. 1980 tarih ve 139 sayılı kararı ile eğitim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. Böylece Polis Enstitüsü Yüksek Öğrenim kısmı 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 58'nci maddesinin

(x) 6 Aralık 1984 tarih ve 3087 sayılı kanunla Polis Akademisi haline gelmiştir.

(13) Maktav, a. g. e. s. 22 – 27

fıkrası gereğince onanmış, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı 4 yıllık eğitim ve öğretim veren bir yüksek okul durumuna gelmiştir.

Polis Enstitüsü 4 yıl bu şekilde öğretime devam ettikten sonra, 6 Aralık 1984 tarih ve 3087 sayılı kanunla lisans düzeyinde "Polis Akademisi" haline getirilmiştir.

B. ÖĞRENCİ KAYNAĞI

Polis Akademisi'ne her yıl kaç öğrenci alınacağı Emniyet Genel Müdürlüğü'nce tesbit edilir. Polis Kolejleri ile lise ve dengi okul mezunları arasından sınavla öğrenci alınır. Sınavlar yazılı ve sözlü olarak yapılır. Akademiye alınacak öğrenci sayısının % 25 'nin lise ve dengi okulu bitirmiş olması yönetmelik gereğidir. "Polis Akademisine Giriş Yönetmeliğinin" Resmi Gazetesinin 10. 3. 1987 tarihli sayısında yayınlanan yönetmelik değişikliği ile lise ve dengi okul mezunu öğrencilerin üniversite birinci basamak sınavında, her yıl Emniyet Genel Müdürlüğü'nce belirlenecek taban puanı almak zorunluluğu getirilmiştir.

Polis Kolejleri ile lise ve dengi okul mezunlarının yanında, üniversite mezunlarından da akademiye öğrenci alınmaktadır. Bu öğrenciler bir yıllık özel eğitime alınırlar.

Polis Kolejini bitirenlerin akademiye girişlerinde bir kısıtlama getirilmiştir. Kolej mezunları, okulu bitirdikleri tarihi takiben 3 yıl içinde üç defa sınava girmek hakkına sahiptirler.

Türkiye ile dış ilişkileri bulunan ve ikili anlaşmalar çerçevesinde, yabancı uyruklu öğrencilerin akademiye girişleri İçişleri Bakanı'nın onayı ile kesinleşir. Yabancı uyruklu öğrencilerin, eğitim ve öğretimi takip edebilecek kadar Türkçe bilmeleri gerekmektedir.

Polis Akademisinde lisans seviyesinde eğitim yapılmaktadır. Lisans düzeyindeki eğitime, polis koleji ile lise ve dengi okul mezunları alınmaktadır. Akademi'de görülen özel eğitim programına, üniversitelerin 4 yıllık eğitim veren fakülte ve yüksek okul mezunları alınır.

"Akademiye girmek isteyen adaylarda aşağıdaki şartlar aranır :

- a) Türk olmak,
- b) Erkek olmak,
- c) Evli yuhut nikahsız yaşamakta bulunmamak,
- d) Herhangi bir suçtan sabıkası bulunmamak,
- e) Herhangi bir okuldan ahlak ve disiplin sebebiyle çıkarılmamış olmak,
- f) Hakkında herhangi bir suçtan kanuni kovuşturma bulunmamak,
- g) Kendisi ve ailesi hakkında yaptırılacak tahkikat neticesinde, emniyet teşkilatına girmesinde sakıncalı bir hali bulunmamak,

h) Üniversiteler arası seçme sınavı 1'nci basamak sınavını kazanmış olmak,

i) Kolej ve lise dengi okul mezunları için sınavın yapıldığı yılın 1 Ekim tarihi itibarıyla 22 yaşından, Üniversite mezunları için 27 yaşından gün almamış olmak. (18 yaşından sonra yaptırılan yaş teshihlerinde, tashihten önceki yaşa itibar edilir.),

j) Sağlık durumu yönünden, "Polis Mesleğine Gireceklerde Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik'in", Kolej mezunları için aradığı sağlık şartlarına uygun olmak." (14)

Polis Akademisindeki Lisan, Lisans Üstü ve Özel Eğitim Programına, her yıl kaç öğrenci alınacağı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce tesbit edilir ve gerekli duyuru yapılır.

Akademiye giriş için başvuru, Akademi Başkanlığı'na yapılır. Polis Kolejlerinden ilk on dereceye girerek mezun olanlar, giriş ile ilgili nitelikleri taşımak kaydı ile okula sınavsız olarak alınırlar.

Akademiye girişte üç aşamalı olarak sınav yapılmaktadır. Sınavlar sırası ile mülakat, beden eğitimi ve yazılı (test – klasik) olarak yapılır. Kolej mezunları yalnız yazılı sınava girmek durumundadırlar.

Mülakatta adayların, konuşma düzgünlüğü, sağlık, fiziki görünüş, kendine güven derecesi, kavrama ve ifade yeteneği yönlerinde değerlendirilmeleri yapılır. Başarılı olanlar, beden eğitimi sınavına alınırlar. Beden eğitimi sınavları uygulamalı olarak yapılır. Bu sınavlarda adayların, beden kabiliyeti ve fizik yapısı değerlendirilir. Başarılı olmak için 100 puan üzerinden 70 puan almak gerekir. Beden eğitimi sınavından sonra yazılı sınav yapılır. Sınavlar lisans düzeyi için ayrı, özel eğitim programı için ayrı yapılır. Yazılı sınavlarda adaylara, "Genel Yetenek ve Zeka", "Fen Başarı," "Sosyal Bilgiler", "Yabancı Dil" ve "Türk Dili ve Edebiyatı – Kompozisyon" konularında 100 adet soru sorulur.

Sınavlarda başarılı olan ve Akademiye girmeye hak kazanan öğrenciler, Emniyet Genel Müdürlüğü sağlık komisyonunun kontrolünden geçirilir ve adaylardan istenen sağlık koşullarını taşıdıkları anlaşılana Polise Akademisine geçici kayıtları yapılır ve bir ay süre ile Akademide "Uyum Eğitimi'ne" alınırlar. Bu süre içinde, tam teşekküllü devlet hastanelerinden sağlık kurulu raporları alınır. Soruşturmaları olumlu, sağlık durumları tam olan adayların okula kesin kayıtları yapılır.

C. ÖGRÜT YAPISI

3087 sayılı "Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nda" Polis Akademisinin, Emniyet Teşkilatının orta ve üst kademe amir ve yönetici ihtiyacını karşılamak üzere lisans düzeyinde eğitim – öğretim ve uygulama yapan yüksek öğretim kurumu olduğu belirtilmiştir.

(14) Polis Akademisine Giriş Yönetmeliği, Md. 6

Yine aynı kanuna göre, Polis Akademisinde enstitü, bölüm ve anabilim dallarının kurularak, lisans ve lisans üstü öğretimleri yapılacaktır. Kanunun yeni olması nedeniyle, bölümlenme istenen düzeyde olmamış, lisans üst eğitime ise henüz başlanılmamıştır.

Polis Akademisi ; başkan, öğretim kurulu, disiplin kurulu ve genel yönetim birimleri gibi ünitelerden oluşur. (Örgüt yapısı ek : 4'de görüldüğü gibidir.)

Akademi başkanı, teşkilatta görevli emniyet müdürleri arasından, Emniyet Genel Müdürü'nün teklifi, İçişleri Bakanı'nın uygun görmesi üzerine müşterek kararname ile atanır.

Akademi Başkanına yardımcı olmak üzere, Emniyet Genel Müdürünün teklifi, İçişleri Bakanı'nın onayı ile en çok üç yardımcı atanır. Yardımcılardan birisi öğretim elemanı olabilir.

Akademi Öğretim Kurulu, Akademi Başkanı'nın başkanlığında, başkan yardımcıları ve Akademi'de görevli öğretim elemanlarından oluşur. Akademi Yönetim Kurulu, başkana yardımcı bir organ olup Akademi başkanının başkanlığında, eğitim ve öğretim işleriyle görevli başkan yardımcısı ile bölüm başkanlarından oluşur. Akademi'de, akademik seviyede olmak üzere, Akademi Yönetim Kurulunun veya Akademi Başkanının teklifi ve Emniyet Genel Müdürünün onayı ile başka kurullar teşkil edilebilir.

Akademi Öğretim Organları:

Akademi'de, Emniyet Teşkilatı'nın benzer nitelikteki hizmet gruplarını bünyesinde toplayan mesleki ihtisas bölümlerine göre Emniyet Genel Müdürlüğü'nce belirlenecek esaslar dairesinde bölüm başkanlıkları kurulur.

Her bölüm, Akademi Başkanı'na bağlı olarak örgütte görevli emniyet müdürleri arasından, Emniyet Genel Müdürünün teklifi, İçişleri Bakanının onayı ile atanacak bölüm başkanı tarafından yönetilir. Bölüm başkanları, bölümlerinin her düzeydeki eğitim, öğretim ve araştırmaları ile bölüme ait her türlü faaliyetlerin düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamakla görevlidir.

Anabilim Dalı Başkanlıkları :

Anabilim dalı, içinde yer alan dersleri veren öğretim elemanları, Akademi Başkanının başkanlığında toplanarak, kendi aralarında üç yıl için bir başkan seçerler.

"Anabilim dalı içinde yer alan dersleri veren öğretim elemanlarının Akademi Başkanı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Başkanlığı'nın tasvibini alarak seçer. Anabilim dalı başkanları, o bilim dalına ait her düzeydeki eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetlerini düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamakla yükümlüdür." (15)

D. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Akademi lisans eğitimi, Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nda belirtilen amaç doğrultusunda aşağıda açıklandığı şekilde düzenlenmektedir.

a) Ders programları, İlk üç sınıfta polis mesleği için gerekli genel bilgiler, son sınıfta da Emniyet Genel Müdürlüğü'nün belirleyeceği türde ihtisas bölümleri için özel bilgileri kapsayacak şekilde düzenlenir.

b) Eğitim – öğretim süresince, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil ve Beden Eğitimi zorunlu ders olarak verilir. Diğer zorunlu dersler ile seçmeli dersler ve anabilim dallarından, mesleki ağırlıklı olanlar Emniyet Genel Müdürlüğü'nce belirlenir.

Akademi'de öğretim süresi, ders geçme esası ile 8 yarıyıl, sınıf geçme esası ile 4 öğretim yılıdır. Öğrencilere 2 yarıyıl veya bir öğretim yılı ek süre tınırır.

İhtisas Bölümlerine Ayırma

Dördüncü sınıfa geçen öğrenciler, Akademi Yönetim Kurulu'nca türü ve kontenjan miktarı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce belirlenecek ihtisas bölümlerine ayrılır ve dördüncü sınıfı ayrıldığı ihtisas bölümünde tamamlarlar.

Bölümlere ayırma işlemi, ihtisasın özellikleri, öğrencinin geçmiş yıllardaki başarı ve yetenekleri ile öğrencinin isteği göz önünde bulundurularak Akademi Yönetim Kurulu'nca yapılır.

Uygulamalı Eğitim

Polis Akademisinde uygulamalı eğitim, polis kolejinde mezun olarak birinci sınıfa başlayan öğrenciler ile diğer sınıflarda bulunan öğrenciler, her yıl Temmuz ay'ı başı ile Eylül ay'ı sonuna kadar geçen süre içinde, toplam olarak sekiz ay süre ile yapılan eğitim programına göre yapılır. Öğrenciler mesleki eğitim, atış tatbikat ve fizik kondüsyon çalışmalarına tabi tutulurlar.

Polis Akademisinde okutulan derslerin ağırlıkları (Çizelge : 6) ve eğitim yöntemleri incelendiğinde, uygulamalı eğitime yeterli ağırlığın verilmediği görülmektedir.

Ders Ağırlıkları :

Hukuk dersleri : % 52

Meslek dersleri : % 43

Uygulamalı dersler: % 5

Yüzde beş gibi bir ağırlık, Akademi'de uygulamalı eğitime önem verilmesi gerektiği sonucunu çıkarmaktadır.

Çizelge : 6

POLİS AKADEMİSİ LİSANS EĞİTİMİ DERS PROGRAMI

D E R S L E R	Sınıflar			Son Sınıf		(Bölgümlere göre)	
	1	2	3	Adli	İdari	Siyasi	Trafik
Anayasa Hukuku	3						
Medeni Hukuk	3						
Hukuk Başlangıcı	2						
İdare Hukuku		3					
Ceza Hukuku		2	3				
C. M. U. H.			2				
Devletler Hususi Hukuku						2	
Borçlar Hukuku							2
Devletler Umumi Hukuku		2					
Sigorta Hukuku							2
İş Hukuku						1	
Siyasi Tarih		2					
Toplum Psikolojisi					2		
Kamu Yönetimi			2				
Personel Yönetimi					2		
Kamu Hürriyetleri			2				
T. C. İnkılap Tarihi	1	1	1	1	1	1	1
Türk Dili	1	1	1	1	1	1	1
Yabancı Dil	6	6	6	6	6	6	6
Halkla İlişkiler			2				
Sosyoloji	2						
Adalet Psikolojisi				2		2	
Kriminalistik				2			
Ekonomi Doktrinleri		2					
Adli Tıp				1			
İlk Yardım			1				
Kaçakçılık Suçları ile Mücadele				1			
Disiplin Hukuku	1						
Polis Taktik ve Teknikleri Op.Ta.Taras				4	4	4	
Lojistik					2		
İstatistik					2		2
Polis Meslek Hukuku	2	2					
Trafik Hukuku		2					
Kriminoloji	2						
Beden Eğitimi / Yakın Boğuşma	3	3	3	3	3	3	3
Silah Bilgisi – Atış	2	2	2	2	2	2	2
Mesleki Yaz. ve Suç Kovuşturması				2	1	2	1
Devlet Güvenliği / Haberalma			3				
Trafik Kayıt. ve Bel.							4
Sorgulama				2	2	2	
Trafik Tontrolleri							4
Konf.–Seminer–Araş.	2	2	2	2	2	2	2
T O P L A M	30	30	30	29	30	28	30

Öğretim Kadrosu :

Polis Akademisi öğretim elemanları üç kaynaktan karşılanmaktadır.

1. Kadrolu Öğretim Üyeleri

Kadrolu öğretim üyeleri, Akademi eğitim programını hazırlamak ve eğitimi geliştirmekle görevlidirler.

2. Üniversitelerden Gelen Öğretim Görevlileri

Polis Akademisindeki Hukuk ve Yönetim Bilimi ağırlıklı dersleri okutmaktadırlar. Örgüt dışından gelmeleri eğitimi olumlu yönde etkilemektedir.

3. Polis Örgütü İçinden Gelen Öğretim Görevlileri

Konularında doktora yapmış meslek mensupları ile emniyet müdürü veya emniyet amiri rütbe-lerinde olan ve okuttukları ders konusunda uzman oldukları anlaşılan örgüt mensupları, Polis Akademi-sinde ek ders görevlisi olarak görevlendirilmektedirler. Örgüt mensubu olan öğretim görevlileri daha çok mesleki konulu dersleri okutmaktadırlar.

Eğitim Programı

Akademide, "lisans eğitimi", "özel eğitim" ve "lisans üstü eğitim" yapılması planlanmıştır. Lisans üstü eğitim uygulaması henüz başlatılmamıştır. Lisans eğitimi polis koleji ve diğer lise mezunlarına, özel eğitim yüksek okul mezunlarına uygulanmaktadır. Lisans eğitiminde uygulanan program, değişik ağırlıkla bir yıl olarak özel eğitim programında aynen uygulanmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HİZMET İÇİ EĞİTİM

I. HİZMET İÇİ EĞİTİM KAVRAMI

Eğitim, "hizmet öncesi" ve "hizmet içi" eğitim olarak iki ayrı uygulama içinde görülmektedir. Bireylerin belli konu yada konular üzerinde yetiştirme ve gelişmesini sağlamak, bilgi ve becerilerini arttırmak amacıyla yapılan çalışma ve uygulamalardır.

"Eğitim, genel anlamda bilgi verme, yetenek ve beceri geliştirme sürecidir. Eğitim kavramı, hem 'öğretme' hemde 'öğrenme' olgusunu içerir. Yönetim yazınında çoğu kez, 'eğitim' (education) ve 'yetiştirme' (training) deyimleri arasında bir ayırım yapıldığı görülür. Bu ayırımı göre, eğitim (education) sözcüğü gençlere okullarda ve üniversitelerde verilen genel eğitim, yetiştirme (training) sözcüğü ise meslek okullarında verilen 'uzmanlık' eğitimini belirtir." (1) " Yetiştirmede (training) ise her zaman 'mesleksi' bir amaç söz konusudur." (2)

"Eğitim, gençlere memurluk statüsüne girmeden önce verilen genel kültürel hazırlıklardır. Buna karşılık yetiştirme ise, hizmete girerken ya da hizmete girdikten sonra kariyer yaşamının her hangi bir aşamasında verilen özgül nitelikli hazırlıklardır." (3)

(1) Cahit Tutum, Personel Yönetimi, TODAİE Yayınları, No : 179, Ankara 1979, Doğan Basımevi, s. 117

(2) United Nations Handbook of Training in the Public Service (New York : United Nations Publication, 1966) s. 11 – 16'dan Tutum, a. g. e., s. 117

(3) Tutum, a. g. e., s. 117

Bu da göstermektedir ki uygulamada "eğitim" ve "yetiştirme" süreçleri birbirinin içinde olan süreçlerdir. Aralarında kesin bir çizgi çizmek ne zorunlu ne de gereklidir.

Hizmet içi eğitimin, ekonomik, kurumsal, işlevsel ve bireysel faktörleri gözönüne alınarak çeşitli tanımları yapılmaktadır. Yapılan tanımlarda ortak yön, bu faktörlerin bir veya birkaçının bulunmasıdır.

"Hizmet içi eğitim, özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde, belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylere görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir." (4)

Diğer bir tanıma göre hizmet içi eğitim, "kamu görevlilerinin hizmete yatkınlığını sağlamak, verimliliğini arttırmak ve gelecekteki görev ve sorumlulukları için yetiştirmek amacıyla kurum içinde ya da kurum dışında, iş başında ya da iş dışında başvuru alan eğitim etkinlikleridir." (5)

Hizmet içi eğitimi, "kişilerin işe girdikleri ya da atandıkları tarih ile işten ayrıldıkları tarih arasında geçen süre içinde, hizmetteki verimlilik ve etkinliğin artırılması amacıyla, bilgi, beceri ve davranışların geliştirilmesi süreci" diye tanımlayabiliriz.

Hizmet içi eğitim esas itibarıyla kurumsal düzeyde yürütülmektedir. Kurumların genelinde hizmet içi eğitim üniteleri bulunmaktadır. Kurumlar arası eğitim veren kamu kuruluşları olarak, Devlet Personel Dairesi, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve Yabancı Diller Eğitim Merkezi görülmektedir. Eğitim planlarının yapılması denetimi ve değerlendirilmesi Devlet Personel Dairesine eğitimin uygulanması ve teknik sorumluluğu ise, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsüne verilmiştir.

Çağımız iletişim alanındaki gelişmelerle hızlı bir değişim içinde bulunmaktadır. Buna paralel olarak polis, yenilikleri süratle takip etmek ve yeni bilgiler edinmek zorundadır. Hizmet içi eğitim meslek içinde bilgilerin tazelenmesini ve yeni bilgiler elde edilmesini sağlamaktır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 214'ncü maddesi devlet memurlarının hizmet içi eğitim kurumlarında eğitileceklerini öngörmüştür. Buna göre "Devlet memurlarının yetiştirmelerini sağlamak, verimliliğini arttırmak ve daha ilerki görevlere hazırlamak amacıyla hizmet içi eğitim, Devlet

(4) Haydar Taymaz, Hizmet İçi Eğitim, Kavramlar İlkeler Yöntemler, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No : 94, Sevinç Matbaası, Ankara 1981, s. 4

(5) Tutum, a. g. e., s. 118

Personel Dairesi tarafından ilgili kurumla birlikte hazırlanacak yönetmelikler dahilinde yürütülür." hükmü yer almaktadır.

Yine kanununun 215'nci maddesinde "her kurumda yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir eğitim birimi kurulur.... denilmekte, 216'ncı maddesinde ise, "kurumlar kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler" denilmektedir.

Polis örgütünde, hizmet içi eğitim çalışmaları, Devlet Memurları Kanunu'nun 214'ncü maddesine dayalı olarak çıkartılan "Emniyet Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği'ne" göre sürdürülmektedir.

Hizmet içi eğitimin, önceden belirlenen ilkelere, plân ve programlara uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir. Eğitimin en iyi şekilde yürütülmesi amacıyla, bazı yasaların çıkartılması ve iyi niyetle uygulamaya konması yeterli değildir. Eğitim etkinlikleri başlamadan önce, eğitim yöneticilerince, eğitim kurumlarındaki eğitim gereksinmelerinin tümü belirlenmelidir. Eğitim için en elverişli ortam hazırlanmalıdır.

Çağımızda hizmet içi eğitim etkinliklerini yürütmekle yükümlü kurumların veya kurumlarda eğitim işlerinden sorumlu birimlerin bulunması hayati bir zorunluktur. Kurumların eğitim biriminden yoksun olmaları ya da çeşitli nedenlerle bu birimin görevlerinin bir başka birime yaptırılması hiç bir zaman benimsenmemelidir.

A. HİZMET İÇİ EĞİTİMİN AMAÇLARI

Hizmet içi eğitimin başarıya ulaşabilmesi için amaçların önceden belirlenip ortaya konması gerekir. Eğitimin amaçlarını sınırlamak zor olmakla birlikte, kurumlarda yapılan hizmet içi eğitimde, genel olarak aşağıdaki amaçlara ulaşılmak istenmektedir.

1. Personelin hizmete yatkınlığını sağlamak,
2. Hizmette verimliliği arttırmak,
3. Personele yeni bilgi ve beceri kazandırmak, kusurlu yönlerini gidermek,
4. Hizmetin kalitesini yükseltmek,
5. Personelin moral değerlerini yükseltmek, iş ilişkilerini geliştirmek,
6. Personelin yetki ve sorumluluğunu iyice bilmesini sağlamak,
7. Personeli üst yönetim görevleri için hazırlamak,
8. Hizmet üretiminde karşılaşılan bürokrasi ile mücadele etmek,
9. Kurum yararına olan bilimsel çalışmaları teşvik etmek.

B. HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANLARI

Kurumlarda düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin, eğitim amaçlarına ve ilkelerine uygun olarak önceden plânlanması gerekmektedir. "Hizmet içi eğitim plânlanması, var olan durumdan, saptanmış hedeflere ulaşmak üzere izlenecek politikanın uygulanacak yöntemlerin, kullanılacak kaynakların belirlenmesidir." (6)

Genel olarak hizmet içi eğitim plânları merkezi ve kurumsal düzeyde yapılmaktadır. Bu plânlar, yıllık, aylık veya haftalık olabilmektedir. Merkezi plânlar, bakanlık veya genel müdürlük düzeyinde hazırlanmaktadır.

Polis örgütünde hizmet içi eğitim plânları merkezi ağırlıklıdır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün eğitim işlerinden sorumlu daire başkanlığınca hazırlanan eğitim plânları, bütün örgütte uygulanmaktadır. Plânlanmamış olmakla beraber, örgüt birimlerinde değişik konularda eğitsel çalışmalar yapılmaktadır. Kurumlar, çeşitli eğitim etkinliklerini kapsayan, plânlara uygun eğitim programları hazırlamaktadırlar.

C. HİZMET İÇİ EĞİTİM TÜRLERİ

Personele verilecek hizmet içi eğitim yeterince uygun ve mesleğine yönelik olması gerekir. Aynı zamanda hizmet içi eğitimde, bireyin bilgi, beceri ve davranışlarında gelişmesi hedeflenir. Hizmet içi eğitimin uygulama yeri, evresi ve zamanına göre çeşitli türleri bulunmaktadır. Bütün kurumlar için geçerli hizmet içi eğitimin iki evresi vardır.

1. İşe başlamadan önce,
2. İşe başladıktan sonra.

İşe başlamadan önceki hizmet içi eğitim, meslek öncesi, adaylık eğitimi v.b. çeşitli eğitim etkinlikleri olarak yürütülür. İşe başladıktan sonra yapılan hizmet içi eğitim ise, iş başında iş dışında yurt içinde – yurt dışında gibi etkinlikler olarak sürdürülmektedir.

"Hizmet içi eğitimin türü uygulama evrelerine göre sınıflandırılabilir. Kurumda çalışan personelin yetiştirilmesinde, personelin istihdam durumu gözönünde bulundurulur. Bu açıdan bakıldığında dört grupta toplanabilir." (7)

1. Hizmete Yeni Giren Personel İçin Yapılan Eğitim

Bu eğitimde amaç, bireyin çalışacağı kurumu, politikasını, iş ve uğraşı alanını, ürününü, birlikte çalışacağı personeli, görev, yetki ve sorumluluklarını tanıması, iş ve göreve ilişkin hizmet öncesi yetiştirme eksikliklerini gidermesidir.

(6) Taymaz, a. g. e. s. 53

(7) Noney Taylar, Selecting and Training The Officer. Institute of Personnel Management, London, 1966. dan Taymaz, a. g. e., s. 62

2. Çalışmakta Olan Personel İçin Yapılan Eğitim

Kurumda çalışan personelin yaptığı işler ilgili yeniliklerin, gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumu kazandırmak üzere yapılır. Bu eğitim yolu ile personelin yetenekleri geliştirilir ve üretimde verimlilik artırılır.

3. Kurumda Görevi Değiştirilecek Personel İçin Yapılan Eğitim

Kurumun iş alanı veya üretim sistemindeki zorunlu değişiklik, çalışmakta olan personelin görevinin değiştirilmesini gerektirir. Personelin yeni görevinin gerektirdiği yeterlikleri kazanması ve kadrolamanın kolay yapılabilmesi için hizmet içi eğitim programı uygulanır.

4. Üst Kademelere Yükseltilecek Personel İçin Yapılan Eğitim

Bir kurumda çalışan birey, yeteneklerini geliştirerek ilerletmek ister. Kurumun olanakları ölçüsünde bu istemleri karşılanır. Personelin yükseltilmesi söz konusu olan kademede, rollerini oynayabilmesi, görevini yerine getirebilmesi ve başarılı olabilmesi için önceden yetiştirilmesi gerekir.

II. POLİS ÖRGÜTÜNDE HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİ

Polis örgütünde bilinen eğitim türlerinin bazıları ve özellik gösteren bazı eğitim etkinlikleri uygulanmaktadır. Yapılan belli başlı eğitim etkinlikleri şunlardır :

A. BİLGİ TAZELEME EĞİTİMİ

Bilgi tazeleme eğitimi, personele görevle ilgili eski bilgilerin hatırlatılması, yeni teknik ve gelişmelerin öğretilmesi, görevin başarı ile yürütülmesi için izlenen metodun korunmasını sağlamak ve görevle ilgili bilgileri tazelemek için yapılmaktadır.

Bilgi tazeleme eğitimi, Polis Örgütü'nde "Uygulamalı Eğitim" olarak geçmektedir. Bu eğitimde amaç, hizmete hazırlık eğitiminde edinilen bilgilerin tekrarlanması ve mesleki alandaki yeni gelişmelerin personele öğretilmesidir.

12 Eylül 1980 tarihinden önce polisin etkin olmaktan çıkması, büyük ölçüde eğitimsizliğine bağlıydı. Eğitimdeki eksikliğin giderilmesi amacıyla personelin kademeli olarak eğitilmesi kararlaştırılmıştır.

Personelin görevli oldukları kadrolarda, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan iki haftalık programlara uygun olarak, aylık dönemler halinde bilgi tazeleme eğitimleri sürdürülmektedir.

Yapılan planlamaya göre 1984 yılından itibaren her yıl örgüt mensuplarının beşte biri, hizmetteki gelişmelere uygun eğitim programları ile "Bilgi Tazeleme Eğitimi'nden" geçirilmektedir. Bu çalışmalar istenen seviyede olmamakla birlikte, memnuniyet verici durumdadır.

Eğitim programlarında, mesleki konuların yanında, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Polis – Halk İlişkileri gibi konulara da yer verildiği görülmektedir.

Polis, görevin gereği günün 24 saatinde hizmet içinde tutulmaktadır. Görevi aksatmadan, bu eğitimin sürdürülmesi ve personelin tamamının eğitimden geçirilmesi, hizmet içinde verimlilik ve etkinlik açısından yararlı olmaktadır. Ancak, polisin bulunduğu çalışma koşulları nedeniyle bilgi tazeleme eğitiminde istenen başarı sağlanamamaktadır.

B. UZMANLIK EĞİTİMİ

Çağımızdaki teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki süratli gelişmeler, uzmanlaşmayı da beraberinde getirmiştir. Bugün kişinin her konuda derinlemesine bilgi sahibi olması güçleşmiştir. Personelin çalışmakta olduğu mesleğin temel bilgilerinin yanında, belli bir konuda uzman olması örgütte verimliliği arttırmıştır. Örgütlerde uzmanlaşma kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Emniyet hizmetlerinin çok yönlü olması, polisin belirli konularda uzmanlaşmasını zorunlu kılmıştır. Poliste uzmanlık eğitiminin oldukça çeşitlendiğini görmekteyiz. Belli başlı uzmanlık alanları ; trafik, narkotik, teknik, mali, kaçakçılık, pasaport ve istihbarat konuları olmaktadır.

Uzmanlık eğitimine alınacak personelin, son üç yıl sicilinin olumlu olması, yükselmeye etki eden ceza almamış olmak, 35 yaşını geçmemek ve bazı uzmanlık dalları için belli boy, ehliyetname sahibi olmak, yabancı dil bilmek gibi şartlar aranmaktadır.

Uzmanlık kurslarının polis örgütünde önemi bilinmekte ve yararı görülmektedir. Gelişmelere paralel olarak, uzmanlık eğitimlerinin tekrarlanması yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bazı ünitelerde , polisin uzmanı olduğu alanda çalıştırılmadığı görülmektedir. Bu uygulama, uzmanlaşmanın önemini kavrayamayan yöneticilerde görülmektedir. Çok önemli zorunlu nedenlere bağlı durumlar dışında, personel kesinlikle uzmanı olduğu alanda çalıştırılmalıdır.

C. YÜKSELTMEYE YÖNELİK EĞİTİM

Bir örgütte çalışan her personel zaman içinde bir üst göreve yükselmek ister. Personelin motivas-

yonu ve güdülenmesi açısından yükselme olumlu rol oynamaktadır. Bir üst göreve yükseltilmesi düşünülen personel, görevin gereklerine göre yetişmemiş ve yeni görevinin özellikleri iyice öğretilmemişse, uygulamada büyük sıkıntılara düşmektedir. Bu nedenle, yükseltmeye yönelik eğitim bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Görevinde yetişmiş, başarılı olmuş ve uzmanlaşmış olup, diğer meslektaşlarına göre bilgi, beceri ve buluşları ile farklı konumda olduğu görülen personelin, daha üst derecede görevlere yükseltilmesi ve yükseleceği kadro görevinin mesleki gereklerine uygun bilgileri alacak şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir.

Polis örgütünde yükseltmeye yönelik en önemli uygulama komiser yardımcılığı yetiştirme kursudur. Bu program, Emniyet Teşkilatı içinde en kapsamlı hizmet içi eğitim olmaktadır. 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 18/2'nci maddesi, orta kademe yöneticilerinin yetiştirileceği hükmünü getirmektedir. Bu eğitim yolu ile örgütün orta kademe amir ihtiyacı büyük ölçüde yerine getirilmektedir. Polis Akademi'sinden mezun amir sayısı ihtiyaca yeterli gelmemektedir. Amir açığı hizmet içi eğitim kursları ile kapatılmaktadır. Bugünkü ilk ve orta kademe amirlerinin ortalama % 75 hizmet içi eğitim (Orta K Kursu), %25'i de Polis Akademisi çıkışlı olmaktadır. Orta K Kursu kapatılarak uygulamaya son verilmiştir.

Geçmiş yıllarda Emniyet Teşkilatı'nda belli bir plan ve program bulunmuyordu. Gelecek yıllarda ihtiyaç olan ilk, orta ve üst yönetim kademelerindeki yönetici sayısı planlanmamıştı. Bu nedenle özellikle, orta kademe yöneticilerinin ilk rütbesinde açık son rütbelerinde ise şişkinlik, yine üst yönetim kademelerinin ilk rütbelerinde açık, son rütbelere doğru ise şişkinlik görülüyordu. Bunlar yıllar öncesinin ihmali ve plânsızlığının sonuçlarıydı.

İlk plânda, ilk ve orta kademedeki düzensizliği gidermek için, 1983 yılından itibaren "10 Yıllık İlk ve Orta Kademe Yönetici Yetiştirme Planı" hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Orta kademe kursları, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce tesbit edilen yer ve zamanlarda açılmaktadır. Eğitimler, Ankara ve İstanbul'da bulunan polis eğitim merkezlerinde yapılmaktadır. Teşkilatın amir ihtiyacının büyük çoğunluğu bu şekilde temin edilmektedir.

Emniyet örgütünde, orta kademe yöneticiliği kursu, 1938 yılından beri zaman zaman ortaya çıkan amir ihtiyacına göre düzenlenmektedir. Kurslar yolu ile amir sınıfına yükseltilen personel sayısı çizelge : 7'de görüldüğü gibidir. Günümüze kadar 15.047 polis memuru bu kurslardan geçerek ilk ve orta kademe yönetim sınıfına geçmişlerdir.

Polis örgütü'ne her yıl, ortalama 13.000 civarında polis memuru alınması plânlanmıştır. İlk ve orta kademe amir ihtiyacının karşılanması için polis kolejlerinin sayısı birden beşe çıkarılmış ve Polis Akademisi'nin kapasitesi arttırılmıştır. Fakat görülen odur ki, alınan memur sayısına göre Polis Akademisi ihtiyaca yeterli olmayacak ve hizmet içi eğitim kursları yoluyla amir yetiştirme programları devam edecektir.

Çizelge : 7

KOMİSER YARDIMCILIĞI YETİŞTİRME KURSU

YILLAR	KATILAN PERSONEL SAYISI
1938	102
1939	83
1940	94
1941	94
1942	59
1943	47
1944	109
1945	130
1946	122
1947	—
1948	—
1949	99
1950	—
1951	—
1952	—
1953	—
1954	—
1955	268
1956	—
1957	—
1958	287
1959	—
1960	235
1961	198
1962	—
1963	—
1964	—
1965	—
1966	—
1967	—
1968	644
1969	—
1970	—
1971	628
1972	—
1973	469
1974	—
1975	—
1976	—
1977	—
1978	—
1979	724
1980	3050
1981	—
1982	115
1983	2473
1984	—
1985	2808
1986	—
1987	2209
T O P L A M	15047

D. YABANCI DİL EĞİTİMİ

Yabancı dil eğitimi, görevlerinde üstün başarı gösterdikleri ve buldukları görev yerinde verimli ve etkili çalışmalarını ile kuruma yarar sağladıkları anlaşılan personelden, görevin gerekleri icabı yabancı dil öğrenmeleri zorunlu görülenlere, yabancı dili anlama, konuşma veya tercüme yapma yeteneğini geliştirmek amacıyla yapılmaktadır.

Polis örgütü, diğer polis örgütleri ile bir çok yönden temas içindedir. Karşılıklı ilişkiler devam etmektedir. Dış ülkelerdeki polis mesleği ile ilgili gelişmeleri ve teknik alandaki ilerlemeleri takip edebilmek için, polis yabancı dil bilmek zorundadır. Son yıllarda turizm alanındaki önemli gelişmeler de yabancı dil bilme zorunluluğunu arttırmıştır. Uluslar arası düzeydeki suçların takibi ve önlenmesi için, Uluslararası Polis Örgütü (INTERPOL) ile yakın işbirliği yapmak gerektirmektedir. Bunun için de yabancı dil bilmek, ön plânda gelmektedir.

Polis Örgütü'nde yabancı dil eğitimi, kurum dışında ve kurum içinde olmak üzere çeşitli kuruluşlarda yaptırılmaktadır. Kurum dışında eğitim yapılan kuruluşların başında, "Devlet Memurları Yabancı Diller Eğitim Merkezi" ile "Yabancı Ülkeler Kültür Enstitüleri" gelmektedir. Bu iki kuruluşta yapılan eğitimin, örgütte önemli yeri bulunmaktadır. Yabancı dil öğrenmek isteyen personele, örgüt olarak gerekli kolaylıklar sağlanmakta ve teşvikler yapılmaktadır.

Kurum içi eğitim yaptırmak amacıyla, 1983 yılında, Ankara Polis Eğitim Merkezi bünyesinde "Yabancı Diller Eğitim Merkezi" kurulmuştur. Burada yapılan yabancı dil eğitimi 9 ay sürmektedir. Eğitim Merkezinde 20'şer kişilik 4 lisan laboratuvarı bulunmakta olup, modern tarzda eğitim yapılmaktadır. Yine buna benzer bir eğitim laboratuvarı, İstanbul eğitim şube müdürlüğü bünyesinde, 1984 yılından itibaren faaliyete geçirilmiştir.

Ayrıca, Merkez ve İl'ler örgütünde, yabancı dil öğrenimi için kurslar açılmakta veya dil öğrenmek isteyen personelin, çeşitli yabancı dil eğitim programlarına katılmaları sağlanmaktadır.

Bütün bu teşviklere rağmen, yabancı dil bilenlerin sayısı oldukça azdır. Bunda, temelde iyi eğitim almamış olmak, mesleğin ağır çalışma koşulları ve Ülkemizdeki klâsik öğretim tarzı ile yabancı dil öğrenmenin güçlüğü önemli rol oynamaktadır.

E. LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM

Polis Örgütü'nde, Polis Akademisi kuruluncaya kadar lisans üstü eğitim programı bulunmamaktaydı. "Polis Yüksek Öğretim Kanununda" lisans üstü eğitimin yapılacağı belirtilmiştir. Akademinin kuruluşu yeni olduğu için, lisansüstü eğitim programları yeterli düzeyde bulunmamaktadır.

Polis Akademisi mezunları, bugüne kadar lisans üstü eğitimlerini kurum dışında, üniversitelerde tamamlamışlardır. Bunların arasında en önemli yeri, kurumlar arası eğitim veren "Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Kamu Yönetimi Lisans Üstü Uzmanlık Programı" tutmaktadır.

Amme İdaresi programına, Akademi mezunları büyük ilgi göstermişler, bu güne kadar bu kurumda 71 personel mezun olmuştur. Personel, eğitim ihtiyacını, burada gidermiş ve bilgi açığını kapatmıştır.

Amme İdaresi, yöneticilerin yükselmelerinde önemli rol oynamış, buradan mezun olanlar, örgütteki pek çok yeniliğin öncülüğünü yapmışlar ve burayı bitirmenin haklı gururunu taşımaktadırlar. Ancak, bir çoğu hakkettikleri yönetim kademelerine getirilmemekten yakınmaktadırlar. Türkiye genelinde, Amme İdaresinden mezun olmak, bir statü olarak kullanıldığı bilinmektedir.

F. YURT DIŞI EĞİTİM

Yurt dışı eğitimi, eğitim türlerinden iş dışında eğitim kapsamına girmektedir. Kurumların çeşitli sorunlarla karşı karşıya getiren bir eğitim etkinliği olması nedeniyle, kurumlar arasında bir yeknesaklığa gitme durumu hasıl olmuştur. Bu amaçla, Başbakanlık tarafından, çeşitli tarihlerde genelgeler yayınlanmıştır. Bu genelgelerde, kurumların yurt dışına gönderecekleri personel hakkında dikkat etmeleri, gereksiz harcamalardan kaçınmaları ve gönderilecek personelde temsil yeteneğinin bulunması gibi hususlar yer almaktadır.

Yurt dışı eğitiminin yapılacağı ülkeler seçilirken, gelişmiş ve kültürel alanda katkıda bulunacak ülkeler olmasına dikkat edilmektedir. Bu eğitimin temel amacı, yurt dışı eğitim olanaklarından yararlanmak, teknolojik alandaki yenilikleri yerinde görmek ve personeli görevle ilgili değişikliklere, yeniliklere uyarlamaktır.

"Bilim ve teknolojiye kaydedilen hızlı gelişme ve değişimler, sürekli olarak toplumsal değişme ve gelişmeleri de etkilemiş, tüm görev alanlarında olduğu gibi, polisiye görevlerde de yeni hizmet branşlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Böylece, değişme ve gelişmelerin aktüel değerlerini yitirmeden, görev alanlarına aktarılması zorunlu hale gelmiştir." (8)

Polis örgütünde personelin eğitimine verilen önem doğrultusunda, personelin eğitimi için günün değişen koşulları içerisinde daha etkin ve verimli bir şekilde görev yapmasını sağlamak, özellik arzeden hizmet branşlarından, diğer ülkelerde kaydedilen yenilik ve teknolojik gelişmeleri yerinde görmek

(8) Koca, a. g. e., s. 89

bilgi ve becerilerini arttırmak amacıyla her yıl yurt dışına 100 personel gönderilmesi plânlanmış olmakla beraber, bu hedefe ulaşılamamıştır.

Yurt dışına gönderilecek personelde, eğitim göreceği ülkenin lisanını bilmek, yaş durumu uygun olmak, komiser yardımcısı rütbesinde bulunmak, yüksek okul veya fakülte mezunu olmak gibi şartlar aranmaktadır.

Yurt dışı eğitiminin kriminal yönü ağırlıklı olmaktadır. Kriminal yönü ağırlıklı olan bu kurslarda, modern araç, gereç ve cihazların kullanımı yanında, yöneticilik, ekip ve operasyon yöntemi, ateşli silahlar eğitimi, rehİN alma görüşmeleri, sorgulama teknik ve taktikleri, polis laboratuvarları, cinayet psikolojisi, sahtecilik, uyuşturucu maddeler, kaçakçılık, terör örgütleri ile mücadele, istihbarat, suç sicili ve parmak izi, muhabere alet ve cihazları eğitim planlaması konularında eğitim görülmektedir.

Son beş yıl içinde eğitim amacıyla yurt dışına gönderilen personel ve gittikleri ülkeler çizelge: 8'de gösterilmiştir.

Çizelge : 8

1980 – 1987 YILLARI ARASINDA
YURT DIŞINA GÖNDERİLEN PERSONEL

SIRA NO	Ü L K E L E R	PERSONEL
1	A. B. D.	176
2	F. ALMANYA	30
3	İNGİLTERE	21
4	AVUSTURYA	1
5	İTALYA	7
6	BELÇİKA	3
7	İSVİÇRE	3
	T O P L A M	241

G. ATIŞ EĞİTİMİ

Gelişmiş bazı demokratik ülkelerde (İngiltere) polisin silah kullanması kaldırılmış olmakla beraber, devlet güvenliğinin tehlikeye düşmesi hallerinde, bu gibi ülkelerde de silah kullanımı gündeme gelmektedir.

1980 öncesi olaylarda, polisin emniyet ve asayiş olaylarında istenilen düzeyde etkili olamaması, silah bilgisi ve atış eğitiminin yetersizliğine bağlanıyordu. Bu yıllarda, polis örgütünde 1900 yıllarından kalma 55 değişik tip ve markada silah kullanılmaktaydı. Bu kadar çok çap ve markada silahın bulunması

sonucu görev yerlerine atanan veya yer değiştiren personel, silahları tam olarak tanıyamamaktaydı. Ayrıca, yeterli silah atış eğitimlerinin yapılmayışı ve polisin elinde bulunan silahların daha çok tesir mesafesi kısa ve iyi çalışmayan markalardan oluşan, eski silahlar olması, polisi etkin olmaktan uzaklaştırıyordu.

Örgütteki bu eksikliği gidermek amacı ile silah standartizasyonuna gidilmiş, bu şekilde personel aynı silahı kullanır ve özelliklerini tanır hale gelmiştir.

Atış eğitimlerinin yaptırılması için, atış poligonları sayılarının arttırılmasına çalışılmış, 1980 yılına kadar 2 olan poligon sayısı bugün 22'ye ulaşmıştır.

Ayrıca, tüm İl Emniyet Müdürlükleri ve polis eğitim kurumlarının atış poligonlarına kavuşturulması için 1988 yılında sonuçlandırılacak şekilde çalışmalar sürdürölmektedir.

Polis atış eğitimini sistemli bir hale getirmek için "Emniyet Teşkilatı Atış Yönergesi" hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Silah atış eğitimi için, kurslar düzenlenerek yeterli sayıda uzman personel yetiştirilmiş, personelin atış eğitimleri, bu uzman denetçilerin gözetiminde amacına uygun şekilde yapılmaya başlanmıştır. Polis eğitim kurumlarında, silah bilgisi ve atış eğitimleri için özel silah dershaneleri kurulmuş, personelin buralarda en iyi şekilde eğitimlerini yapmaları sağlanmıştır.

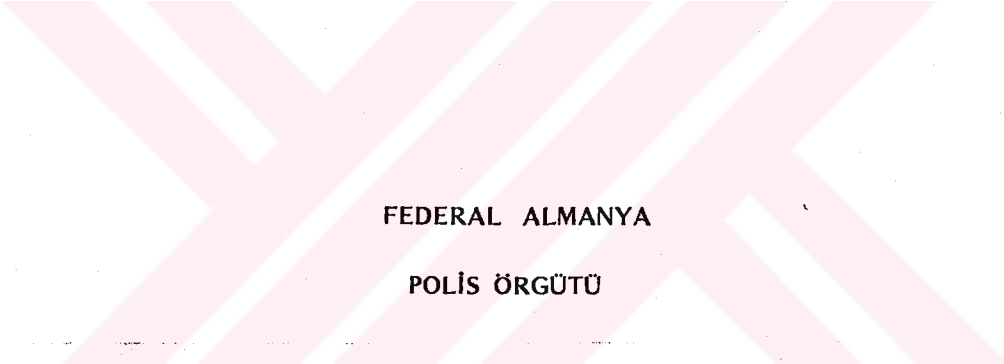
H. ULAşTIRMA EğİTİMİ

Polisin araç kullanması, silah kullanması kadar önem taşımaktadır. Bu amaçla bir eğitim merkezi kurulmuştur.

Gölbası Polis Eğitim Merkezi tesislerinde, 1983 yılında faaliyete geçirilen "Ulaştırma Eğitim Merkezi'nde", emniyet hizmetlerinde kullanılan araçları sevk ve idare edecek personelin eğitimleri yapılmaktadır.

Ulaştırma Eğitim Merkezi'nde personele, üstlendiği görevin ve kullandığı aracın özelliklerini tanıma, araç ve direksiyon hakimiyetini geliştirme eğitimleri verilmekte ve personelin şöfor ehliyetnamesi alması sağlanmaktadır.

Bu amaçla, Ulaştırma Eğitim Merkezi'nde, yaptırılan trafik uygulama pistinde, çeşitli cins ve markadaki özel eğitim araçları ile uzman öğretmenler gözetiminde araç kullanma eğitimleri sürdürölmektedir.

FEDERAL ALMANYA

POLİS ÖRGÜTÜ

BEŞİNCİ BÖLÜM

FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ

Federal Almanya Cumhuriyeti, 248687 km² yüzölçümü ve yaklaşık 61 milyon nüfusu ile, Avrupa'da merkezi yerde önemli bir transit geçiş ülkesidir. Bir çok ülke ile ortak sınırı olup en uzun Demokratik Almanya ile olan sınırdır.

Federal Almanya, Avrupa Ortak Pazarı'nın en önemli üyesidir. Endüstriyel gelişmesini tamamlamış, özellikle metal ve kimya endüstrisi gelişmiştir. Yerleşim alanları önemli otoyollarla birbirine bağlanmış olup ülke topraklarının fazlası modern teknolojinin uygulandığı tarım alanları ve beşte biri aşan kesimi ormanlıklarla kaplıdır.

I. FEDERAL ALMANYA'NIN DEVLET YAPISI

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya ikiye ayrıldı, Ülke'nin doğusu Polonya ve Sovyet yönetimine bırakıldı. Sovyetler Birliği tarafından işgal edilen orta Almanya'da, daha sonra Demokratik Almanya Cumhuriyeti (Deutsche Demokratische Republik = DDR), batısında ise 1949 yılında Federal Almanya Cumhuriyeti (Bundesrepublik Deutschland = BRD) kuruldu. Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasasının önsözünde Alman halkının, "hür irade ile Almanya'nın birliğini ve özgürlüğü gerçekleştirmek" görevinin olduğu açıklanmıştır.

Anayasa'da, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin demokratik, sosyal ve federal bir hukuk devleti olduğu belirtilmektedir.

A. Federal Cumhurbaşkanı

Federal Meclis tarafından beş yıllık hizmet süresi için seçilir, devletler hukuku uyarınca devleti temsil eder. Görevleri arasında, Federal Meclis tarafından seçilen başbakanın atanması da bulunmaktadır.

B. Federal Meclis (Bundestag)

Almanya Federal Cumhuriyeti halkının temsilciliği olup, en önemli yasama organıdır. Üyeleri, her dört yılda bir genel, doğrudan, özgür, eşit ve gizli oyla seçilir.

"18 yaşını dolduran herkese seçim hakkı tanınmaktadır. Federal Meclis 1983 yılından bu yana toplam 520 milletvekilinden oluşmaktadır. Bunların içerisinde 22 milletvekili (Batı) Berlin Senatosu tarafından seçilerek, Federal Meclis'e gönderilirler ve yalnız sınırlı oy hakları vardır." (1)

C. Federal Konsey (Bundesrat)

Eyalet temsilcilerinden kurulu Federal Konsey eyalet hükümetlerinin temsilcileri ve bunlarca yetkili kılınan kişilerden oluşur. Her federe eyalet en az üç oy hakkına sahiptir. Büyük eyaletler dört veya beş oy hakkına sahiptirler. Eyaletler birleşik oy vermek zorundadırlar. Yasalar eyaletlerin hakları ile ilgili olduğu takdirde Federal Konseyin onayını gerektirir. Federal Meclis ile Federal Konsey'in uyuşmazlığı halinde iki meclisten seçilen temsilcilerin oluşturduğu bir komisyon uzlaşmaya varılması yolunda çalışır.

D. Federal Hükümet

Federal başbakan ve federal bakanlardan oluşur. Federal başbakan, hükümet başkanıdır ve izlenecek politikayı belirler. Belirlediği çizgiler doğrultusunda federal bakanlar, kendi sorumlulukları içinde görevlerini yürütürler.

E. Federal İçişleri Bakanlığı

Federal Polis Örgütü, Federal İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak görev yapmaktadır. İçişleri Bakanlığı aşağıdaki yetkilere sahiptir.

- Memur hukuku ve kamu hizmetlerindeki diğer personelin hakları,
- İdari örgüt, yerel yönetimler, istatistik, çevre sorunları,
- Nükleer enerjiden yararlanma,

(1) Almanya Cumhuriyeti ve Türkiye İlişkileri, Almanya Federal Cumhuriyeti Büyükelçiliği Yayını, 1986, s. 43

- Anayasa, devletler hukuku ve idare,
- Yabancı ve mültecilerle ilgili meseleler,
- İç güvenlik, polisiye işler, sınır dışı edilenlerin meseleleri,
- Kaçaklar ve savaş malülleri,
- Kültürel meseleler, spor, yayın politikası ve sivil savunma konularıdır.

Federal Kamu Yönetimi Akademisi, Federal İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır. Ayrıca, Federal İçişleri Bakanlığı nezdinde müstakil olarak mesleki yönden bağımsız "Ülke Bilgilerinin Korunması" birimi kurulmuştur.

II. FEDERALALMANYA'DA EYALET SİSTEMİ

Federal Almanya'nın federasyonlardan oluşan bir ülke olmasının tarihi incelendiğinde, çeşitli krallıklar, dükalıklar ve prensliklerden, yani kısmen özerk olan politik birimlerden oluştuğu görülür.

Bu yönetim sistemini uygulamada daha yararlı kılan nedenler şunlardır : Vatandaş kendi eyaleti içinde seçim ve oylamaları yoluyla demokratik sürece katıldığından, demokrasinin daha da dinamik olması sağlanır. Devlet yönetimi eyalet sınırları dahilinde yurttaşla daha yakın ve uzaktaki federal başkente göre daha güvenli görülür. Federal Mecliste muhalefette olan partiler, çoğu kez eyaletlerde hükümeti oluşturmaktadırlar.

A. Eyaletlerin Yetkileri

Yönetimde özerkliğin ötesinde bir devlet niteliği vardır. Bazı alanlarda, örneğin eğitim politikası, çevre sağlığı, polis örgütü gibi konularda özel yetkilere sahiptir. Federal eyaletlerin çalışmalarında ağırlık yönetimdedir.

Eyaletlerde bulunan bazı resmi kuruluşlar, örneğin Gümrük, İş Bulma Kurumu, Federal Ordu dışında, yasa uygulanması tümüyle eyalet resmi organlarına bırakılmıştır. Federal Hükümet ancak uygulamanın yürürlükteki yasalara uyup uymadığını denetler.

B. Federe Devletler

"Federal Almanya 11 eyaletten oluşur. Almanya'da 29 hükümet merkezi (Regierungsbezirk), 327 belediye merkezi (Kreise) vardır. Ayrıca 8700 yönetim birimine (Gemeinde) ayrılmaktadır." (2)

(2) Arbeitsplatz Deutschland, 1982, s. 18

Eyaletler ve başkentleri aşağıda görülmektedir.

<u>Eyaletler</u>	<u>Başkenti</u>
1. Baden Württemberg	Stuttgart
2. Bayern	München
3. Bremen	Bremen
4. Hamburg	Hamburg
5. Hessen	Wisbaden
6. Niedersachsen	Hannover
7. Nordrhein – Westfalen	Düsseldorf
8. Rheinland – Pfalz	Mainz
9. Saarland	Saarbrücken
10. Schleswig – Holstein	Kiel
11. West Berlin	Berlin

"Eyaletlerden Niedersachsen, Nordrhein – Westfalen, Hessen, Rheinland – Pfalz, Baden – Württemberg, Bayern geniş yerleşim alanlı, Schleswig – Holstein, Saarland küçük yerleşim alanlı, Berlin, Hamburg ve Bremen ise şehir devleti olarak örgütlenmiştir." (3) Her federe devlet, tamamen kendi idari yapısına sahip olmakla beraber, şehir devletler birbirine yakın, diğer federe devletler da az farkla birbirlerine yakın bir yönetim yapısına sahiptirler.

"Her federal eyaletin parlamentosu ve hükümeti vardır. Eyaletlerin görev alanı, özellikle devlete saklı görevler dışında tüm alanları kapsar. Eyaletlerin yetki alanına öncelikle kültür politikası, eğitim düzeninin sağlanması ve cezaların infazı girmektedir." (4)

III. ADLİ SİSTEM VE POLİS

Polis ile olan yakın ilişkisi nedeniyle adalet sistemine kısaca değinmek gerekir. Almanya'da adalet iki ilkeye dayanmaktadır. Tüm yasal koruma ve ileri aşamada uzmanlaşma. Adli sistemin beş esas kolu bulunmaktadır.

1. Normal Mahkemeler. (Bu mahkemeler ceza ve medeni hukuk davalarına bakar)
2. Yerel Mahkemeler
3. Bölgesel Mahkemeler

(3) Öffentliche Verwaltung in der Bundesrepublik Deutschland, 1981 s. 78

(4) Almanya Cumhuriyeti ve Türkiye İlişkileri, 1986, s. 44

4. Yüksek Bölgesel Mahkeme

5. Federal Adalet Divanı

Bu beş kolun üzerinde Federal Anayasa Mahkemesi bulunur. Bu ülkenin en büyük mahkemesi olmakla kalmaz, anayasal bir kurum özelliğini de taşır. Sistem kararların gözden geçirilmesi için birçok olanaklar sağlanır.

"Suç araştırma genellikle polisin görevidir. Diğer yasal kurumların da bazı kolluk güçleri bulunmaktadır. Ancak, sınırlı yetkileri vardır. Gerek eylem bakımından, gerekse coğrafi alan bakımından, örneklerin arasında, vergi otoriteleri, iş denetim otoriteleri, demiryolu polisi ile gümrük otoriteleri sayılabilir.

"Bir adli olayda polis, araştırmasının sonuçlarını Cumhuriyet Savcısına bildirmek zorundadır. Cumhuriyet Savcıları her federe devletin mahkemelerine bağlıdır. Bunlar yerel mahkemelere çıkacak davalardan da bölge mahkemelerinin gözetimi altında sorumludurlar." (5)

IV. FEDERAL ALMANYA EĞİTİM SİSTEMİ

Federal Almanya'da eğitim sistemi, eyaletten eyalete bazı ayrılıklar göstermekte ise de, genel yapı itibariyle aynı olduğu görülmektedir.

A. Okul Öncesi Bakım ve Eğitim

3 – 36 ay yaş grubunda bulunan çocuklar "Kinderkrippe" adı verilen bakım evlerinde, 3 – 6 yaş grubu çocuklar ise "Kindergarten" denilen okullarda eğitim görürler.

B. İlk ve Orta Öğretim

Federal Almanya'da zorunlu öğrenim 6 yaşında başlamaktadır. İlk ve Orta öğrenim iki aşamalıdır. Bunun ilk dört senesi temel eğitim (Grundschule) olmaktadır. İkinci aşamada öğrenciler, başarı durumlarına göre A, B ve C gruplarına ayrılırlar. A grubunda bulunan (üstün başarılı) öğrenciler lise (Gymnasium), B grubunda (başarılı) öğrenciler Realschule'ye, C grubunda (az başarılı) öğrenciler Hauptschule'ye devam ederler.

C. Yüksek Öğretim

"Gymnasium ve Realschule'yi bitirenlerin sahip olduğu bir olanaktır. Yabancılar, 'yabancı öğrenci kontenjanı' yeterli olması ve Almanca'yı bilmeleri halinde üniversite veya bir yüksek okula kayıt

ve devam hakkına sahip olurlar." (6)

"Federal Almanya Cumhuriyeti'nde 212 branş yüksek okul ve bilimsel üniversite, 26 sanat ve müzik yüksek okulu vardır. Yüksek okullarda ve üniversitelerde bir milyondan fazla öğrenci okumaktadır. Bunların yaklaşık 70 bini yabancı öğrencidir." (7)

V. FEDERAL ALMANYA POLİSİ

"İç güvenlik" kavramı, Federal Cumhuriyet kanunlarında tanımlanmıştır. Günlük dilde çok kullanım alanı olan ve bugün toplumda kapsamı hakkında geniş bir uyum bulunmaktadır.

"İç güvenlik", içerik olarak kamu güvenliği, sağlığı, yasama hakkının, mülkiyetin, temel hak ve hürriyetlerin ve bunları sağlayan devlet kuruluşlarının garanti altına alınmasını kapsamaktadır.

Toplumun iç güvenliğini garanti altına almak, devletin en önemli görevlerinden biridir. Devletin güvenlik güçleri, örgütü ve teçizatı ölçüsünde, bu görevi gerçekleştirmek için çaba harcamaktadır. Federal Almanya polisi, bu görevi yerine getirirken kanunlara ve Anayasa'ya uygun hareket etmeyi amaç edinmiştir.

Kamu güvenliği ve kamu düzeninin garanti altına alınması için en önemli organlardan biri polistir. Polis, geçerli kanunlar çerçevesinde, halkı tehlikelerden korumakta ve kamu güvenliğini sağlamaktadır.

Polisin bugünkü hareket serbestisine ulaşması kolay olmamıştır. Alman hukuk sisteminin temeli Prusya hukuku teşkil etmektedir. 1794 yılında çıkan Prusya Genel Hukukuna dayalı yasalar, eyalet prenslerinin keyfi hakimiyetini sona erdirmiş ve bundan sonra Almanya'da modern devlet hukuku başlamıştır.

Federal Polis Örgütü, 1945 yılında galip devletlerin denetiminde kuruldu. Bunlar polisin sınırlandırılması, yetkilerinin sınırlandırılması ve sıkı şahıs kontrolleri ile Almanya'da önceki devlet polisine benzer durumun meydana gelmesini önlemek istediler. Eyalet polisleri bu şekilde meydana geldi. Eyaletler, bugün de sınırsız bağımsızlığı olan kuruluşlardır. Zamanla bunlara, polis güçlü merkezi birkaç kuruluş daha katılmıştır. Başlangıçta çok farklı olan, eyalet özellikli polis idare mevzuatı, sonradan standardize edilmiştir. Özellikle 1970'li yılların terörizmi, polis işbirliğinin eksik olduğunu ortaya koymuştur. Yapılan reformlardan sonra, bugün Nordrhein – Westfalen, Hassen, Niedersachsen veya Bayern arasında hemen hemen hiçbir fark yoktur.

(6) Erol Barutçuoğlu, "Federal Almanya'daki Türk Vatandaşlarının Suç ve Suçluluk Eğitimleri", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), s. 21

(7) Almanya Federal Cumhuriyeti ve Türkiye İlişkileri, s. 44

VI. FEDERAL POLİSİN ÖRGÜTLENİŞİ

Federal Almanya'da, federe devletlerin (Lander) polis kuvvetleri ile Federal Devletin polis kuvvetleri yanyana bulunur. Polis Yönetim Akademisi, her iki yönetimde sorumluluk alacak mevkiler için memurlar yetiştirir.

1984'ün sonunda nüfusu 61.200.000 olan Federal Almanya'da 192.771 polis bulunmaktadır. Türkiye'nin nüfusu Federal Almanya'ya yakın olduğu halde, polis sayısı Almanya'nın yarısı kadardır.

Federal Polis Örgütü, Federal İçişleri Bakanlığı'nın kontrolündedir. Federe Devletlere emir verme gibi bir yetkisi yoktur. Yönetim yapısı, her ikisi arasında karşılıklı yardımlaşmayı sağlayacak şekildedir.

Federal bölümler şunlardan oluşur :

1. Federal Sınır Polisi
2. Federal Suç Araştırma Bürosu (Bundeskriminalamt)
3. Federal Parlamento'nun yönetim bölümlerine bağlı polis memurları
4. Demiryolları Polis Memurları ve Federal Demiryolları Araştırma Kolu

Gümrük memurları ve gümrük araştırma kolu, Federal Maliye Bakanlığı'na bağlıdır.

Federal Suç Araştırma Bürosu'nun (BKA : Bundeskriminalamt) örgüt şeması ek : 5'te görülmektedir.

Üç görevi vardır :

- 1) Federal Alman polis kuvvetleri için, suçla savaşma ile ilgili her türlü bilgi ve iletişim merkezi olarak hizmet görmek.
- 2) Uyuşturucular, kalpazanlık, silah ve patlayıcılar konusunda kendi çapında araştırma yapmak (Olayların uluslararası yönü varsa)
- 3) Diğer olaylarda bazı yetkililerce istenilen ve emredilen araştırmalar yapmak.

A. FEDERAL SINIR KORUMA POLİSİ (BUNDESGRENZSCHUTZ POLIZEI = BGS)

"Federal Sınır Koruma Makamının Kurulması Kanunu", 22 Mart 1951 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Doğu ile batı arasındaki gerilimler, Kore savaşı ve Federal Almanya Cumhuriyeti'nin gittikçe artan bir şekilde batı savunma ittifakına bağlanması, federal sınır korumasının kurulmasında etkili olmuştur.

Kanun hükümlerine göre, Federal Sınır Koruma Polisi, tahminen 21.000 kişiden oluşan federal bir birliktir. Hafif ve orta piyade silahlarıyla donatılmasına rağmen, hiçbir şekilde militer bir kurum değildir. (x) Federal Sınır Korumasının, polis karakteri, durumu, görev ve yetkileri 1972 tarihli Federal Sınır Koruma Kanunu'nda tam olarak tanımlanmıştır.

(x) Yalnız burada başlangıçta, Alman askeri kuvvetlerinin üniformaları ve rütbe işaretlerinin kullanıldığını belirtelim.

Federal Sınır Koruma'nın (BGS) Başkanı emri altındaki BGS müfettiş, BGS'nin eğitiminden ve faaliyetlerinden sorumludur.

Federal Sınır Koruma Birlikleri :

Güney Sınır Koruma Komandosu (Münih)

Orta Sınır Koruma Komandosu (Kassel)

Kuzey Sınır Koruma Komandosu (Hannover)

Batı Sınır Koruma Komandosu (Bonn)

Sahil Sınır Koruma Komandosu (Bad Bramstadt)

Sınır koruma şubeleri, önemli ölçüde hazır kuvvet polis şubelerine tekabül etmektedir. BGS'nin faaliyetleri için eyaletlerin hazır kuvvet polislerine uygulanan kanun ve hükümler geçerlidir. BGS'nin asıl görevi, Federal Almanya Cumhuriyeti sınırlarını korumaktır.

B. FEDERAL KRİMİNAL DAİRESİ (BUNDESKRİMİNALAMT)

Wiesbaden'deki Federal Kriminal Dairesi (BKA), bölgeler arası suçlarla savaşmak için kurulmuş, federal bir makamdır. 1953 yılında, 250 görevliyle kurulmuştur. Bu daire, 1970'li yılların ortalarında, kızıl ordu fraksiyonu teröristlerin tatbikatı dolayısıyla ün kazandı. Federal Kriminal Dairesi'nin çalışması 1960'lı yılların sonuna kadar, maddi nedenlerden ve eski malzemelerle donatılmış olmasından dolayı yeterli başarıyı sağlayamadı. Federal Kriminal Dairesi, Federal Hükümetin, acil program amacıyla 1969 yılında malzeme donatımı genişletildi, Personel durumu, 15 yıl içinde 600'den 3200'e çıktı. Aynı süre içinde, bütçe hacmi 12 milyondan 270 milyon marka yükseltildi. Tüm önemli haberler ve kriminal suçlarla ilgili bilgiler, Federal Kriminal Dairesi'nde toplanmaktadır. Bunların değerlendirilmesi için modern kriminal teknikler kullanılmaktadır.

"Kaide olarak Federal Kriminal Polis Amirliği, eyaletlerdeki olaylara müdahale etmez. Bu olayların araştırılması, suçluların yakalanması eyaletlerin kriminal polis teşkilatının yetki ve sorumluluğundadır. Ancak iki halde eyaletlerdeki bir olaya müdahale etmesi mümkün olabilmektedir.

- a) Federal İçişleri Bakanı lüzum görürse,
- b) Eyalet İçişleri Bakanları yardıma çağırırlarsa.

"Federal İçişleri Bakanı'nın müdahale kararını federal meclis tarafından tasdik edilmesi lazımdır. Federal İçişleri Bakanı lüzum görürse müdahale hemen yapılır, en kısa zamanda meclise sunulur. Meclis tasdik etmezse müdahale durdurulur." (8)

(8) Musa Atik, Batı Almanya'da Zabıta Teşkilâtı, Türk İdare Dergisi, 1973, S. 342, s. 12

C. FEDERAL HABER ALMA DAİRESİ (BND)

Federal Haber Alma Dairesi, Federal Almanya'nın yurt dışı haber alma örgütüdür. Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin ve Askeri Kamuflej Örgütü'nün (MAD) aksine, BND çalışmalarının ilk etapta yurt içinde değil, yurt dışında sürdürmektedir. BND, Federal hükümete ve diğer federal organlara siyasi, ekonomik, askeri, teknik ve bilimsel alanda yurt dışında elde edilen bilgileri sunmaktadır. Başka yöntemlerle çalışan diğer ülkelerden farkı, bütün önemli uzmanlık dallarında Federal Almanya Cumhuriyeti yararına haber toplaması ve bu haberleri anında değerlendirmesidir.

BND'nin faaliyetinin amacı, elde edilen bilgileri ve bu bilgilerden alınan analizleri devletin karar mercilerine sunmaktır. Bu mercilerin yardımıyla durum değerlendirmesi yapılır ve bu paralelde çalışmalar derinleştirilir. Özellikle siyasi ve askeri alan için geçerlidir. BND'nin bünyesinde, "Barışın Korunması İçin Erken Uyarı Sistemi" bulunmaktadır.

D. FEDERAL ANAYASA KORUMA DAİRESİ

Federal Anayasa Koruma Dairesi'nin görevi, bir eyaletin veya federal hükümetin emniyetini ve hür demokratik temel prensiplerinin korunmasıdır. Böyle bir anayasa korumanın vazgeçilmezliği mevcut olduğu halde, anayasa koruma dairesinin çalışma şeklinin eleştirisi daima yapılmıştır.

Federal Anayasa Koruma Dairesi'nin bulunduğu bina Köln'dedir. 1983 yılında burada 2500 memur, sözleşmeli ve işçi çalışmaktaydı. Eyaletlerin Anayasa Koruma Dairelerine, hiyerarşik yönden, Köln Federal Makamı'nın hakları aynen verilmiştir. Dairenin üst görevlisi, Federal İçişleri Bakanı'dır. Alman Federal Parlamentosu bu daireyi kontrol yetkisine sahiptir. "Parleментар Komisyonu" ve "G-10 Komisyonu" bu görevi yapmaktadırlar.

Anayasa Koruma Dairelerinin görevi, hür demokratik temel prensiplere, ülkenin veya eyaletin birliğine ve güvenliğine yönelik davranışlarla, ayrıca casusluğu karşı koyma ve gizli koruma tedbirleriyle ilgili bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesidir.

Bu bölümlenmenin yanında, Federal Almanya'da polis görevli makamlar bulunmaktadır.

Polis görevli diğer federal makamlar şunlardır :

- Gümrük Sınır Servisi
- Gümrük Arama Servisi
- Gümrük Kriminal Enstitüsü
- Federal Alman Demiryolları
- Kayıp Arama Servisi
- Federal Uçuş Emniyet Kurumu
- Yük Ulaşımı Federal Kurumu

VII. EYALET POLİSİNİN ÖRGÜTLENİŞİ

Eyalet polisleri bölgelerinde kamunun güvenlik ve düzenini sağlamakla görevlidirler. Araç, gereç ve personel giderleri eyalet yönetimi tarafından karşılanmaktadır. Daha çok önleyici polis hizmeti yapmaktadırlar. Olayların önlenmesi için gerekli tedbirler yönetim tarafından alınmıştır. Bütün gayretlere rağmen suç işlenmesine engel olunamamışsa, suçluların yakalanması gerekmektedir.

Eyalet polisi diğer görevlerinin yanında, kriminal polisin görev alanı dışında kalan olayları da incelemektedir. Başlıca görevleri arasında, Federal otoyollarda, caddelerde ve diğer yollarda trafiğin düzenlenmesi, kontrol edilmesi ve trafik suçlarının takip edilmesi yer almaktadır.

Eyaletlerin, İçişleri Bakanlığı tarafından benimsenmiş emniyet programı, tüm federal devletlerde temel olarak, üniform bir polis organizasyonu oluşumunu sağlar. (ek : 6'da Eyaletlerin Polis Örgütleri Şeması görülmektedir.)

Alt düzeyde polis müdürlüğü bulunmaktadır. Bu iki bölümden oluşur. Üniformalı ve sivil kol, ikisi de bir yöneticiye bağlıdır ve bunun da merkezi komuta kontrol fonksiyonu vardır. Her müdürlük şehirlerde yaklaşık 300.000 kişilik bir nüfus sayısı veya kırsal kesimde yapıcağı 30 km. olan bir bölgeyi kapsar.

Daha yüksek düzeyde, birkaç polis müdürlüğünden sorumlu Bölge Polis Müdürlüğü bulunmaktadır. Bu müdürlük, Kriminal Polis Laboratuvarları, operasyon birimleri, ticari suç ve trafik polisi (otoyol polisi istasyonları) gibi özel görevlerden da sorumludur. (ek : 7'de Baden – Württemberg İçişleri Bakanlığı Eyalet Emniyet Müdürlüğü örgüt şeması görülmektedir).

Her federe devletin üniformalı polisi ve sivil polisi (kriminal polis) bulunmaktadır. Bu yapıda, acil polis birimleri ile deniz polisi birimleri de bulunur. Acil polis birimlerine örnek olarak ayaklanmaları bastırmak gibi özel işlerde kullanılan kuvvetler gösterilebilir. Su koruma polisi birimlerinin içerisinde ırmak polisi, liman polisi ve kıyı polisi birimleri bulunur.

Federal Almanya'da polis tam bir bölümlenmeye tabi tutularak üniformalı polis ve sivil polis diye ikiye ayrılmıştır. Bunların görev alanları birbirinden farklıdır. Üniformalı polis Ülkemizdeki önleyici polis hizmetlerini yapmaktadır. Sivil polis ise suç işlendikten sonra suç delillerinin tespiti ve suçluların yakalanması işlerini yapar. Sivil olarak çalışmalarına karşılık, kriminal polis görevi yaparlar. Esasen kriminal polis diye tanınırlar. Türkiye'de kriminal polis görevlerini tamamen yapan tek bir örgütlenmiş modeli bulunmaktadır. Bu görevi birçok polis ünitesi yapmaktadır. Sivil polis Türkiye'de daha çok siyasi nitelikli işleri yaptığı halde, Almanya'da kriminal polis, adli polis görevlerini yapmaktadır. Bu nedenle,

kriminal polisi "Suç Polisi" olarak tanımlamak daha doğru bir yaklaşımdır. Ülke'mizde de idari polis ile adli polisin tamamen birbirlerinden ayrılması çalışmalarını zaman zaman göndeme getirilmiştir, fakat bu konuda çözüme ulaşamamıştır.

"Çoğu suç araştırmalarının 11 federe devletin birinin polis kuvvetlerince yürütüldüğünü söylemek gerekir. Federal Soruşturma Bürosu'nun (BKA : Bundeskriminalamt) kendisinin yargı yetkisi yoktur. Yalnız, suçluların geri verilmesi veya suçla ilgili yardım isteklerinde yetkilidir. Böyle istekler, federal devletin ilgili otoritelerince ele alınır. Bunun yanısıra Federal Kriminal Dairesi (BKA) federal devletin, başka devletlerce bildirilen veya başka devletlerin kendisinden istediği, arananlar duyurularından sorumludur." (9)

VIII. POLİSİN GÖREV VE YETKİLERİ

Kamu düzen ve güvenliğinin sağlanması polisin en başta gelen görevidir. Asayişle ilgili olaylarda, hangi polisin el koyacağı, suçun türüne bağlıdır. Kamu güvenliği için tehlike durumunda, ilk başta üniformalı koruma polisi yetkilidir. Polis, Eyalet Polisi Kanunu'na göre hareket eder. Suç ihbarı olduğunda veya suç işlendiğinde sivil olan kriminal polis yetkilidir. Kriminal polis Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu'na göre tahkikat yapar.

Her iki teşkilat, tehlikelere karşı koymak için farklı araçlar kullanırlar. Kimlik kontrolleri, teşhis hizmetleriyle ilgili tetkikler, geçici tutuklama, ifade alma, arama, el koyma ve sorgulama gibi teknikler uygulanır.

Genel güvenliği sağlamak için polis, gerektiğinde doğrudan doğruya baskı uygulayabilir. Copların, su püskürtücülerin, kimyasal araçların ve bazı durumlarda silahların kullanılması gibi. Zorlayıcı tedbirlerin uygulanmasında şu prensip geçerlidir : Uygulanması başarı vaadediyorsa polis, ilgililere veya umuma en az zarar getirecek aracı seçmelidir.

Suçlularla savaş ve suçluların takibi, polisin esas görevine girmektedir. Bunlar, sadece hedefi değişik polisin görevleridir. Görevde polisin ve savcının yetkileri tam olarak sınırlandırılmıştır. Savcılık, tahkikatlar yapar ve gerekirse dava açar. Suçların aydınlatılması polis tarafından yapılır.

Polis, alışla geldiği gibi olay yerine ilk önce çağrıldığı için ilk müdahale yetkisine sahiptir. Daha sonra suçun karanlık yönlerini engellemeye müsait olan tedbirleri savcılık emri ile alır.

Bazı polis memurları, özellikle kriminal memurlar eyalet kanununa göre savcılığın yardımcı memurlarıdır. Acele hallerde, savcılıkta olduğu gibi aynı yetkilere sahiptirler.

(9) International Criminal Police Review, July–August 1987, No : 407, s. 9–10

IX. POLİSİN SINIFLARA AYRILMASI

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde, polis dendiğinde sadece "İcra polisi" anlaşılmaktadır. Koruma polisi, hazır kuvvet polisi, su koruma polisi ve kriminal polis, icra polisini oluşturmaktadır.

A. TRAFİK POLİSİ

Trafik polisi, koruma polisinin bir bölümüdür. Trafik kontrollerinde, suçlu olarak veya tanık olarak trafik kazalarına karışan kişiler bu polise başvururlar. Trafik kontrolleri, trafiğe katılanların ehliyet, aşırı yorgunluk, alkol, uyuşturucu hap, sürat vs. gibi araçların fren, aşırı yükleme vb. kontrollerini yaparlar.

B. HAZIR KUVVET POLİSİ

Tek tek eyaletlerin hazır kuvvet birlikleri, kırsalalarda ve toplumun oturduğu bölgelerde yerleştirilmiş ve kısımlara ayrılmıştır. İhtiyaç durumunda kullanılırlar. Büyük toplantılarda (kilise günleri gibi), futbol maçlarında, büyük gösteri ve önemli afetlerde görev alırlar.

İhtiyaç halinde, anında tepki göstermek ve olaya müdahale edebilmek için hazır kuvvet birlikleri çok iyi donatılmışlardır. Bir hazır kuvvet ünitesinin alışılmış şekilde sınıflandırılması yanında keşif birliği, teknik birlik, haberleşme birliği, ağır birlik gibi bölümleri vardır. Geçtiğimiz yıllarda eyaletlerin hazır kuvvet polislerinden seçilmiş ve özel olarak eğitilmiş memurlardan teşekkül eden, Özel Harekât Komandosu (SEK) veya Seyyar Harekât Komandosu (MEK) kurulmuştur. Bu memurların, silahsız nefsi müdafaa, sporda ve atışta başarılı olmaları gerekmektedir. Bunlar, çeşitli silahları kullanırlar. Helikopterlerle yapılan operasyonlara alıştırılmışlardır. Hazır kuvvet polisinin birliklere ayrılması, silahlanması, telsiz cihazları, diğer cihazlar ve araçlarla donatılması ile ilgili hükümler, çeşitli eyaletlerin hazır kuvvet polisleriyle Federal Sınır Koruma Birlikleri arasındaki işbirliğini sağlamaktadır.

C. SU KORUMA POLİSİ

Su Koruma Polisi, suların kontrolü (gemi çalışan nehirler, büyük akarsular, iç denizler ve limanlar), su yolu üzerindeki trafiğin düzenlenmesi, gemi seferlerinin kontrolü (gemideki personelin listesi, geminin yolculuğa elverişliliği, yüklenmesi ve yükün özellikleri vs.), gemi ulaşımında meydana gelen kazaların aydınlatılması (çarpışma, yangın vs.), gerektiğinde gemi parçalarının kurtarılması ve çevre koruma tedbirlerinin kontrolünü (suların yağ ve zararlı maddelerle kirletilmesi vs.) yapar.

ALTINCI BÖLÜM

FEDERAL VE EYALET POLİSLERİNİN EĞİTİMİ

I. GENEL EĞİTİM SİSTEMİ

"Modern Alman Devlet tarihinde, eğitim ile devlet fikri birbiri ile çok yakın ilişkilidir. Fikir ve eğitim, devlet görevlerine ve mesleklerine açılan yolun araçları sayılmaktadır. Bilim adamları ve politikacılar kamu hizmetlerine kişisel ilişkiler veya mirascılık yollarıyla değil, belirli alanlarda eğitim görmüş olmak şartıyla gerçekleşebileceğini savunmuşlardır. Nitekim tarihi gelişim de, her mesleğe karşılık olan bir eğitim tipinin ve buna uygun bir sınav sisteminin varlığı doğrultusunda olmuştur. Uzmanlığa dayanan İngiliz – Amerikan sisteminin aksine, Alman sisteminde, eğitim düzeyi ile memuriyet arasında yakın ve sıkı bir ilişki vardır. Memuriyete girişte öğretim derecesi, yani diploma ön şarttır. Bunlar arasından, sınavla eleman alınmakta ve hizmete hazırlayıcı nitelikte staj yaptırılmaktadır." (1)

"Memurlar, ilke olarak kariyer sistemine tabidirler. Kariyer, benzer özellikte olan bütün görevleri içerir ve eğitim büyük önem taşır." (2) "Kariyerin başlangıcı için gerekli olan şartların, eğitim, staj ve hizmet içi eğitim durumlarının başarılı olması gerekir. Ancak, başarılı olanların üst derece görevlere yükselmesi olanağı vardır." (3)

(1) Nuri Tortop, Batı Almanya'da Memurların Yetiştirilmesi ve Yöntemi, Türk İdare Dergisi, Yıl 56, Eylül 1984, S. 364, s. 77

(2) Tortop, a. g. e., s. 77

(3) Tortop, a. g. e., s. 80

II. POLİSTE MESLEK KARIYERİ

Polis memurları, yıllara dayanan eğitimden sonra, geçerli eyalet yönetim kanununa göre memur olarak alınırlar. Herhangi bir polis memuru, diğer memurların kariyerinden farklı bir kariyere sahiptir. Yani, genellikle her polis memuru, meslek eğitimi takiben belirli bir kariyere ayrılır.

Giriş şartı olarak temel ve orta öğrenim ve meslek öğrenimi istenir. Giriş sınavlarından sonra, hazır kevvet polisi nezdinde, iki yıllık bir eğitime devam edilir ve bu eğitim, kariyerlik ara sınavı ile sona erer. Bunun eyalet polisi okullarından birinde orta kademe yöneticisi polis için kariyerlik kursu takip eder. Aday, koruma polisliği görevi ile ilgili yeteneği burada kazanmaktadır. Komiserlikten başkomiserliğe yükselmek için mesleki yüksek okulu bitirmek şarttır.

Genellikle memurlar bu öğrenimi, hizmet sırasında da yapma olanağına sahiptirler. Sicile göre memur, iki veya üç yıl öğrenim görmek üzere polis meslek yüksek okuluna gönderilir. Öğrenim sonunda sınav yapılır.

Kariyer yapma prensiplerine göre, yüksek polis hizmetine yükselmeye, bir yüksek okuldan mezun olmak kuralı yoktur. Yetkili İçişleri Bakanlığı'nca seçilmesi, bir yıl çeşitli polis makamlarında pratik yapması ve sonunda Westfalan'deki Münster Polis Yönetim Akademisi'nde düzenlenecek bir yıllık öğrenimi, yapılacak sınavlar sonunda bitirmesi gerekir. Böylece, adaya emniyet amirinden emniyet müdürüne kadar olan yükselme yolu açılmış olur. Bu eğitimde süreyi kısaltmak mümkündür.

Polis memurunun sağlık konusunda gerekli ihtiyaçları karşılanmaktadır. Hastalık durumu, aktif görevden çekilmeye kadar gidebilir. Polis memurlarında emeklilik yaşı 60'tır. Memurlar hizmet sırasında, kariyerlik, özel kurslar, yeni kanun ve yönetmelikler ve tecrübe ile ilgili birçok yenileme kurslarına katılmak durumundadırlar.

Federal Almanya'da Polisin Hiyerarşik Yapısı

Federal Almanya polisinin meslek kariyerini kavrayabilmek için amir ve memurların rütbe sıralanışını bilmek gerekmektedir.

Kadro itibarıyla memuriyet dört dereceye ayrılmıştır.

1. Temel memuriyet

Polis stajyeri

2. Ast memuriyet

a. Polis memuru 5. sınıf

b. Polis memuru 4. sınıf

c. Polis memuru 3. sınıf

d. Polis memuru 2. sınıf

e. Polis memuru 1. sınıf

3. Üst memuriyet
 - a. Komiser (Polizei Kommissar)
 - b. Üst Komiser (Polizei Oberkommissar)
 - c. Başkomiser (Polizei Hauptkommissar)
 - d. Bölge Başkomiseri veya Emniyet Amiri (Polizei Bezirkskommissar)
4. Yüksek memuruyit
 - a. Emniyet Amiri 2. sınıf
 - b. Emniyet Amiri 1. sınıf
 - c. Emniyet Müdürü
 - d. Derece Üstü Emniyet Müdürü

III. POLİS EĞİTİM SİSTEMİ

Federal Almanya'da polis memurları 18 – 25 yaşları arasında teşkilata alınmaktadırlar. Polis adayları ilk yıl eğitimlerini, bir polis okulunda veya eyaletin özel eğitim birliğinde geçirirler. Bu eğitim hazır kuvvet polisinde iki yıllık bir eğitim takip eder. Adaylar bu süre içinde, polis hukuku, ceza hukuku ve trafik hukuku gibi dersler öğrenirler. Aynı zamanda her polis adayının bir sürücü belgesine sahip olması sağlanır. Çeşitli olayda ve özellikle beklenmedik olaylarda düzen ve güvenliğin sağlanması için gerekli tutum ve davranış şekilleri kazandırılır. Ayrıca bütün polis memurlarına daktilo yazması öğretilir.

Her hizmet dalında görev yapan polis memurlarının eğitimi ve bilgi tazeleme eğitimi (hazır kuvvet polisinin yanısıra bazı eyaletlerde koruma polislerinin temel eğitimi olarak görülmektedir.) için polis okulları görevlidir. Prensip olarak her eyalet, kendi memurunu kendi polis okulunda eğitir. Ancak, her eyalette bulunmayan farklı eğitim kurumları vardır.

"Trafik, motorlu araçlar ve haberleşme gibi polisin teknik hizmet dallarında polis memurlarını yetiştirmek için Essen ve Wiesbaden'de teknik polis okulları bulunmaktadır. Bunun dışında belli meslek dalları için polis memurları, Federal Hudut Koruma polislerinin teknik okullarında da yetiştirilebilmektedir." (4)

1. Üst rütbelere için müracaat eden adayların eğitimi, bütün eyaletler ve merkez tarafından ortaklaşa Münster'deki Polis Yönetim Akademisi'nde yapılır.

2. Eyaletlerin su koruma polis memurlarının özel eğitimi, ağırlıklı olarak Hamburg'daki Su Koruma Polis Okulu'nda yapılmaktadır.

3. Teknik özel eğitimler ise, eyaletlerin polis okullarında veya Federal Sınır Koruma Polisi'nin (BGS) sorumluluğunda yapılmaktadır.

(4) Musa Atik, Batı Almanya'da Zabıta Teşkilatı, Türk İdare Dergisi, 1973, S. 342, s. 17

Eğitimleri çerçevesinde memurlara gerekli olan mesleki, hukuki ve teknik bilgiler ile genel konulardaki eğitimlerine da ağırlık verilir. Polisin mesleki hukuku, onun en yüksek rütbe yükselmesine olanak verecek tarzda düzenlenmiştir. Yükselmenin her memura sonuna kadar açık olması, personelin olumlu yönde motive etmektedir.

Polis okullarına alınabilmek için 16 yaşını doldurmuş olmak, ilkokulu (x) bitirmiş olmak, polis okuluna giriş sınavını başarmış olmak gibi koşullar gerekmektedir. Prensip olarak bütün müracaatlarda ortaokulu bitirmiş olmak koşulu aranmaktadır. Eğitimleri esnasında memurlara lise seviyesinde eğitim verilir. Eğitim, gelecekte memura yükselme olanağını sağlayacak düzeydedir. Son yollarda lise mezunu isteklilerin sayısında artış görülmüştür.

Eğitim süresi, yapılan meslek öncesi eğitime göre düzenlenmiştir :

a. İlk mesleki sınava kadar ilkokul mezunları 3 yıl, ortaokul mezunları 2,5 yıl, lise mezunları 2 yıl eğitim görürler.

b. İkinci meslek sınavına kadar devam eden eğitim süresi ise, ilk ve ortaokul mezunları için 2 yıl, lise mezunları için bir yıldır. İkinci meslek sınavına kadar olan eğitim Hessen Eyaleti'ndedir ve süresi 9 aydır. Eyaletlerde polis yetiştirme liseleri mevcut ise ikinci meslek sınavına kadar olan eğitim süresi toplam 3 yılı kapsamaktadır.

c. Üçüncü meslek sınavının verilmesine kadar memurlar 2 yıl daha eğitim görürler. (Bunun bir yılı eyalet polisleri ve federal polis nezdindeki eğitim, diğer bir yıl ise polis akademisinde yapılan eğitimidir.)

Münster'deki Polis Yönetim Akademisi, bütün eyaletler ve federe hükümet arasında imzalanan bir anlaşmaya dayanılarak, Nordrhein – Westfalen Eyaleti'nin bir kuruluşudur. Bütün eyaletlerin katkısıyla finanse edilmiş olup, personel istihdamı da buna göre düzenlenmiştir.

1) Orta dereceli Hizmet Eğitimi (kıdemsiz polis memurundan kıdemli polis memuruna kadar) hazır kuvvet polisinde ve eyaletlerin polis okullarında yapılır. Bitirme : Meslek Sınavı 1. En son rütbe kıdemli kriminal polis memurluğudur.

2) İleri Dereceli Hizmet Eğitimi : (Kriminal komiserden kriminal kıdemli başkomisere kadar). Polis okullarında ve eyaletlerin yüksek meslek okullarında verilir. Bitirme : Meslek Sınavı II. Bu sınavın sonunda kriminal komiser olunur.

(x) Federal Almanya'da İlkokulun, temel eğitim adı altında 8 yıl olduğu unutulmamalıdır.

3) Üst Dereceli Hizmet Eğitimi : (Kriminal emniyet amirinden, emniyet müdürüne veya yüksek rütbelere kadar). Polis Yönetim Akademi'sinde verilir. Bitirme : Meslek Sınavı III. Bu sınavın sonunda kriminal emniyet amiri olunur.

Federal Almanya'da memurların her eğitim kademesi için belirli bir bitirme sınavından geçmeleri temel koşuldur.

IV. NORDRHEIN – WESTFALEN EYALETİ POLİS ÖRGÜTÜ

A. ÖRGÜT YAPISI

"Bütün özgürlükçü demokrasi yönetimlerinde olduğu gibi Federal Almanya'da da toplum düzeninin korunması, buna bağlı olarak suçların önlenmesi ve suçluların yakalanarak adli makamlara teslimi işlevi polis örgütüne verilmiştir. Federal Almanya'nın yönetim sistemine koşut olarak, polis örgütü de, eyaletlere göre özellikler göstermektedir. Federal Almanya anayasasına göre, polisin örgütlenmesi, yetki ve sorumluluklarının saptanması ve denetimi eyaletlere bırakılmıştır. Bu temel ilke, polise verilen görevlerin ve polis olaylarının, yerel koşullara bağımlı olarak gelişeceği ve polis örgütlerinin suçları en iyi şekilde soruşturma, suçluları daha kolaylıkla yakalayabileceği görüşüne dayanmaktadır. Nordrhein – Westfalen polis örgütü, eyalet sınırları içinde, toplum düzenini sağlamak ve sürdürmekle görevli silahlı bir güçtür." (5) Ayrıca, eyalet polisi örgütü dışında, Federal Kriminal Daire, Federal Gümrük Dairesi ve Federal Devlet Demiryolları gibi polis görevi yapan kuruluşlar bu eyalette bulunmaktadır.

Almanya'nın federe devletlerden oluşan, federal bir devlet olduğu görülmektedir. Eyaletlerin yönetim yapıları arasında büyük benzerlikler bulunmakta, ayrıcalıklar yok denecek kadar azdır. Bu yapılanma, polis örgütlerinde de görülmektedir. Her eyaletin ayrı bir polis örgütü ve ayrı polis eğitim kurumları bulunmaktadır. Eyaletlerin eğitim kurumları da birbirine benzer örgütleniş yapısındadır. Aralarındaki benzerlik nedeniyle, eyalet polis örgütlerinin ve eğitim sistemlerinin incelenmesinde, bir eyaletin ele alınması uygun görülmüş, ortak eğitim kurumlarının ve özellikle Polis Yönetim Akademi'sinin bu eyalette bulunması nedeniyle, örnek eyalet olarak Nordrhein – Westfalen Eyaleti alınmıştır.

Nordrhein – Westfalen Eyaleti polis örgütü, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuş bir örgüttür. (ek : 8'de Nordrhein – Westfalen Eyaleti örgütlenişi görülmektedir)

B. EĞİTİM KURULUŞLARI

Federal Almanya eyaletlerinde bulunan emniyet makamları aynı zamanda eğitim kurumu niteliğindedir. Nordrhein-Westfalen en büyük eyaleti olup, emniyet makamı olarak beş bölge başkanlığı, 13 emniyet müdürlüğü ve bu müdürlüklere bağlı dokuz emniyet amirliği ile polis bürolarından oluşmaktadır. Önemli emniyet makamları arasında, Eyalet Kriminal Dairesi, Hazır Kuvvet Polisi ve Su Koruma Polisi müdürlükleri sayılabilir.

(5) Sabit Çınarbaşı, "Türkiye ve Federal Almanya'da Polisin Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitimi", TODAİE, 1977 (Yayınlanmamış Master Tezi), s. 81

Nordrhein Westfalen eyaletinde önemli eğitim kuruluşları bulunmaktadır. Doğrudan eğitimle ilgili olan bu kuruluşlar aynı zamanda polis örgütünün diğer destek hizmetlerini de sağlamaktadırlar. Federal Almanya Polis Örgütünün üst düzey yöneticilerini yetiştiren Polis Yönetim Akademisi bu eyalette bulunmaktadır.

a. Hazır Kuvvet Polis Müdürlüğü (Bereitschaftspolizei)

Hazır Kuvvet Polis Müdürlüğü, memuriyete yeni atılan ve ilk üç yıllarını burada geçiren polis memurları için bir okul niteliğindedir. Nordrhein Westfalen eyalet Hazır Kuvvet Polis Müdürlüğünün merkez örgütü "Selm" keltindedir. Eyaletin, Selm, Bochum, Wuppertal, Linnih ve Brül kentlerinde olmak üzere, beş hazır kuvvet polis kuruluşu bulunmaktadır.

Hazır kuvvet polisi, gösteri yürüyüşleri ve toplumsal olaylarda güvenliği sağlamakla görevlidirler. Polis müdürlükleri (Direktoren), kısımlar, (Abteilungen) ve yüz'er kişilik birliklerden (Hundertschaften) meydana gelmektedir. Her eyalette hazır kuvvet polisi bulunmaktadır. Hazır kuvvet polisi tamamen motorize olup, görevi için gerekli teknik araç ve gereç ile donatılmıştır.

Polis örgütünün herhangi bir bölümünde görev alacak polis memurları evvela Hazır Kuvvet Polis müdürlüğünde görev alırlar. Burada ortalama üç yıl görev yapmak zorundadırlar. Bundan sonra ancak ait oldukları bölümde çalışabilirler. Bu bakımdan, hazır kuvvet polisi, genç polis memurlarının yetiştirilmeleri için bir eğitim yeri de olmaktadır. Burada polisler değişik toplumsal olaylarda davranış şekillerini öğrenirler. Eğitimin sonunda yetiştirilen polisler, ait oldukları birimlere gönderilirler.

"Eyalet Polis Okulu, Erich kentinde, Hazır Kuvvet Polis Müdürlüğü'ne bağlı olarak, hazır kuvvet polisinin temel eğitimini sağlamakla görevli bir okuldur. Öğrenciler okul bitiminde birinci olgunluk sınavını verirler. Başarılı olanlar, orta kademedeki görev alma hakkını elde ederler.

"Eyalet polis köpekleri ve bunlarla görev yapacak polislerle, bunların eğiticileri, Scholse Holteke-Stukenbrok'daki okulda yetiştirilirler. Yapılan uygulama sınavlarında, köpekli polislerin diğerlerine göre üstün başarı sağladıkları görülmüştür." (6)

b. Eyalet Trafik ve Teknik Okulu

Bu okul Essen'dedir. Okulda hazır kuvvet polisine trafik ve teknik konularda temel eğitim verilmektedir. Aynı konulardaki meslek içi eğitim de bu okul tarafından düzenlenmektedir.

c. Polis Yönetim Akademisi (PFA)

Polis Yönetim Akademisi, Münster – Hiltrup kentinde bulunmaktadır. Federal Almanya'nın

üst düzeyde eğitim veren yegane okuludur. Eyaletlerin üst yönetim kadroları için gerekli eğitim ve kriminal polisinin eğitimi ile polisin eyaletler arasındaki ortaklaşa hizmet içi eğitimi bu okulda yapılmaktadır.

d. Eyalet Polis Yüksek Okulu

"Eyalet Polis Yüksek Okulu, Carl Severing (Münster) kentindedir. Hazır kuvvet polisi ve diğer bölümler için polis komiserleri yetiştirmek amacıyla açılmıştır. Okula devam eden adaylar. II. olgunluk sınavını vererek, üçüncü derecedeki emniyet makamlarında görev yapmaya hak kazanırlar." (7)

e. Eyalet Kriminal Polis Okulu

"Düsseldorf'ta bulunan bu okul, kriminal bölümde görev alacak polis memurlarının, temel ve meslek içi eğitimlerini sağlamaktadır. Özel kurslar düzenlemektedir. Ayrıca, üst kademedeki görev alacak polis memurlarının eğitimine de katılır." (8)

V. POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ

A. TARİHİ GELİŞİMİ

Polis Yönetim Akademisi, İngiliz yönetiminin talimatıyla 1945 yılında Hiltrup'ta kuruldu. İngilizler burada, polislerin başında görev alacak amirleri eğitiyorlardı. 1946 yılında, ileri eğitim ve daha üst düzeyde eğitim programları uygulanmaya konuldu. 1947 yılında İngilizler, okulun yönetimini, Nordrhein-Westfalen Eyaletinin yönetimine (Nordrhein – Westfalen İçişleri Bakanlığı) bıraktılar.

Daha sonra eğitim programının iyileştirilmesine başlandı. Özellikle misafir hocaların katkılarıyla eğitim gelişti. Yürütme polisinin üst düzey eğitimi için eğitim programları uygulanmaya konuldu. 1948 yılında İngiliz işgal polisi, eyaletleri (Schleswig-Holstein, Niedersachsen, Hamburg ve Nordrhein-Westfalen) temsilcileri, Hiltrup'taki merkezi polis okulunun yapısı, yönetimi ve görev alanları üzerinde anlaşmaya vardılar. Bu statünün kabulünden sonra okul, Münster Hiltrup İlçesi Merkezi Polis Okulu ve Polis Enstitüsü olarak anılmaya başlanmıştır.

"Böylece 1933 yılına kadar başkan Ernst Von den Bergh yönetiminde, polis yönetici ve kriminal polis memurlarını eğiten Berlin Charlottenburg'ta bulunan Prusya Polisi Enstitüsü geleneklerine bağlantı yapılmış oldu. Bu yeni statü, İngiliz bölgesi dışındaki Alman Eyaletlerine de merkezi polis okuluna katılma yolunu açtı. Bu olaydan sonra, polis enstitüsü eğitim ve seçmeli eğitim programları dışında, çalışma toplantılarını da yapmaya başladı." (9)

(7) Çınarbaşı, a. g. e., s. 85

(8) Çınarbaşı, a. g. e., s. 85

(9) Polizei – Führunsakademie, Dezember 1983, s. 9

1962'de Enstitü'nün görevleri, diğer eyaletlerle anlaşmaya varılarak belirlendi. Bu yıllarda eğitime olan ilgi artmaktaydı. Program ve yapı zamanla yetmemeye başladı. Koruma ve kriminal polis örgütlerinde yapılan görev değişiklikleri orta, ileri ve daha üst polis yönetim hizmeti isteklerinin sayısını arttırdı.

"1969'da toplumdaki hızlı gelişmelere uyum sağlamak durumu hasıl oldu. Yönetimin diğer kademelerindeki gelişmelere polis de ayak uydurmak durumundaydı.

"Federal Cumhuriyet ve eyaletlerin üst düzey yöneticilerinin, belli bir program çerçevesinde yetiştirilmesi için 1973 yılında kararlar alındı." (10)

B. ÖRGÜT YAPISI

Polis Yönetim Akademisi (PFA), Federal Cumhuriyet'in ve eyaletlerin ortak bir eğitim ve araştırma ünitesidir. Münster / Hiltrup Polis Akademisi'nin hukuki temeli, 1972 yılında Federal Yönetimin ve eyaletlerin vardıkları ve üst düzey yönetici adaylarının tekdüze eğitimi için yapılan anlaşma ile atılmıştır.

Almanların karakteristik bir yönlerine değinmekte yarar görülmektedir. Kurumlarını dışarıdan alarak kurmamışlardır. Kendi yapılarının temelleri üzerinde yürütmeye çalışmışlardır. (Prusya geleneği). Almanlarda adaptasyon olmadığı ileri sürülebilir.

Denetimi. Federal Cumhuriyet İçişleri Bakanlığı ve Eyaletlerin İçişleri Bakanlıkları adına bilimsel bir denetim dairesi yapmaktadır. Denetim Dairesi, Federal Cumhuriyetin ve Nordrhein–Westfalen eyaletinin üç'er temsilcisi ile anlaşmaya katılan eyaletlerin iki'şer temsilcisinden meydana gelmektedir. Polis Yönetim Akademisi, Nordrhein – Westfalen Eyaleti'nin bir kurumudur. Okulun görev yönünden denetimi, bu eyaletin içişleri bakanlığına aittir. (Ek : 9'da Polis Yönetim Akademisi şeması görülmektedir)

"Polis Yönetim Akademisi, bir başkan tarafından yönetilmekte olup, çeşitli bilim dallarına ayrılmıştır. Merkez ünite de şu bölümler bulunmaktadır :

- Eğitim, ileri eğitim ve araştırma ile ilgili genel konular
- Yayınlar ve dış ülke ilişkileri
- Kütüphane
- Yönetim

Akademide kurulan branşlar şunlardır :

1. Yönetim Bilimi
2. Müdahale Bilimi
3. Trafik Bilimi
4. Kriminalistik / Kriminoloji
5. Hukuk
6. Koplum Bilimleri ve Polis Tekniği ile ilgili Araştırma Merkezi için Polis Teknik Bilimi."(11)

Polis Yönetim Akademisi'nde hukuk ve yönetim kurumlarında görevli yöneticiler, özellikle eyalet yöneticileri ders vermektedir. Ders verenlerin yönetimin içinden gelen kişiler olması, yönetim prensiplerine uygun olmaktadır.

Eğitim görevlerinin yerine getirilmesinde, araştırma ve eğitim kurumlarının misafir doçentlerinden ve uygulamadaki polis yöneticilerinden de yararlanılmaktadır. Branş yöneticilerinin ve doçentlerin görevlendirilmeleri, denetim dairesi tarafından yapılmaktadır.

"Akademi'nin temel görevi, üst düzey polis yönetici adaylarının eğitimini ve sınavlarını yapmaktır. Görevlerini üç grupta toplamak olasıdır.

1. Eğitim – Sınavlar
2. Halen Görevde Olanların Eğitimi
3. Polis İşlevleri ile İlgili Araştırmalar." (12)

C. POLİS ÜST DÜZEY YÖNETİM GÖREVLİLERİNİN EĞİTİMİ

İç güvenliği sağlamakla görevli polislere ve onların eğitimine önem verilmektedir. Bu eğitim onlara sorumluluklar yüklemektedir. Üst yönetim polis adayları için bu sorumluluk önemlidir. Görevin ihtiyaçlarına cevap verme durumunda olup, pratik ve deneyden alınan en iyi sonuçlar uygulanmaya konulmaktadır. Polis Yönetim Akademisi, bunları uygulamaya koymak için, iki eğitim programı öngörmektedir. Kriminal polis ve Federal Cumhuriyet Sınır Koruması eğitimi. Bu eğitim programı iki yıllık olup, uzun yıllar başarıyla uygulanmıştır. Eğitim, yüksek okul diploması olan ve ikinci yönetim sınavını başarmış memurlar için özel kurs niteliğindedir.

Birinci eğitim için Federal Cumhuriyet Eyaletlerinden yalnız 35 yaşını doldurmamış olan ve bir lise diplomasına veya denkliği kabul edilmiş bir diplomaya sahip olan memurlar girebilir. Yüksek okulu bitirip, ikinci yönetim sınavını veremeyen memurlar, ancak birinci eğitim programına katılabilirler.

(11) a. g. e., s. 23

(12) a. g. e., s. 20

"Birinci eğitim programında önce temel bilgiler verilmektedir. Federal Cumhuriyet ve Eyaletlere özgü konular sonuna kadar işlenmektedir. Bu eğitim Federal Cumhuriyette ve eyaletlerde yapılmaktadır. Polis Yönetim Akademisinde yapılan ikinci eğitim programında, metod bilgilerin verilmesi ön plandadır. Gelişmekte olan problemleri zamanında tanıma, uzun süreli programları ortaya koyma, gerekli sonuçları çıkarma ve amaçları işleme gibi karar verme uygulamasını planlama ve başarısını denetleme yetkileri verilmektedir." (13)

1. Eğitimin Amacı

Yüksek polis yürütme hizmetli adayları, iki yıllık eğitimleri sırasında, yüksek polis makamlarının ve polis birimlerini yönetecek beceriye, Federal Cumhuriyetin ve eyaletlerin merkez denetim ve en üst düzeyde Federal Cumhuriyet ve eyalet dairelerinde belli görevleri, özel görevleri algılamak ve polis yürütme memurlarının eğitim ve uygulamada etkin olacak becerileri kazandırmaktadır.

Bu günkü polis yöneticisi, özgürlükçü, demokratik, sosyal hukuk devletini korumak için bilimsel gerçek ve metodları kullanmak, etki ve bölümlenme ilişkilerini analiz etmek, değerlendirmek ve hukuk devletinin ilkelerine uygun stratejik taktikleri geliştirmek, polis önlemlerini plânlamak, karara bağlamak ve uygulamak zorundadır.

Polis Yönetim Akademisi'nin ikinci öğretim yılı aşağıdaki eğitim programını içermektedir:

a. Polis Yönetimi ve Kriminal Bilimler

- Yönetim Bilimi
- Müdahale Bilimi
- Trafik Bilimi (Yalnız Üniformalı memurlar için)
- Kriminoloji
- Kriminalistik

b. Hukuk Bilimleri

- Devlet ve Anayasa Hukuku
- Müdahale Hukuku

c. Sosyal Bilimler

- Siyaset Bilimi
- Psikoloji
- Sosyoloji
- Ekonomi
- Meslek Ahlakı

Üniformalı memurlar ve kriminal memurlar, ikinci eğitim yılı sonunda birlikte eğitilirler, Ancak kriminalistik, kriminolojik ve trafik birimlerinde bir ayırım söz konusudur. İki yıllık eğitim sonunda memurlar bir sınavla bilgi, beceri ve başarıyla üst düzey polis yürütme hizmetine hazır olduklarını göstermek durumundadırlar. Sınavlar, üyeleri ve yedek üyeleri aynı zamanda denetleme üyesi olan bir komisyon şeklinde yapılır. Komisyon üyeleri genellikle polis yönetim akademisinin doçentleridir. Görevlendirilmeleri denetim organınca yapılır. Sınav, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilir.

2. Eğitim Yöntemi

İkinci eğitim kısmının ağırlık noktaları, dersleri aşan eğitim ve proje eğitimidir. Polis Yönetim Akademisi'nde, eğitimin mümkün olduğu kadar büyük bir kısmının bu şekilde yapılmasına özen gösterilmektedir. Üst düzey yönetim hizmetinin pratik gereksinimlere uyarlanmasına çalışılır. Eğitimde ilke olarak örnekli eğitimden hareket edildiği görülmektedir. Öğrencilere seçilmiş örneklerle öğretilen konuların, diğer örneklere uygulanması yaptırılmaktadır.

"Dersleri kaynaştıran eğitim içi polis kaynağından örnek olaylar alınmaktadır. Örnekler günlük olayların dışına çıkmakta olup, polis görevlileri için zor durumları yansıtmaktadır.

"Bu konular mümkün olduğu kadar alıştırma ile bağlantılı olup, aktüel olan polis vakaları ile ele alınmaktadır. Alıştırma derslerinin bir kısmı, konunun işlenmesinde katkısı bulunan doçentlerin gözetiminde yapılır. Doçentler, bu araştırmalarda öğrencilerin, birleştirici bir şekilde işlenmiş olan bilgileri kullanıp kullanmayacaklarını sınırlar." (14)

D. POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ'NE BAĞLI EĞİTİM PROGRAMLARI

Polis Yönetim Akademisi'ne bağlı olarak aşağıdaki eğitim programları uygulanmaktadır :

- Federal Suç Bürosu Eğitim Bölümü
- Hess Polis Okulu Eğitim Bölümü
- Federal Sınır Koruma Eğitim Bölümü
- Yönetim Bilimi
- Yardımcı Bilgiler
- Trafik Bilgisi
- Kriminalistik (Kriminal Polis için)
- Kriminalistik (Üniformalı Polis için)
- Kriminoloji (Kriminal Polis için)
- Kriminoloji (Üniformalı Polis için)
- Devlet ve Anayasa Hukuku

- Kamu Hizmeti Hukuku
- Psikoloji
- Siyaset Bilimi
- Sosyoloji
- Eğitim Bilimi
- Meslek Ahlakı

E. POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ'NİN DIŞ ÜLKE İLİŞKİLERİ

Şuç oranının artması, aşırı akımların özgürlükleri tehdit etmesi, trafik kazalarının büyük can ve mal kayıplarına yol açması, konunun Federal Almanya ile diğer ülkelerin ortak sorunu olarak görülmesine neden olmuştur.

Diğer ülkelerle işbirliğinden güdülen amaç, polisliğin her alanında, karşılıklı fikir alışverişinde bulunmaktır. Bugün artık suçla savaşta uluslararası işbirliği, özellikle terörizm ile savaşta büyük önem taşımaktadır. 1974 yılında, Federal Almanya'nın iç güvenliği için hazırlanan programda, federal ve federe devletlerin içişleri bakanları çeşitli konularda işbirliğine gitmeyi kararlaştırmışlardır.

Polis Yönetim Akademisi'nin dış ülkeler ile olan ilişkileri konusunda görevli ünitesinde, polislikle ilgili 43 yabancı yayın izlenmektedir.

Ayrıca burada bulunan diğer bir eğitim bölümünde, dışardan gelen polislerin eğitimleri yapılmaktadır. Federal Almanya polisleride diğer ülkeler gibi eğitim amacıyla Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Fransaya gönderilmektedirler.

YEDİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bir ülkedeki başarılı sistemlerin ve uygulamaların, uyarılma yapılmaksızın bir başka ülkeye uygulaması yapılamaz. Örnek alınan sistemin özellikleri gözönüne alınarak ve gerekli değişiklikler yapılarak yararlı sonuçlara varılabilir ve bu açıdan, sistemleri gelişmiş ülkelerin deneyimlerinden pratik sonuçlar çıkartılabilir.

İki ülke karşılaştırması yapılırken sistemlerindeki farklılığa rağmen, Ülke'miz için bazı sonuçlara varılmaya çalışılmıştır. Bilim alanında her konunun eğitim ile ilişkisi bulunmaktadır. Genel değerlendirme yapılırken ve polis örgütünde personelin eğitimi konusunda öneriler getirilirken, diğer konularda da bazı öneriler geliştirilmiştir. Türkiye – Federal Almanya karşılaştırmasında varılan sonuçlar ve Türk polisi için geliştirilen öneriler şunlardır :

1. Federal Yönetim – Merkezi Yönetim Karşılaştırması

Federal Almanya eyaletlerden oluşan , federal bir yönetime sahiptir. Türkiye'de ise, merkezi-yetçi bir yönetim yapısı bulunmaktadır. Her iki devletin örgütleniş sistemine göre, polisleri de örgütlenmiştir. Türkiye'de tek bir polis örgütü varken, Federal Almanya'da her eyaletin ayrı polis örgütleri olduğu gibi, ayrıca feredal hükümetin polis örgütü bulunmaktadır.

Federal Almanya'nın örgütleniş modeli, eğitim kurumları arasında önemli farklılıklar doğurmaktadır. Yalnız bazı suçluların takibi ve yakalanmasında, eyaletler arasında yeterli eşgüdümün sağlanamaması nedeniyle, bir takım sakıncalar doğmaktadır. Her eyalet kendi memurlarını yetiştirmekte, eyaletler

arası memur tayinleri yapılmamaktadır. Eyaletlerin kendi eğitim kurumları bulunmaktadır. Münster'deki Polis Yönetim Akademisi, daha üst görevler ve hizmet içi eğitim için bütün eyaletlerin eğitim gereksinimlerini karşılamaktadır.

Türk polisinin İl'ler arası ve eğitim kurumları arasındaki eşgüdümü, merkezden kolaylıkla yapılmaktadır. Suçluların takibi ve yakalanmasında da, tek merkezden yönetilmesinin yararları bulunmaktadır. Federal örgütlenmenin ve merkezi örgütlenmenin, bazı yararları veya sakıncaları olmaktadır. Ülke'miz açısından, merkezi örgütlenişin daha yararlı olduğu kabul edilmektedir.

2. Eleman Alma

Polis mesleğine istenen nitelikte elemanların alınmaması, örgüt mensuplarının ortak yakınma konusu olmaktadır. Özellikle polis memurlarının, üst yönetim kadrolarına yükselme olanağı bulunmaması nedeniyle, daha çok yetersiz eğitim görmüş olanların, polis mesleğini terich ettikleri görülmektedir. Eleman alınırken kurulan komisyonların, keza aday ölçmede kullanılan sınav teknikleri ve sağlık kontrollerinin yetersiz oluşu, konuyu sorun olarak karşımıza çıkarmaktadır.

Bir toplumun sosyo – ekonomik yapısı ile kültürel yapısı arasında yakın ilişki bulunmaktadır. Birincisi, ikincisinin belirleyicisidir ve aralarındaki ilişki doğrusaldır. Bu açıdan bakıldığında, Türk polis örgütüne toplumun alt gelir grubundan insanların alındığı görülmektedir. Ağır çalışma koşulları ve meslek riskleri nedeniyle, gelir durumları iyi aileler çocuklarını polis yapmak istemememektedirler. Polis mesleğinin en riskli meslek grupları içinde yer aldığı bilinmektedir.

Sosyo – ekonomik yapıya koşut olarak, polis ailelerinin eğitim seviyelerinin düşük olduğu görülmüştür. Sayın Demir, tarafından yapılan bir araştırmadan (1), emniyet görevlilerinin % 88'4 nün ilkökul öğrenimli veya öğrenimsiz ailelerden geldikleri anlaşılmıştır.

Yetersiz sosyo – ekonomik ve kültürel yapı, polisin eğitimini olumsuz yönde etkilemektedir. Milletet'in anketine (2) göre, halkın % 84'ü polisi eğitimsiz bulmaktadır. Polis mesleği özendirici önlemler alınarak, daha üst gelir grupları için çekici hale getirilmelidir.

Nitelikli eleman alınabilmesi için yakın zamanımızda bazı özendirmeler yapılmaktadır. Fakat meslekteki ağır çalışma koşulları ve riskleri, istenen kişilerin alınmasını engellemektedir. Toplumun alt gelir grubundan gelen kişiler, bazı sorunları ile gelmekte ve neticede toplumla çatışmaktadır. Kendini aşamamış, kültürel yönden toplumun gerisinde kalan polisin, halka hizmet vermede başarılı olamayacağı bilinmelidir.

(1) Hamdi Demir, "Türk Polis Örgütü'nün Sosyo – Ekonomik Yapısı ve Sorunları", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi). s. 68

(2) 19. 6. 1988 tarihli Milliyet Aktüalite Dergisi, s. 3

Polis mesleği, çalışma koşulları, görev riski, ücret ve sosyal haklar gibi faktörler gözönüne alınarak, öncelikle tercih edilecek meslek durumuna getirilmelidir. Eleman almadaki sorunlar ancak daha iyi bir seçme, daha iyi bir eğitim ve daha iyi bir yönetimle azaltılabilir.

3. Eğitim Yöntemi

Polis eğitim kurumlarındaki eğitim yöntemine bugüne kadar bilimsel olarak hiç yaklaşılmamıştır. Eğitim yönetici ve eğiticilerinin gerekli formasyon aranmadan, eğitim kurumlarına atanmalarının yapılması eğitim programlarının hiçbir bilimsel testten geçmeden sınama – yanılma metodu ile sürdürülmesi, bunun kanıtı olmaktadır.

1986 yılının poliste eğitim yılı ilân edilmesine karşılık, somut olarak önemli bir iyileştirme görülmemiştir. Hizmet içi eğitim kurslarından geçen personel sayısı, eğitim başarısı olarak değerlendirilmiştir. Çağdaş olmayan, dar kalıplar arasında sıkıştırılmış eğitim programları ile başarıya ulaşılamayacağı bilinmelidir.

Eğitimde reform çalışmaları yapılırken, daha çok eğitim programları üzerinde durulmuştur. Bazen eğitim süresi kısaltılmış veya uzatılmış, bazen de bir kısım dersler eklenmiş veya çıkarılmıştır. Bu değişiklikler yapılırken, bilimsel sentez ve analizler veya fayda / maliyet çözümlenmeleri yapılmamış, eğitim yönteminin değiştirilmesi gereği üzerinde durulmamıştır.

Federal Almanya'da polis memurları amir sınıfına geçebilmek için, yaptıkları eğitimin bir bölümünü, uygulamalı olarak görmektedirler. Eğitimin sonunda personelin yöneticilik yeteneği ölçülmektedir.

Türkiye'de polis memurları ve amir durumunda bulunan yöneticiler için uygulamaya yönelik bir eğitim yapılmamaktadır. Polis Akademisi'ni iyi derece ile bitiren bazı öğrencilerin, görev başında başarısızlığa uğradıkları çok kere görülmektedir. Gerek memur olarak atanmaların ve gerekse yönetici olarak atanacak amirlerin, görevine atanmadan önce, uygulamalı eğitimden geçmeleri ve özellikle yönetici adaylarının, en az bir yıllık staj devresinden sonra, aktif görev almaları uygun olacaktır.

Bütün eğitim kurumlarında, eğitim programlarının yeniden ele alınarak, ders sayısı, içeriği ve süresi gibi konuların saptanmasını komisyonlara yaptırarak, eğitime çağdaş ve bilimsel bir metod getirilmelidir.

4. Yükselme Yöntemi

Federal Almanya polis örgütünün, eğitim ve sınav önemli bir yer tutmaktadır. Kişi örgüte girdikten sonra eğitim, yaşamının bir parçası olmaktadır. Yükselmeler tesadüflere bırakılmamıştır. Personel her yılın 2 – 3 ayını hizmet içi eğitimde geçirir. Yükselme nesnel, objektif koşullara bağlanmıştır.

Her rütbeye yükselişte sınav yapılmakta, iki sınav hakkı bulunmaktadır. Başarısız olanlar, buldukları rütbede meslek yaşantısını tamamlamak zorundadır. Çok iyi bir eğitim ve sınav sistemi olduğu için yönetici durumunda bulunan personelin belli bir saygınlığı bulunmaktadır.

Türk polis örgütünde yükselme için Federal Almanya'dakine benzer bir uygulamaya geçilmiştir. 21. 7. 1988 tarihli "Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Rütbe Terfiinde Uygulanacak Sınav Yönetmeliği" yürürlüğe konularak, polis amirlerinin bir üst rütbeye geçişte uygulanacak sınav usulleri belirtilmiştir. Sınavlar; Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku, Polisi İlgilendiren Mevzuat, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Genel Kültür ve Yabancı Dil gibi nazari bilgilerin tesbiti ile silah kullanma ve Beden Eğitimi gibi yeteneklerin uygulama alanında ölçülmesi konularında yapılmaktadır.

Sınavlarda başarılı olan adaylar hizmet içi eğitime alınmaları yasal yükümlülük haline getirilmiştir. Komiser Yardımcısından Emniyet Amirine kadar olan rütbe yükseltmelerinde uygulanacak hizmet içi eğitimin üç ay'ı aşamayacağı, Emniyet Müdürü rütbesine yükselmede ise uygulanacak hizmet içi eğitimin üç aydan az olmayacağı özellikle belirtilmiştir. Bu şekilde, sınav sistemi ve hizmetçi eğitim konularında karşılaştırma için seçilen Federal Almanya ile tam bir benzerlik sağlanmıştır.

Yazar, yükselmede sınav sisteminin benimsenmesi ve hizmet içi eğitimde başarılı olma koşulunun getirilmesini, polisin yetişmesi yönünde çok olumlu bir gelişme olduğu inancını taşımaktadır.

Ciddi bir sınav sisteminin önemi bilinmekle beraber yeterli değildir. Bunun yanında üst yöneticilik kadrolarına yapılacak atamalarda diğer bazı koşullar da aranmalıdır.

Türk polisinin bugünkü eğitiminin yeterli olmadığı ve bazı açmazları bulunduğu bilinmektedir. Bunlardan kurtulmak için eğitime gereken önem verilmelidir. Yönetim kadrolarına yöneticilik eğitimi görmüş kişiler atanmalıdır. Yönetim kadrolarına atanacaklarda aranacak koşullar önceden belirlenmeli ve önemli görülen aşağıdaki ölçülere uyulmalıdır.

- a. Belirli bir süre polislik deneyimine sahip olmak,
- b. Hiyerarşik kademedan gelmek,
- c. Yöneticilik konusunda kariyer yapmış kişilere öncelik vermek,
- d. Polisi, siyasal etkilerden uzak tutmak,
- e. Rütbe sisteminin benimsenmiş olması nedeniyle, özellikle disiplin anlayışının ön planda tutulduğu polis mesleğinde kıdem ve liyakata uyarak hiyerarşik yapıyı bozmamak gerekir.

5. Üst Düzey Yöneticileri

Federal Almanya'da sadece polis yöneticilerini yetiştiren,, Ülke'mizdekine benzer bir okul bulunmamaktadır. Polis yöneticileri, diğer yönetim görevlileri gibi eğitimlerini, farklı kademelerde (orta-yüksek-en yüksek kademe), farklı eğitim kurumlarında (Polis Yönetim Akademisi, Kamu Yönetimi Okulu, Meslek

Yüksek Okulu Üniversite) yaparlar. Üst kademe görevleri için, yüksek okul bitirmiş, olanlara devlet sınavı açılır. Sınavların yapılmasından ve eğitimin denetlenmesinden her eyaletin İçişleri Bakanı yetkilidir.

Federal Almanya'da üst yönetim kadrolarına genellikle hukukçular atanmaktadır. Ülkemizde de yakın zamana kadar, polis örgütünün yönetim kadrolarında, Hukuk Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesini bitirmiş olanlar görev yapmaktaydılar. Son yıllarda Polis Akademisi'nin eğitim programının geliştirilmesi ile akademi mezunları, çoğunlukla, üst düzey yönetim kadrolarında görev almaya başlamışlardır. Polis mesleğinin özelliği nedeniyle, mesleki eğitim görmeyen diğer fakülte çıkışlıların örgüte alınması belli bir oranı geçmemelidir. Son üç yılda fakülte çıkışlıların, özellikle diğer fakülte mezunlarının başvuruları kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. "Özel eğitim programı" adı altında sekiz aylık yeterli olmayan bir eğitimden sonra, komiser yardımcılığına atanmaları, eğitimin gerilemesine neden olmuştur.

"Yönetici, yönetimin içinde yetişir" ilkesinden hareket ederek, temel polislik eğitimi görmeyenler alınmamalı, mesleğin ilk ve orta kademelerinden geçmeyenlere üst yönetim kadrolarına yükselme olanağı verilmemelidir.

Türk Polis Örgütü, bu yönden olumsuz gelişmelere sahne olmuştur. En üst yönetimine, polisin alt kademesinden gelen herhangi bir yönetici geçememiştir. Bu makamın sahibi her zaman siyasal iktidarlar tarafından belirlenmiştir. Benzer durum Federal Almanya'da da görülmektedir.

Türk Polis örgütünde, üst yönetim kadrolarına geçişlerde, yöneticilik kariyeri ve liyakatından ziyade, siyasal etmenler rol oynamaktadır. 1982 yılında hazırlanan "Polis Personel Yasası" tasarısında, üst yönetimde görev alacaklar için, bazı kriterler getirilmiş olmakla beraber, bugüne kadar yasalaşma olanağı bulamamıştır.

6. Polis Okulları Eğitimi

Türk eğitim sistemindeki aksaklıklar, polis eğitim kurumlarında da görülmektedir. Kadroda görev yapan polislerden bazılarının silahını söküp takamadığı, hatta kullanamadığı, hergün içiçe olduğu telsiz ve telefonla konuşmayı bilmediği, günlük yaşamın toplumsal gereklerine uyum sağlayamadığı ve ilişkilerini düzenleyemediği, aksine çatışma halinde bulunduğu gözlenmektedir.

Federal Almanya'da memurlara, "Hayat Dersi" adı altında bir ders verildiği halde, Ülke'mizde bu boşluğu dolduracak belli bir ders verilmemektedir. Yine Almanya'da memurlara, "Devlet Politikası" ve "Günlük Politik Sorunlar" gibi politika ile alakalı dersler okutulmaktadır. İnsanlar hergün politika ile içiçe yaşamaktadırlar. Politika, toplumun geleceğinin tartışılmasıdır. Toplumun aşırı politize olmasının sakıncaları görüleceği gibi, depolitizasyon da vatandaşlarda yönetime karşı duyarsızlık yaratmaktadır.

Federal Almanya'da eğitim kurumlarında uygulamalı eğitim daha ağırlıklıdır. Ülke'mizde yasalarda uygulamalı eğitime ağırlık verileceği belirtilmişse de, teorik eğitimin çok daha ağırlıklı olduğu görülmektedir.

7. Polis Kolejleri Eğitimi

Polis kolejlerine, ortokulları doğrudan geçen öğrenciler alınmaktadır. Yapılan sınavlarda çok iyi eleme yapıldığı için doğrudan geçmenin yanında, ortaokullarda derece yapan öğrenciler girme şansına sahip olmaktadır.

Seçilerek alınan öğrencilere, polis kolejlerinde yeterli eğitim verilmemektedir. Öğretmen kadrosundan kaynaklanan sorunlar, iyi bir gelecek vaat edilememesive belki de en önemlisi, okuldaki çok katı disiplin anlayışı öğrencileri geliştirmediği gibi birçok yönde geriletmektedir.

Eğitim kalitesini yükseltmek için, polis kolejlerinin, Anadolu liseleri ayarında olmak gibi hedefleri bulunmaktadır. Bu nedenle olacak, kolejlerde mesleğe yönelik eğitim yapılmamaktadır. Yazarın görüşüne göre, Anadolu liselerininin hedef alınarak, meslek derslerine yer verilmemesi pek yerinde değildir. Çünkü polis kolejlerinde, mesleki amaç ön planda tutulmaktadır. Bu nedenle, mesleğe yönelik bir eğitim programı benimsenmelidir.

8. Polis Akademisi Eğitimi

İç güvenliği sağlamakla görevli polisin eğitimine, Federal Almanya hükümeti çok önem vermektedir. Bu ülkede bulunan Polis Yönetim Akademisi'nde iki yıl eğitim yapılmaktadır. Birinci yılda temel bilgiler verilmekte, bunun yanında, devlet yönetimi ile ilgili bütün kanunlar öğretilmektedir. İkinci yılda, daha çok metod bilgiler verilmektedir. Öğrencilere, sorunları zamanında tanımak, uzun vadeli programlar hazırlamak, uygun sonuçlar çıkarmak, benimsenecek hedefleri planlamak ve başarıyı kontrol etme yeteneği kazandırılmaktadır. Derslerin eğitim programlarına alınması için kesin ölçütler, konunun pratik önemi olmalı ve polis hizmeti için gerekli olmalıdır. İçerik ve metod olarak köklü bir eğitim amaçlanmaktadır.

Polis Yönetim Akademisi doçentleri ile öğrenciler arasında, kapsamlı bir işbirliği bulunmaktadır. Eğitimde öğrencilerin, büyük polis birliklerini yönetmeleri, hizmet göstereceği görevi öğrenmesi, federal ve federe yönetimlerdeki görevleri öğrenmesi, eğitim gördüğü alanda yetişmesi ve olgunlaşması sağlanır. Bunun yanında, hür demokratik hukuk devletinin korunması, toplumun bilimsel anlayış ve usulerle analiz edilerek, ilgili tedbir ve kararların alınması öğretilir. Öğrenciler, idareciler ve halk üzerinde anketler uygulanarak, eğitim metodlarının yenilenmesine çalışılır. Akademideki eğitimin bir bölümü uygulamalı olarak, federal polis merkezlerinde yapılmaktadır. Yapılan eğitim toplantılarında, öğrencinin aktif rol oynaması sağlanmaktadır. Pratik bilgilerin yanında, uzmanlık alanına giren konulara önem verilmekte ve geniş bir şekilde işlenmesine dikkat edilmektedir. İyi bir hizmet için, gerekli eğitimin, bu

düzenlemeler sayesinde, pratik polis hizmetlerinin ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Her proje için, bir proje yöneticisi belirlenir. Proje çalışmaları uzman bir doçentin idaresi altında yürütülür.

Türk Polis Akademisi ile Federal Almanya Polis Yönetim Akademisi arasında paralellik kurulmamaktadır. Türk Polis Akademisi, üniversitelerin fakülteleri denkliğinde bir yüksek okul olduğu halde, Federal Almanya Polis Yönetim Akademisi, iki yıllık meslek içi eğitim veren bir kurum görünümündedir. Eğitim programı, metod ve teknikleri yönünden, Ülkemiz polisine örnek olacak yönleri bulunmaktadır.

Türk Polis Akademisi, istenen düzeyde bir akademi olamamıştır. Meslekte branşlaşmaya öncülük edecek uzmanlık birimleri henüz kurulmamıştır. Eğitim programı ve eğitim kadrosu yönünden sorunlar bulunmaktadır. Türk Polis Akademisi için aşağıdaki öneriler yapılabilir.

- a. Eğitim programı ; yönetim, metod ve teknikleri yönünden, Federal Almanya Polis Yönetim Akademisi örnek alınmalıdır.
- b. "İnsan Hakları", "Siyaset Bilimi". "Araştırma Yönetim ve Teknikleri" ve "Yaşam Bilgisi" konularında dersler, eğitim programlarında yer almalıdır.
- c. Eğitimde, uygulamalı eğitime ağırlık verilmelidir.
- d. Eğitimde, aktif metod benimsenerek, öğrencilerin katılımı sağlanmalıdır.
- e. Meslek derslerinde, deneyimli yöneticilere yer verilmeli, eğitim kadrolarına nitelikli elemanlar atanmalıdır.
- f. Öğrencilerin yeteneklerine göre, seçimlik ders sistemine geçilmeli ve sömestre sistemi uygulanmalıdır.
- g. Federal Almanya'da olduğu gibi, grup çalışması yöntemi uygulanmalı, aktüel konularda sık sık konferanslar düzenlenmelidir.
- h. Öğrencilerin sosyal faaliyetlerine gereken önem verilmelidir.

9. Seminer Düzenlenmesi

Seminer düzenlenmesi konusunda, Federal Almanya ile Türkiye arasında bazı farklılıklar görülmektedir. Almanya'da önemli konular seminerlerde tartışılır. Seminerlerin sonunda, sunulan tebliğler kitap halinde yayınlanır. Önceki yıllarda yılda üç defa, son yıllarda ise yılda bir defa yapılan seminerlerde, tartışılan konunun güncel olmasına dikkat edilir.

Türkiye'de gerçek anlamda seminer yapılmamaktadır. Yapılanlar yetersizdir. Seminerlerde, tartışmaya yer verilmez. Hiyerarşik yapı içinde, otoriter bin havada geçer. Katılanlar, verilenle yetinmek zorundadır.

Son yıllarda yapılanlar ise, seminer olmaktan ziyade, merkezde görevli personel ile İl'lerde çalışanlar arasında görüşme yapmak ve ikili sorunları konuşmaktan öteye gitmemektedir. Seminerlere konuları ile ilgili diğer kuruluşlardan kimse katılmamakta, örgüt içinde kapalı olarak yapılmaktadır.

Federal Almanya'da olduğu gibi güncel sorunların tartışıldığı seminerler düzenlenmesi halinde, örgüte çok yararlı olacağı düşünülmektedir. Seminerlerin, üniversiteler, bilim çevreleri ve diğer kuruluşlara açık olarak yapılması ile birçok sorunun çözüm yolları bulunacak, örgüt yenilenip gelişecek ve saygınlık kazanacaktır.

10. Kütüphane ve Okuma Salonları

Polis yöneticilerinin en büyük yakınmalarından birisi, personelin genellikle kitap, hatta görevle ilgili emirleri dahi okumadıkları şeklindedir. Polislerin okuma alışkanlıklarının olmadığı yaygın kanı olarak bilinmektedir.

Federal Almanya polis eğitim kurumlarında zengin kütüphaneler bulunmaktadır. Laboratuvarlarda, öğrencilere her türlü kriminal teknik bilgileri verecek, araç ve gereçler bulunmaktadır. Federal Almanya polisinin genel kültür seviyesinin, Türk polisine göre daha üst seviyede olduğu anlaşılmaktadır.

Demir tarafından yapılan araştırmada, (3) polislerin % 38'nin kitap okumadığı, okuyanların ise daha çok mesleki ve dini konularla ilgili olduğu görülmektedir.

Polis hizmet birimlerinde ve eğitim kurumlarındaki kütüphaneler ve kaynak eserler çok yeterlidir. Bunların sayılarının artırılması halinde, personele okuma alışkanlığı kazandırılacak ve polisin eğitimi bundan olumlu yönde etkilenecektir.

11. Disiplin ve Eğitim

Polislik mesleğinin özelliği gereği disiplin konusu ön plâna çıkmakta ve bazen sorun olarak görülmektedir. Değişik tanımları olmakla birlikte, disiplini iki şekilde yorumlamak gerekir. Birincisi biçimsel, diğeri ise görev disiplini. Polisin disiplininde daha çok şekle ilişkin davranışlara dikkat edilir. Bu görüş çağımızda, artık önemini kaybetmiştir. Biçimsel, disiplinin rolü inkâr edilmemekle beraber, başarıya katkısı çok azdır. Etkili olan görev disiplini anlayışıdır.

Federal Almanya'da görevin en iyi şekilde yapılması esastır. Belki sorun olarak görülmediği için, yöneticiler personelin şekle ilişkin durumları ile ilgilenmezler. Önemli olan görevin en iyi şekilde yapılmasıdır.

Türk Polis örgütünde, görev disiplini anlayışı henüz yerleşmemiştir. Personelin kılık kıyafeti, duruşu, selamlaması çok önemlidir. Bu görünümdeki personelin görevini iyi yaptığı algılanır.

Bugün polis örgütünde, totaliter bir disiplin anlayışı hüküm sürmektedir. Yazarın görüşüne göre bu durum, başarıya olumsuz yönde etkilemektedir. Bir örgütte başıbozukluk ne kadar sakıncalı ise, aşırı şekilde dayalı disiplin de o derece sakıncalıdır. Böyle bir disiplin anlayışı, personelin girişim yeteneğini köreltir ve pısrık yapar. Personel, bildiklerini söyleyemeyen, çekingen insanlar durumuna düşer.

Üst düzeydeki bir yöneticinin yetersiz katı tutumu, kendisinden sonra gelen, diğer kademe elemanları üzerinde ruhsal gerilim yaratır. Bu kademeli olarak, bütün örgüt bireylerine yansır. Hatta aile bireylerine kadar etkisi görülür. Ruhsal gerilim halkaları, denizin dalgaları gibi en uç noktaya kadar ulaşır. Son yıllarda poliste intihar olaylarının artması, bu baskıcı anlayışa bağlanabilir.

En kolay yönetim şekli, baskı uygulayarak yapılandır. Böyle yönetim tarzı, yönetimin en kötü şekilde uygulanmasıdır. Buna yönetim bile denilemez. Baskıya dayalı yönetim, kalıcı ve uzun süreli olamaz. Örgütü açmazlara sürükler, sonuçta örgüt ve bireyleri bundan zarar görür.

Polis örgütünde, gevşeklik ve zayıflık derecesine varmayan, görev disiplinini en üst seviyede tutacak, güler yüzlü ciddi demokratik yönetim anlayışı benimsenmeli ve eğitim kurumlarında bu anlayışta disiplin dersleri okutulmaktadır.

12. Halkla İlişkiler

Türkiye'de polis – halk ilişkilerinin iyi olmadığı bilinmektedir. Burada en büyük etken, polisin, eğitimsizliği ve ağır çalışma koşullarıdır. Çalışma saatlerinin belli olmaması ve genellikle günde sekiz saatten fazla görev yapılması, personelin ruhsal yapısını bozmakta, devamlı yorgun ve gerilim içinde olan polis, halkla olan ilişkilerini iyi tutamamaktadır.

Ülke'mizde polis – halk ilişkilerinin bozulmasının diğer bir önemli nedeni, ekonomik gelişmenin sosyal gelişmenin gerisinde kalması ve sosyal gelişmenin polisiye tedbirlerle durdurulmaya çalışılmasıdır. Bu yaklaşım, polisimiz ve halkımız için ağır sonuçlar doğurmaktadır.

Göller'in (4) belirttiği gibi, Federal Almanya'da sosyal sorunlar daima sosyal tedbirlerle çözümlenmeye çalışılmıştır. Sosyal sorunları polisiye tedbirlerle çözümlenmeye çalışmak, konunun dejenere olmasına yol açar. Polisin sosyal ve ekonomik yönlü olaylarda kullanılması, süratle yıpranmasına yol açmaktadır.

(4) Yaman Galollar, Federal Almanya'da Polis, Polis Eğitimi Merkezi Yayınları, No : 2, 1972, s. 126

Ülkemizin yakın zamanda yaşadığı en büyük toplumsal sorun, demokrasinin iyi anlaşılabilmesi veya bilinçli olarak yozlaştırılması sonucu, demokrasi yerini anaşiye bırakmıştır. Toplum bireyleri arasındaki hoşgörüsüzlük, gelişen iç çatışmalar, ülke bütünlüğünü tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Batı toplumları örnek alınarak, demokrasinin temel koşutu olan hoşgörü, toplum bireyelerine, özellikle genç kuşaklara öğretilmelidir. Aksi takdirde, toplumsal çalkantılar bitmeyecek, devlet ile yaptırım gücü olan polis her zaman karşı karşıya gelecektir.

Genellikle polis – halk ilişkileri seyrek, zayıftır ve kişilikten arınmıştır. Olumludan çok olumsuzdur. Polisin halkla iyi ilişkiler kurması, onun başarısını arttıracaktır. Çünkü polisiye olaylarda halkın desteği olmadan başarı sağlanamaz.

Federal Almanya'da halk, polisten hiç çekinmemektedir. En küçük probleminde polise başvurur. Buna karşın halkın en büyük çekincesi kural çiğnemek, toplum düzenine aykırı hareket etmektir. Halk polisin şahsında değil, topluma karşı suç işlemekten korkar. Türkiye'de durum bunun tersi olmaktadır. İnsanlarımız, polisimize birşey sormaya çekinmekte, yerine göre de bazen, görev yapan polisimiz, vatandaş tarafından tartaklanmaktadır. Federal Almanya'daki görüş ve anlayışın Türk Polisi'ne ve halkına benimsetilmesi gerekir.

13. Basın ve Yayın Kurumlarından Yararlanma

Federal Almanya'da polis, suçların aydınlatılmasında ve suçluların yakalanmasında, basın ve yayın kurumlarından yararlanmaktadır. Önemli suçlara karşı önlem alınması için, basın ve radyo – televizyon yolu ile halk uyarılmaktadır. Özellikle kriminal suçların aydınlatılmasında yayın organları önemli rol oynamaktadırlar. Belirli suçlarla ilgili programlar ve yorumlar yapılmakta, halka suçlulara karşı alınması gereken önlemler öğretilmektedir.

İşlenmiş suçlarda ise, sanıkların yakalanması için basından yararlanılmakta veya televizyondan olay gösterilerek, halkın yardımları beklenmektedir. Bu şekilde, Federal Almanya'da birçok suç aydınlatılmış ve suçlular yakalanmıştır.

Yine basın ve yayın yolu ile polis örgütü ve çalışma sistemi hakkında, halka eğitici programlar yapılmakta, görevin yapılmasında halkın desteği sağlanmaktadır.

Türkiye'de polis, basın ve yayın kurumlarından çok az yararlanmaktadır. Polisin, en önemli yayın kurumları olan üç büyük kentteki polis radyoları, arabesk müzik yanını nedeniyle bilinmekte ve bu yönü itibariyle bir bölüm halk kesimince dinlenmektedir. Hizmet yönünden "kayıp eşya ilan bürosu" kimliğinden öteye gidememektedir.

Suçların aydınlatılması, suçluların yakalanması ve polisin görev yaparken, halkın desteğini sağlayabilmesi için, basın ve yayın kurumlarından azami ölçüde yararlanılmalıdır.

14. Siyasallaşma ve Yansızlık

Genel olarak devlet memurlarının, görevlerini yaparken yansız ve siyasal etkilerden uzak olmaları esastır. Bunu sağlayabilmek için personel seçiminde, yeterlikleri saptayan uygun ölçütler geliştirilmelidir. Nesnel ölçütlerin geliştirilmediği ülkelerde, görev isteyenlerin politikacılar üzerinde, keza politikacıların yöneticiler üzerindeki baskıları ve atamalardaki siyasal kayırmaları kaçınılmaz hale gelir.

"Eğitim işlerinin, özel grupların ya da belirli siyasal ve ideolojik güçlerin egemenliğine girdiği durumlarda, toplum, ulusal çıkarlara uygun olmayan ve ulusal birliği yaralayan bir eğitim olmak tehlikesi ile karşılaşır." (5) "... Böylece ; Ülke'mizde can güvenliği ciddi olarak sarsılmış, vatandaşların, devlet güvenlik kuvvetlerinin etkili ve yansız davranışları konusundaki inançları zayıflamıştır." (6)

İngilizlerin geleneksel sisteminde memurlar, milletin hizmetindedir. Siyasal partiler değiştiği zaman, memurlar yerinde kalır ve yeni gelen siyasal parti iktidarının emrinde çalışır. Bu sonucu gerçekleştirmek için İngiltere'de memurlar doğrudan doğruya bakanların emri altında değildir. Yüksek dereceli sürekli bir bürokratin emrindedir. Bakanlar, bu yüksek dereceli bakanlık sekreterine (bizdeki müsteşarla eşdeğerli sayılabilir) genel politik eğitimleri yansıtır. Bakanlık üst düzey yöneticisi de, bunları personeline aktarır. Bu sistem, İngiliz yönetiminde büyük ölçüde tam tarafsızlığı sağlamaktadır.

"Fransa'da memurların tarafsızlığı geleneksel olarak sağlanmıştır. Hükümet krizlerine ve değişikliklerine rağmen kamu yönetiminde istikrar sağlanmaktadır. Aynı şeyler Alman ve İtalyan sistemleri için söylenemez. Bu iki ülkede kamu yönetimi daha politikleşmiştir. Tam siyasal tarafsızlıktan söz edilemez." (7) Ülke'mizde polislerin siyasal etkilerden uzak tutulması ve yansızlığının sağlanabilmesi için, İngiliz ve Fransız sistemine benzer, tarafsız müsteşar düzeyinde bir bürokrata bağlanarak, siyasal iktidarların değişmesinden, polis üst düzey yöneticilerinin değişmelerini önleyecek bir sistemin kurulması gerekmektedir.

15. Yurtdışı Eğitimi

Federal Almanya'da polisler, görgü ve bilgilerini arttırmak için yurtdışına gönderilmektedirler. Alman polisleri, özellikle A. B. D.'deki FBI okullarında eğitim görürler. Genel olarak Avrupa devletleri, polisteki son gelişmeleri izlemek ve belli konularda toplantılar yapmak için birbirlerine eleman göndermektedirler. Benzer uygulama ülkemiz polisleri için de yapılmaktadır. Fakat ekonomik güçlükler nedeniyle kısıtlı hareket edilmektedir.

(5) Kaya, a. g. e., s. 9

(6) Kaya, a. g. e., s. 13

(7) Nuri Tortop, Personel Yönetimi İle İlgili Bazı Kavramların Anlamı ve Uygulanması, Amme İdaresi Dergisi, C. 19, S. 3, s. 33

Federal Almanya'da önemli yabancı dilleri bilen memurlar, bir büroda toplanmıştır. Polis için yararlı olan kaynaklar, burada tercüme edilmekte ve örgüte dağıtımı yapılmaktadır.

Türkiye'de de aynı amaç için çalışan, Dış İlişkiler Daire Başkanlığı bünyesinde tercüme şubesi bulunmaktadır. Çok sınırlı sayıda yabancı eser tercüme edilerek, gerekli görülenler örgüte dağıtılmaktadır. Bu alandaki çalışmalar çok yetersizdir. Ülkeler arası çok yönlü kültürel alışverişe hız verilmelidir.

16. İnsan Hakları ve Polis

İnsan hakları ile polisi bağdaştırmak zor gibi görülmektedir. Bunun nedeni, polisin bu konuda eğitim görmemesidir. Birçok dünya ülkesi bu alayı taşımaktadır. Federal Almanya'da bu konuda bir ders okutulmakla beraber, polise insanlık ve vatandaşlık görevlerini öğreten 20 saatlik bir eğitim programı uygulanmaktadır.

Türk polisinin insan hakları konusuna yakın olduğu söylenmez. Hatta bu hakların varlığından bile haberi olmayanlar bulunmaktadır. Eğitim programlarında bu konulara değinilmemesi, bunun kanıtı olmaktadır.

Milletler uygarlık dünyasında, insan haklarına verdikleri öneme göre yer alacaklardır. Hatta bazı uluslararası ortaklıklara girmenin temel koşutu olduğuna göre, eğitim kurumlarında "İnsan Hakları ve Polis" adında bir ders okutulmalıdır.

17. Poliste Kötü Davranış

Federal Almanya'da polisin vatandaşa kötü davranışta bulunması düşünülemez. Polis her türlü suçluya karşı, son derece anlayışlı ve nazik davranır. Bütün varlığı ile halkının hizmetindedir. Polis, kendini halkın üstünde bir kurum gibi değil, onun hizmetinde görür. Vatandaş ile arasında tam bir güven kurmuştur. Vatandaş en küçük sorununda polise başvurur, polis de vatandaşa büyük bir içtenlikle yardım eder. Halk polisin şahsında değil, temsil ettiği otoriteden çekinir ve toplum düzeninin herhangi bir kuralını ihlâl etmekten korkar.

Türk polisi bu konuda yeterli eğitim görmemiştir. Federal Almanya'nın tersi durum bulunmaktadır. Basının, poliste kötü davranış haberlerine sık sık yer vermesi yazarın yargısını doğrulamaktadır.

18. Görevi Kötüye Kullanmak

Federal Almanya'da polisin görevi kötüye kullanması söz konusu değildir. "Polis rüşvet almaz" sözü tam gerçeği yansıtmaz. Vatandaş rüşvet vermez, demek daha doğru olur. Zira, Alman vatandaşlarının işlerini rüşvetle gördürme alışkanlığı yoktur.

Esasen gelir dağılımındaki eşitlik, memurların gelirleri ile her türlü ihtiyaçlarını gidermeleri ve her türlü sosyal güvenlik kurumları nedeniyle, rüşvet almaları için neden yoktur. Aynı açıdan Türk polisine baktığımızda, yukarıda açıklanan bazı nedenler dolayısıyla iyimser olunamamaktadır.

19. Personel Temsilci Kurulları

Federal Almanya polis örgütünde görülen önemli bir değişiklik "Personel Temsilci Kurulları"dır." Bu kurullar aracılığıyla, personelin yönetime katılımı sağlanmaktadır.

"Personel Temsilci Kurulları'nın önemli görevleri şunlardır :

- a. Kuruluşa ve kuruluştaki görevlilere, görevin daha iyi görülmesi için, uygun tekliflerde bulunur.
- b. Görevlilere ait kanun, tüzük, yönetmelik, kararname vs. ile sendika anlaşmaları hükümlerine ve görev mukavelelerine gerekli riyyetin gösterilmesini sağlar.
- c. Görevlilerin, haklı görülen şikayetlerini, kuruluş amirleriyle görüşerek, ortadan kaldırmaya çalışır.
- d. Sakat ve diğer korunmaya muhtaç görevlilerin, kuruluş tarafından korunması sağlar." (8)

Personel Temsilci Kurulları'nın esas amacı, yöneten ve yönetilenler arasında, eşgüdümü sağlamaktır. Bu kurulların varlığı, yöneticilerin başıbuyruk uygulamalarını engellemektedir. Kurullarda bulunan temsilciler vasıtasıyla, yönetilenlerin de kararlara katılımı sağlanmaktadır. Personel temsilci kurulları, personele güvence vermekte ve rahat çalışma ortamı yaratmaktadır. Ülke'mizdeki memurluk rejiminin sorunları gözönüne getirilir ve polislerin hiç bir örgütlenme hakkı bulunmadığı düşünülürse, bu tür kurulların gerekliliği ve önemi çok daha iyi anlaşılacaktır.

20. Güvenlik Bakanlığı

İçişleri Bakanlığı dışında, bir Güvenlik Bakanlığı kurulması fikri öteden beri savunula gelmiştir. Güvenlik örgütü artık, uzmanlık isteyen ve kendini mesleğine adayan insanların elinde başarıya ulaşacaktır. Konunun ciddi olarak ele alınması 1975 yılından sonra olmuştur. Çünkü bu yılda yurdumuza gelen İngiliz polis uzmanları hazırladıkları "Türk Polisi Hakkında Rapor" (9) adlı araştırmada, İçişleri Bakanlığında ayrı bir Güvenlik Bakanlığı kurulmasını önermişlerdir. İngiliz uzmanlara göre, valilerin emniyet personelini istedikleri şekilde istihdam etmeleri ve çalıştırma yetkileri, son derece sakınca yaratmaktadır. Bu nedenle polisörgütünün merkezleştirilmesi öneriliyor ve İl'lerde valiliklerden bağımsız emniyet müdürlüklerinin kurulması, bunların Emniyet Genel Müdürlüğü'ne karşı, O'nun da parlamentoya karşı sorumlu olan Güvenlik Bakanı'na karşı sorumlu olması isteniyordu.

Bugün'kü örgütlenişe göre vali – emniyet müdürü hiyerarşisi bulunmaktadır. İl'in asayişinden vali sorumlu olmakla beraber, polislik mesleğinin uzmanlık isteyen özelliği nedeniyle, valilerin asayiş

(8) Galolar, a. g. e., s. 167

(9) Türk Polisi Hakkında Rapor, 1972, Hazırlayanlar : B. N. Pain ve A. A. Clarke Çev: Fethullah Eraslan ve diğerleri, Baskı : Ankara, 1978

konusunda etkin olmadıkları gözlenmektedir. İngiliz uzmanlar da vali ve kaymakamların asayiş konusundaki sorumluluklarının kaldırılmasını istemektedirler.

Ülke'mizin merkezîyetçi yönetim yapısı, iller arası uzaklık ve asayiş konusunun hassasiyeti nedeniyle, sadece emniyet ve asayişten sorumlu Güvenlik Bakanlığı kurulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

21. Denetim

"Denetim, uygulamanın amaçlara, bir başka deyişle planlara uygunluğunu sağlama işlevi olarak tanımlanır." (10)

Denitimi davranışsal bir açıdan izlediğimizde, kavram daha da genişlemekte ve genel olarak etkileme anlamında ve bazen de yetke, erk gibi kavramlarla eş anlamda kullanılmaktadır.

"Öte yandan denetimin bireyler üzerinde psikolojik bir önemi ya da anlamı da vardır. Her denetim süreci bireyler için, üstünlük, aşağılanma, hükmedilme, bağımlılık yönetilme, eleştirilme, anırtırılabilir (ima edilebilir)". (11)

Denetim alanında yapılan araştırmalar, hem üstlerin ve hem de astların işlerinde sahip oldukları yetkiyi, olması gerekenden daha az bulduklarını göstermiştir.

"Oğuz Onaran tarafından ülkemizde yapılan bir araştırmada, yukarıda değinilen bireylerin daha çok denetime sahip olmak istedikleri eğilimini doğrulamaktadır." (12)

Denetim çeşitlerini üç grupta inceleme olanağı vardır.

1. Hukuka Uygunluk Denetimi
2. Program Sonuçlarının Denitimi
3. Etkenlik Denetimi

Denetimin bu yeni boyutu etkenlik denitimi olmaktadır. Kaynakların, yönetim ve kullanımın etken olup olmadığının ve yerinde kullanılıp kullanılmadığının araştırılarak tespiti için yapılan denetimdir.

"Hukuka aykırılığı yeterli sayan denetim biçimi, sorumluluktan korkma ve çekinme eğiliminde olan kamu görevlilerini pasifleştirmektedir. Doğal olarak daha çok hizmet yapan kamu görevlilerinin çalışmalarlarıyla orantılı olarak sorumlulukları çoğalacaktır. Eylem halindeki bir aracın, duran bir araca oranla daha fazla kaza yapma olasılığında olduğu gibi, biçimsel kuralcı denetim, atılım gücü olmayan tembel

(10) Villiam H. Newman, Yönetim, (Çev: Kenan Sürgit), Doğan Basımevi, Ankara 1979, s. 479

(11) Turgay Ergun, Aykut Poloatoğlu, Kamu Yönetimine Giriş, Geliştirilmiş İkinci Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara 1984, TODAİE Yayınları, s. 342

(12) Ergun, a. g. e., s. 343

yöneticileri başarılı göstermektedir. Diğer yandan hukuka uygunluk denetimi sadece yapılanları konu aldığı için yapılması gerektiği halde yapılmayan kamu hizmetleri için sorumluluklar getirmemektedir. Bu eskimiş, hatta kühnemiş denetim biçiminin tek başına, arzulan hızla kalkınma için yeterli olmadığı, hatta bir engel oluşturduğu söylenebilir. Bu nedenle daha düzenli, daha verimli çalışan bir kamu yönetimi isteyen, bir başka deyişle daha hızlı kalkınma isteyen bir toplum için denetime yeni bir boyut daha kazandırmak kaçınılmaz olmuştur." (13)

"Her örgütte denetim işlevini yerine getiren yöneticiler veya denetim birimleri bulunmaktadır. Denetim birimlerinin ortak olan bir yanı hepsinin doğrudan doğruya içinde yer aldıkları kamu kuruluşunun baş yöneticisine bağlı olmasıdır. Denetim birimlerine eleman alma konusunda kamu kuruluşlarında iki ayrı uygulama görmekteyiz. Kimi kamu kuruluşları denetim hizmetini kariyer haline getirmiştir, bu durumda denetim elemanları hizmete genç yaşta ve ilk kademedede alınmakta, uzmanlaştıkça, deneyimleri arttıkça yükselmektedirler. İlk kademedede mesleğe alınmayanların göreve atanmaları bu sistemde olanaklı değildir. (Maliye müfettişleri ve hesap uzmanlarında olduğu gibi.) Kimi kamu kuruluşlarının denetim birimlerinde ise denetim elemanları doğrudan doğruya kuruluş içinde görevli memurlar arasında yapılan atamayla göreve getirilirler. Örneğin İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulunda görevli müfettişler bakanlık yapısı içinde çalışan görevliler arasında yapılan atamalarla işbaşına getirilirler." (14)

Polis örgütünde eğitim kurumlarının sayısı 1980 yılından sonra hızla artmıştır. Polisin reorganizasyonunda, eğitim ön plana çıkınca, eğitim kurumlarının sayısını çoğaltma gereği doğmuştur. Kurum sayısı artırılırken, eğitici personel ve eğitim malzemeleri aynı şekilde temin edilememiştir. Keza eğitim kurumları, eğitim formasyonu olmayan yöneticilerin eline bırakılmıştır.

Birçok alanda eksikliklerle başlayan polisin eğitim seferberliği, denetim alanında da kendini göstermiştir. Öyle ki, sayısı 22'yi bulan eğitim kurumunu denetleyecek bir ünite henüz kurulmamıştır. Bu kurumlar, daha çok üst yöneticiler ve periyodik olarak Teftiş ve Denetleme Kurulu elemanlarıncı denetlenmektedir. Denetleme Kurulu elemanları arasında yeterli sayıda eğitim uzmanı olan kişilere yer verilmemesi büyük bir eksiklik olarak görülmektedir.

Yapılan denetimler, hukuka uygunluk ve program sonuçlarının denetlenmesi konusunda ağırlıklıdır. Etkenlik denetimine yeterli ağırlık verilmemektedir.

Polisin bütün sorunları eğitimsizliğine bağlanabilir. Yöneticiler bunu anlamış olacaklar ki, polisin eğitimine eğilmek istemektedirler. Sadece eğitim yapmak yeterli değildir, bunun en iyi şekilde denetlenmesi gerekir. Yönetim sürecinin en önemli ilkelerinden birisinin denetim olduğu unutulmamalıdır. Polis eğitim kurumları ve il emniyet müdürlüğü eğitim şube müdürlükleri, çağdaş denetim ilkelerine göre, Teftiş ve Denetleme Kurulu içinde yer alacak, eğitim uzmanı olan denetçiler tarafından denetlenmelidir.

(13) Atilla İnan, Etkenlik Denetiminin Sayıştay'da Gerçekleştirilme Koşulları, Amme İdaresi Dergisi, C. 17, S. 4, s. 94

(14) Ergun, a. g. e., s. 346

Ö Z E T

Güvenlik gereksinimi insanlık tarihi ile birlikte başlamıştır. Zamanla değişik aşamalardan geçen güvenlik güçleri, bugün polis örgütleri olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanların bir arada yaşama zorluğu, onları toplu halde yaşamının ortak kurallarına uymalarını gerekli kılmaktadır. Toplum düzenine uymanın yaptırım gücü polis olmaktadır.

Toplum düzenine uymakla yükümlü fertler ile düzeni sağlamak ve korumakla görevli olan polis arasında zaman zaman çatışmalar olmaktadır. Polis bu durumlarda, genellikle eğitimsiz ve bilgisiz olmakla suçlanmaktadır. Gerçekten bütün dünya ülkelerinde, polisin çok iyi eğitilmiş olması önemli görülmemiştir. Çünkü devlet, itaat edilmesi için sadece polislik bilgisi olan kişilere gereksinim duymaktadır. Polisten üst seviyede eğitim aranmadığı için, çoğu zaman içinde bulunduğu toplumun, keza çağının gerisinde kalmaktadır. Bugün dünyanın hiçbir ülkesinin polisi, insan hakları konusunda pek fazla bir şey bilmemektedir. Mevcut düzeni korumak ve savunmakla yükümlü olması, ona tutucu bir nitelik kazandırmış ve olaylara tek yanlı bakmaya zorlanmıştır.

Polise yapılan eleştirilerin en önemlisi eğitim düzeyi nedeniyle olmuştur. Polisimizin eğitim seviyesi zannedildiği kadar kötü müdür, yoksa yetkililerin ileri sürdükleri gibi çok ileri bir seviyede midir? Konuya belli bir bakış açısı getirmek ve katkıda bulunmak için "Türk Polis Örgütünde Personelin Eğitimi" araştırma konusu yapılmıştır.

Türk polisinin hangi eğitim düzeyinde olduğunu saptayabilmek için, kalkınmış devletlerden Federal Almanya polis örgütü model olarak alınmış ve karşılaştırmalı bir çalışma ile özellikle Türk polisinden daha iyi bir eğitim düzeyinde olduğunu bildiğimiz, Federal Almanya polis eğitim sisteminde, Ülke' miz için pratik sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın ağırlık noktasını, Türk polisi oluşturmuştur. Karşılaştırma için alınan ülke polisini görme olanağı bulunamaması nedeniyle, araştırma mevcut yerli ve yabancı kaynakların taranması ve yazarının meslek yaşamındaki gözlem ve deneyimlerine dayanılarak sürdürülmüştür.

Bütünüyle yedi bölümden oluşan bu araştırmanın, ilk dört bölümünde Türk polisi, beş ve altıncı bölümlerde ise Federal Almanya polisi incelenmiş olup, son bölümde genel bir değerlendirme yapılarak, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Türk polisinin anlatıldığı bölümlerde; Polisin tanımı, güvenlik hizmetlerinin önemi, kolluk gücünün tarihsel gelişimi ve örgüt yapısı, eğitimin tanımı ve önemi, polis eğitim örgütü, polisin hizmet öncesi eğitimi, hizmete hazırlık eğitimi ve hizmet içi eğitim çalışmaları anlatılmaktadır.

Federal Almanya polisinin ele alındığı bölümlerde ise, Almanya'nın devlet yapısı ve genel eğitim sistemi, federal ve federe polis örgütleri, polisin genel eğitim sistemi, eyalet polisi eğitimi ve Polis Yönetim Akademisi eğitimine yer verilmektedir.

Her iki polis örgütünün karşılaştırılmasında özet olarak varılan sonuçlar şunlardır :

1. Federal Almanya polisinin eğitimi, Türk polisinden daha üst seviyededir ve ülkemiz için örnek oluşturabilmektedir.

2. Federal Almanya'da polisin yükselmesinde eğitim, önemli bir rol oynamaktadır. Her rütbeye geçiş çok sıkı bir sınav sistemine bağlanmıştır. Personel her yılın 2 – 3 ay'ını hizmet içi eğitimde geçirir. Eğitim meslek yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır.

3. Federal Almanya'da eğitimde bilimsel yöntemlere yer verilir, uygulamalı eğitim ağırlıklıdır. Türkiye'de de aynı amaç güdülmekle beraber, istenen seviyeye ulaşılamamıştır.

4. Federal Almanya'da polisin yükselmesinde bilgi ve yeteneği dışında, başka bir kıstasın rol oynadığı görülmemiştir.

5. Federal Almanya Polis Yönetim Akademisi, meslek içi eğitim veren bir kurum niteliğindedir. Türk Polis Akademisi ise, lisans seviyesinde eğitim yapmaktadır ve lisans üst programlarını başlatmak aşamasındadır. Bu yapıları ile birbirlerinden çok farklı kurumlar olmaktadır.

6. Federal Almanya polisi insan hakları konusunda daha bilinçlidir ve polis—halk ilişkileri çok iyi bir seviyededir. Aynı şeyleri Türk polisi için söylemek mümkün olmamaktadır.

7. Türk polisinde otoriter bir disiplin anlayışı hüküm sürmektedir. Federal Almanya polis örgütünde ise, daha çok demokratik bir anlayış gözlenmektedir.

8. Türkiye'nin, polis kolejlerinin sayısını çoğaltarak, eğitime temelden başlanması, gelecek için daha ümit vericidir.

Sonuç olarak şunu söylemek gerekir : Karşılaştırmalı olarak incelediğimiz Federal Almanya Polisi'nde olduğu gibi, halkın desteğini kazanmış, bilimselliği ön plânda tutan, teknik yöntemlerle çalışan bir polis örgütüne sahip olunduğu gün, Türk Polis Örgütü birçok sorunlarını çözmüş ve çağdaş bir yapıya kavuşmuş olacaktır. Bunun yolunun da çağdaş eğitimden geçtiği unutulmamalıdır.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Notwendigkeit der Sicherheit beginnt mit der Menschheit. Die mit der Zeit entwickelte Sicherheitskräfte werden heute als Polizeiorganisation angenommen. Die Menschen sollen gesellschaftlich zusammenleben. Aus diesem Grund müssen sie auf die Regel der Gesellschaft achten. Die Polizei ermöglicht die Anpassung der Menschen in die Regel der Gesellschaft.

Zwischen den in die Gesellschaftsregel anzupassenden Menschen und der Polizei, die verantwortlich ist, die gesellschaftliche Ordnung zu schaffen und zu stützen, entstehen manchmal Konflikte. Bei diesen Vorfällen werden die Polizisten wegen der Unwissenheit beschuldigt. In der Tat wurde auf der Welt auf die Ausbildung des Polizisten keinen Wert gelegt, denn der Staat braucht wegen der Gehorsamkeit die Polizisten, die nur berufliche Kenntnisse haben. Weil die Ausbildung der Polizisten nicht nötig ist, bleiben sie öfters geschlossen in der Gesellschaft oder hinter der Epoche. Die Polizisten der Weltländer haben keine Ahnung von Menschenrechten, weil die Polizisten die vorhandene Ordnung stützen und verteidigen sollen, haben sie konservativen Charakter sollen. Aus diesem Grund bewerten sie die Vorfälle nur aus dem einseitigen Blickwinkel.

Die wichtigsten Kritiken über die Polizisten sind auf ihre Ausbildung bezüglich. Ist das Ausbildungsniveau unserer Polizisten – wie man glaubt – so schlimm oder besser – wie die Zustände behaupten? Um einen Blickwinkel über dieses Thema zu bringen und dafür Hilfe zu geben, wird "Personalausbildung bei der türkischen Polizeiorganisation" untersucht. Um feststellen zu können, welches Ausbildungsniveau die türkischen Polizisten haben, wird die Polizeiorganisation der BRD unter den entwickelten Ländern als Vorbild angenommen. Durch die vergleichende Beschäftigung werden die praktischen Folgen aus dem Ausbildungssystem für die Polizei der BRD herausgezogen, das noch besser als das türkische ist.

Der Schwerpunkt der Arbeit ist der türkische Polizist. Da es keine Möglichkeit mehr gibt, um die deutschen Polizisten zu betrachten, konnte die Arbeit nur mit den vorhandenen türkischen und ausländischen Literaturen, mit der Gesprächstechnik und mit den Erfahrungen des Textautors fertiggestellt werden.

Diese Arbeit besteht aus 7 Teilen. In den ersten vier Teilen werden die türkischen Polizisten, in den fünften und sechsten Teilen die Bundesrepublikanpolizisten betrachtet und in dem letzten Teil werden diese Sachen bewertet, die Folge und Vorschläge ersetzt.

In den die türkischen Polizisten bezüglichen Teilen werden Definition des türkischen Polizisten, die Wichtigkeit der Sicherheitskräfte, die geschichtliche Entwicklung und Organisationsstruktur der Polizei, Definition und Wichtigkeit der Ausbildung, polizeiliche Ausbildungsorganisation, vopolizeiliche Ausbildung, Vorbereitungsausbildung auf den Beruf und Fortbildungstätigkeiten erwähnt. In den auf die Bundesrepublikanpolizisten bezüglichen Teilen werden staatliche Struktur und allgemeines Ausbildungssystem von BRD, Polizeiorganisation von BRD, das allgemeine Ausbildungssystem für die Polizei, und Ausbildung von der polizeilichen Verwaltungsakademie erwähnt.

Aus dieser Vergleichung werden folgendes herausgezogen :

1. Das Ausbildungsniveau der Polizeiorganisation von BRD ist noch besser als das türkischen Polizeiorganisation. Dieses Ausbildungssystem kann man Vorbild für die Türkei sein.
2. In der BRD spielt die Ausbildung für die Fortschritte der Polizisten eine grosse Rolle. Eine Fortschritte nehmen zu können, hängt von einem Prüfungssystem ab. Das Personal verbringt 2 oder 3 Monate jedes Jahres in der Fortbildung. Die Ausbildung ist mit dem beruflichen Leben in enger Beziehung.
3. In der BRD verwendet man für die Ausbildung wissenschaftliche Methoden. Das Praktikum ist noch wichtiger. Das ist auch in der Türkei das Ziel aber noch unerfolgreich.
4. Für die Fortschritte der Polizisten spielen in der BRD andere Faktoren ausser der Ausbildung keine Rolle.
5. Die Polizeiliche Verwaltungsakademie von BRD ist ein Unternehmen, das die Fortbildung für die Polizei macht. Die türkische Polizeiakademie ist vierjährige Akademie, Nach dem Studium kann man hier Magisterarbeit machen. Aber das ist neu begonnen. Aus diesem Grund sind die beide Akademien ganz verschiedene Unternehmen.
6. Die Polizisten von BRD sind bewusst bei den Menschenrechten und haben bessere Beziehungen mit den Völkern. Es ist unmöglich, diese für die türkischen Polizisten sagen zu können.

7. Die türkischen Polizisten haben totalitären Disziplin. Dagegen aber herrschen bei den Polizisten von BRD demokratisches Verständnis

8. Wenn man die Zahl der Polizeilichen Fachschule in der Türkei vermehrt, und eine notwendige Ausbildung macht, wäre es besser für die Zukunft.

Hiermit würde ich schlusslich meinen, dass die türkische Polizeiorganisation wird so bald wie möglich ihre meisten Probleme lösen und einen zeitgenössischen Bau haben. Dafür braucht diese Polizeiorganisation ihre Volksstütze zu haben, die Wissenschaft im Vordergrund zu halten und mit den technischen Methoden zu arbeiten, wie es in der deutschen Polizeiorganisation ist, die wir schon verglichen und studiert haben.

Man braucht aber auch nicht zu vergessen, dass der Weg dafür durch eine zeitgenössische Erziehung geht.

EK'LER

Ek 1 : Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Kuruluşu

Ek 2 : Polis Okulu Müdürlüğü Kuruluş Şeması

Ek 3 : Polis Koleji Müdürlüğü Kuruluş Şeması

Ek 4 : Polis Akademisi Başkanlığı Kuruluş Şeması

Ek 5 : Federal Polis Örgütü

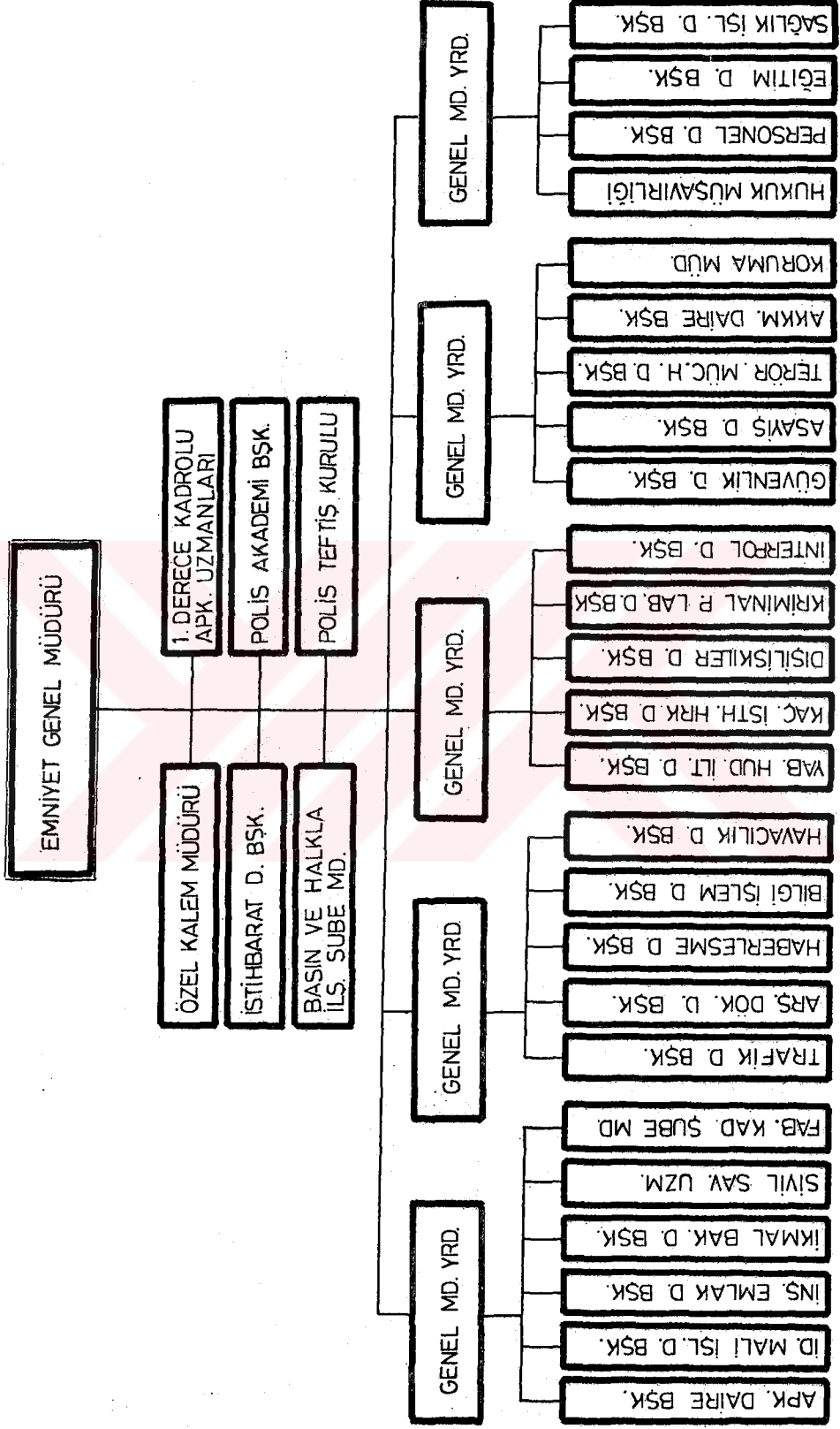
Ek 6 : Federal Almanya Eyaletlerinde Polisin Örgütlenişi

Ek 7 : Baden – Württemberg Polis Örgütü

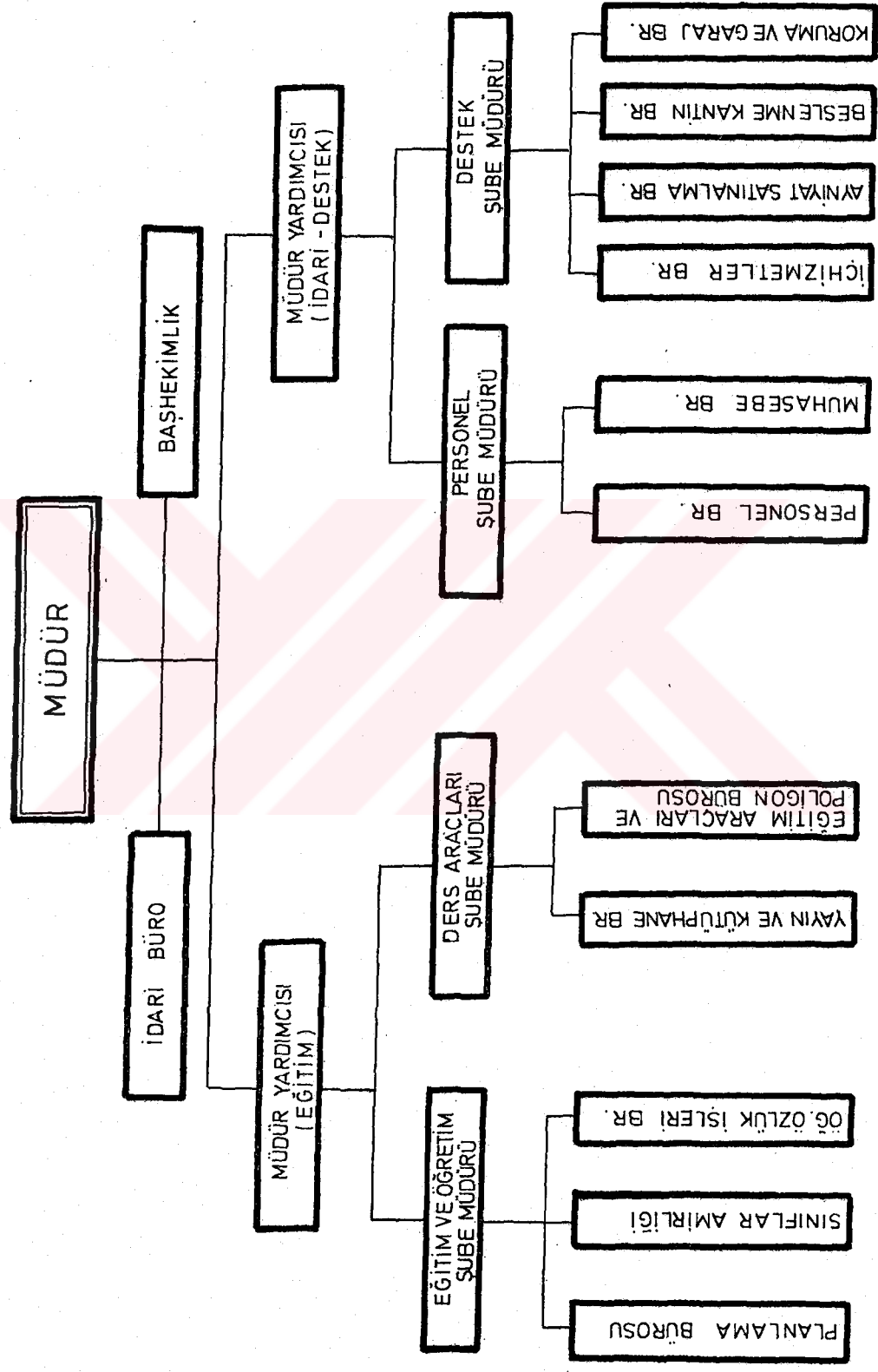
Ek 8 : Nordrhein – Westfalen Eyaleti Polis Örgütü

Ek 9 : Polis Yönetim Akademisi Örgüt Yapısı

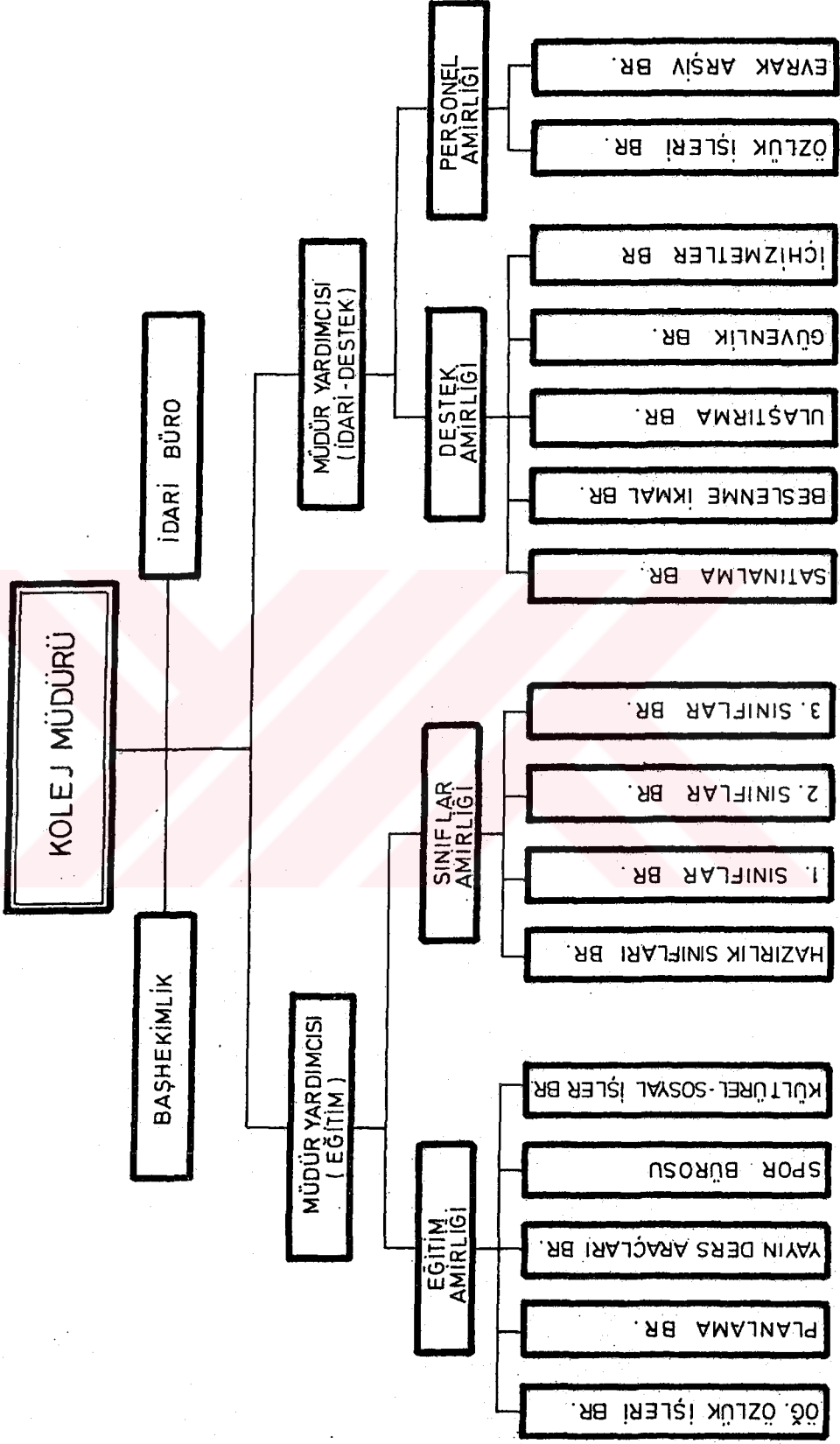
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ KURULUŞU

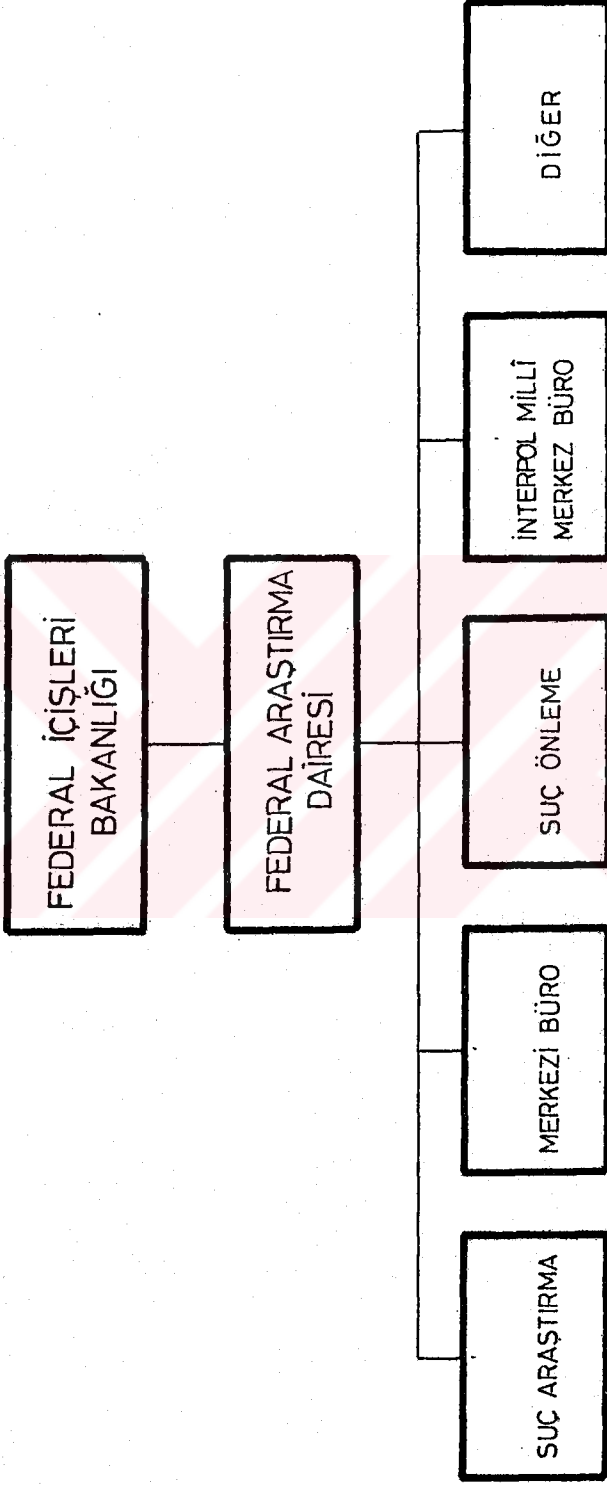
POLİS OKULU MÜDÜRLÜĞÜ
KURULUŞ ŞEMASI

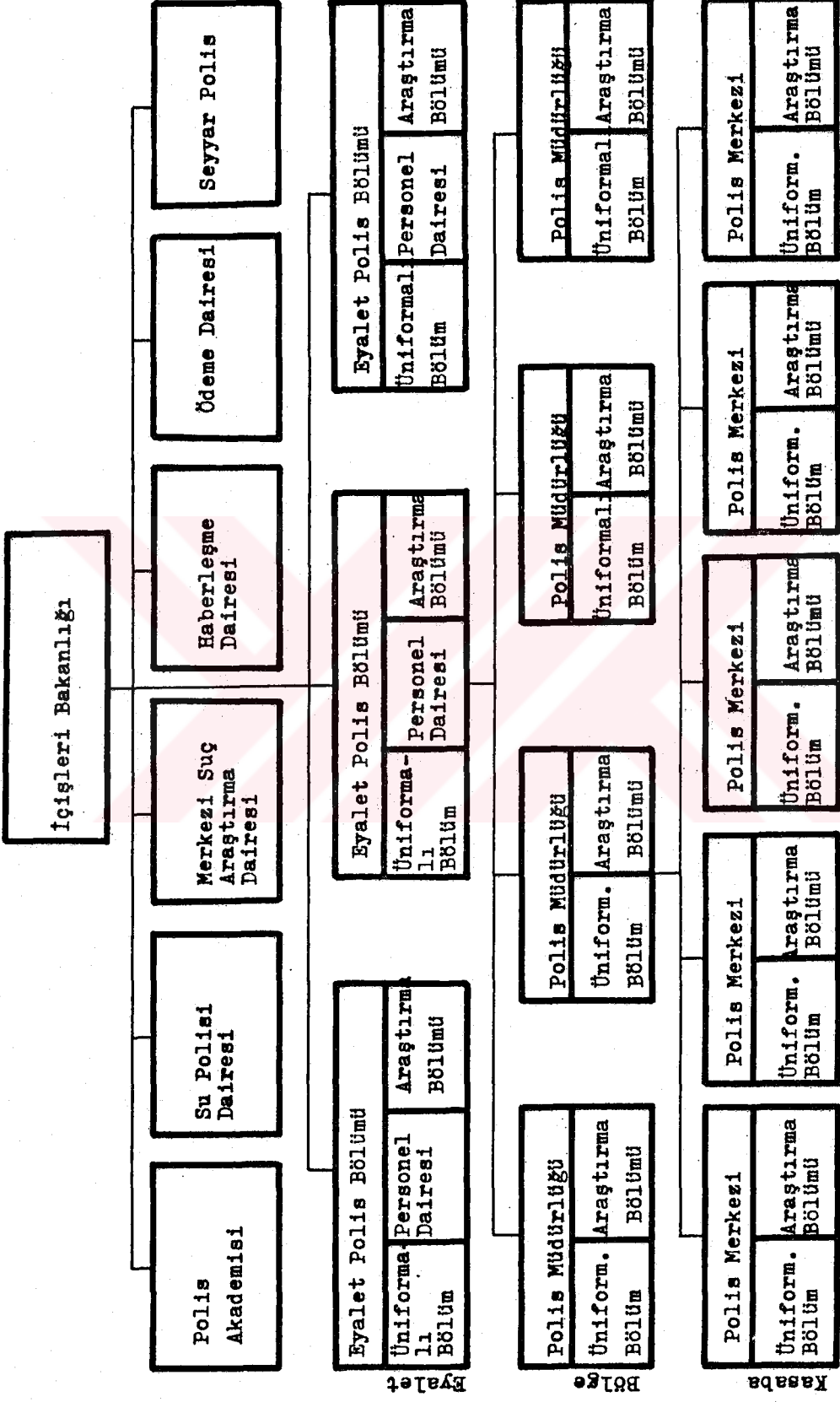
POLİS KOLEJİ MÜDÜRLÜĞÜ
KURULUŞ ŞEMASI

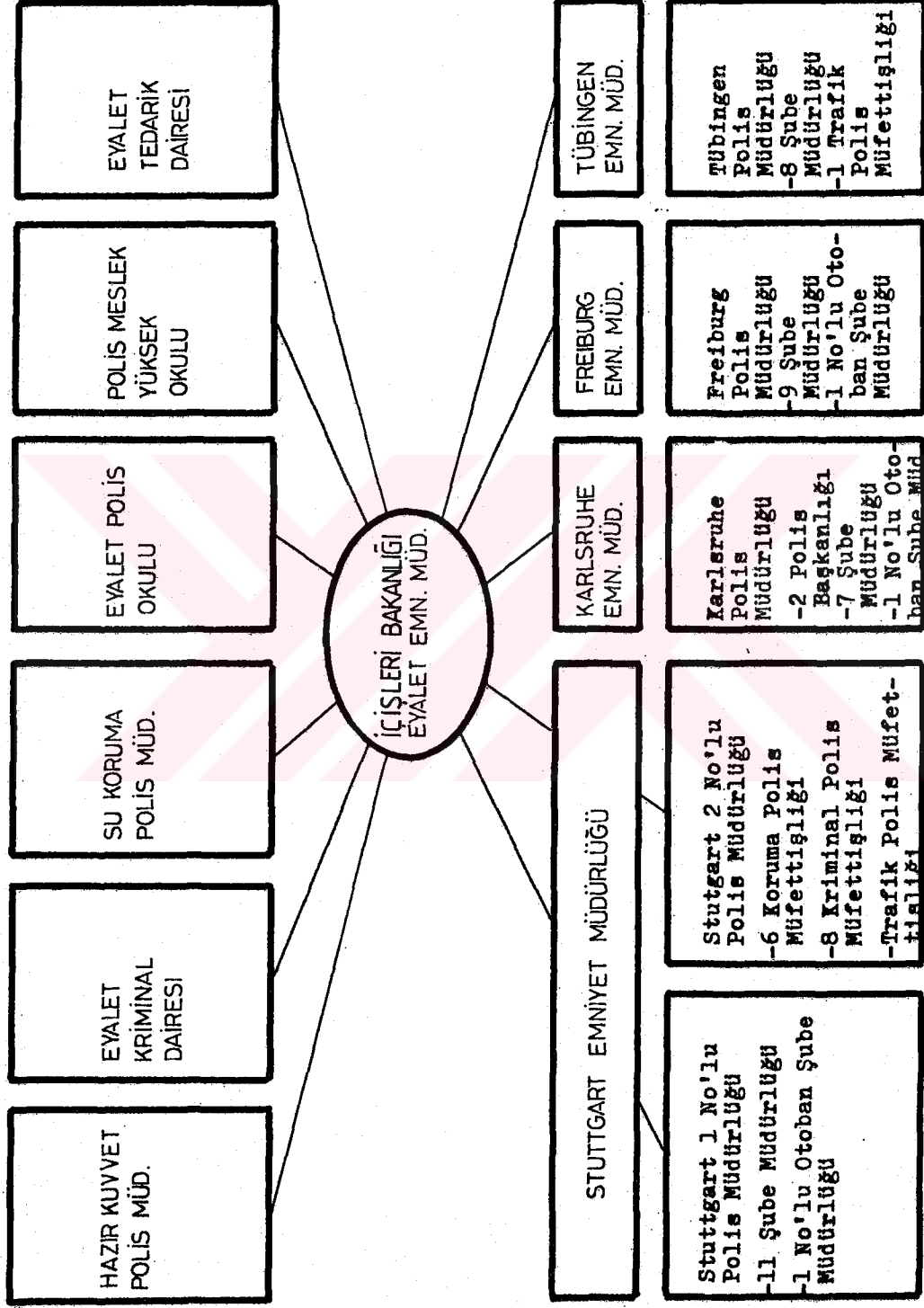
FEDERAL POLİS ÖRGÜTÜ

FEDERAL ALMANYA EYALETLERİNDE POLİSİN ÖRGÜTLENİŞİ

BADEN - WÜRTTEMBERG POLİS ÖRGÜTÜ

POLİS YÖNETİM AKADEMİSİ ÖRGÜT YAPISI

BAŞKAN
BAŞKAN YARDIMCISI

Merkez Hizmeti

Daire 1: Genel Araştırma ve Geliştirme Merkezi
Daire 2: Tıp Tekniği
Daire 3: Dış İlişkiler, Resmi Açıklamalar
Daire 4: Polis Tarihçesi Arşiv Kütüphanesi
Daire 5: İdare

Branşlar

Yönetim Fİlîmî
Personel Bilgisi
Trafik Bilgisi
Kriminalistik/Kriminoloji
Hukuk Bilimi
Toplum Bilimleri
Polis Tekniği
Daire 1: Polis Tekniğinin Genel İşleri
Daire 2: Araç ve Trafik Tekniği
Daire 3: Haberleşme Tekniği
Daire 4: ADV-Wesen Kybernetik
Daire 5: Silah ve Araç-Gereç Emniyet Tekniği

KAYNAKÇA

- Akçabol, Derviş. Türk Zabıta Tarihi ve Teşkilat Tarihçesi, Polis Enstitüsü Yayını, Ankara, 1940
- Aksoy, Şinasi Verimlilik ve Hizmet İçi Eğitim, Türk Kamu Yönetiminde Yasal Durum. Uygulama ve Değerlendirme, Amme İdaresi Dergisi C. 17 S. 4
- Almanya Cumhuriyeti ve Türk İlişkileri, Almanya Federal Cumhuriyeti Büyükelçiliği Yayını, 1986
- Alyot, Halim. Türkiye'de Zabıta, Kanaat Basınevi, Ankara, 1977
- Ar, A. Fikret. "Fransa ve Türkiye'de Yönetici Yetiştiren Başlıca Kurumlar, ENA, IAP ve TODAİE", Amme İdaresi Dergisi, C. 19, S. 4, Aralık 1986
- Arbeitsplatz Deutschland, 1982
- Atik, Musa. Batı Almanya'da Zabıta Teşkilâtı Türk İdare Dergisi, 1973, S. 342
- Balçık, Yalçın. "Türkiye ve Belçika'da Güvenlik Kuruluşlarının Yapısı ve Görevlilerin Yetiştirilmesi", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), 1979
- Barutçuoğlu, Erol. "Federal Almanya'daki Türk Vatandaşlarının Suç ve Suçluluk Eğilimleri", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), 1985
- Başaran, İ. Etem. Eğitime Giriş, Bimş Matbaacılık Ltd., Ankara, 1978
- Bursalıoğlu, Ziya. Eğitim Yöneticisinin Davranış Etkenleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No : 31, Sevinç Matbaası, Ankara 1972
- , Eğitim İdaresi, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1967
- , Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 154, Genişletilmiş Yedinci Baskı, Ankara 1987
- Canman, Doğan. Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Ölçme ve Değerlendirme, Amme İdaresi Yayınları, No : 181, Doğan Basımevi, Ankara 1979
- Cem, Cemil. Türk Kamu Kesiminde Üst Düzey Yöneticileri, Amme İdaresi Yayınları, No: 153, Sevinç Matbaası, Ankara 1976
- Chapman, Brian. İdare Mesleği, (Çev. Cahit Tutum), TODAİE Yayınları, No . 114, Sevinç Matbaası, 1970
- Cle're, Marcel Le. Polis Örgütü, (Çev. Yaşar İksavaş), Gelişim Yayınları, İstanbul 1976
- Cumhuriyetin 50'nci Yılında İçişleri Bakanlığı, I ve II. Kitap 1973
- Cumhuriyetin 60. Yılında Türk Polisi, Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Yayınları, Ankara 1983
- Çınarbaşı, Sabit. "Türkiye ve Federal Almanya'da Polisin Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitimi". TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), 1979

- Demir, Hamdi. "Türk Polis Örgütünün Sosyo – Ekonomik Yapısı ve Sorunları", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), 1984
- Erbesler, Ayfer ve Diğerleri, Türk İmalât Sanayiinde Üst ve Orta Düzey Yöneticilerinin Nitelikleri ve Eğitim İhtiyaçları (Kamu ve Özel Kesim Karşılaştırmalı), Ankara, 1983
- Ergun, Turgay, Aykut, Polatoğlu. Kamu Yönetimine Giriş, Genişletilmiş İkinci Baskı, TODAİE Yayınları, No. 212, Sevinç Matbaası, 1984
- Ertürk, Selahattin. Eğitimde "Program" Geliştirme, Yelkentepe Yayınları, Ankara, 1975
- Ertekin, Yücel. Halkla İlişkiler, Amme İdaresi Yayınları, No. 212, Sevinç Matbaası, Ankara, 1983
- Fachhochschule Für Öffentliche Verwaltung, Facherei Polizei, 1987
- Fortbildungs – Programm 1987, Der Minister des Innern, Saarland.
- Galolar, Yaman. Federal Almanya'da Polis, Polis Eğitimi Merkezi Yayınları, No. 2, 1972
- Gelişmekte Olan Ülkelerde Modern Sevk ve İdarecilerin Yetistirilme ve Gelistirilmelerinin Önemi, MPM Yayını, Ankara, 1969
- Gesetz – und Verordnungsblatt für Berlin, Berlin, den 10 Juni 1982
- Görgülü, Fahri. Güvenlik Sorununa Genel Bir Yaklaşım, Amme İdaresi Dergisi, C. 12, S, 1
- Gözübüyük, A. Şeref. Yönetim Hukuku, S Yayınları, Sevinç Matbaası, Ankara, 1983
- İdari Reform Danışma Kurulu, İdarenin Yeniden Düzenlenmesi İlkeleri ve Önerileri, Sevinç Matbaası, Ankara, 1972
- İnan, Atilla. Etkenlik Denetiminin Sayıştay'da Gerçekleştirilme Koşulları, Amme İdaresi Dergisi, C. 17 S. 4, Aralık 1984
- Internationale Criminal Police Review. Official Publication of Police Organization (Interpol), 42 nd Year – July – August 1987, Number 407
- Kapani, Münci. Politika Bilimine Giriş Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1976
- Kaya, Y. Kemal. İnsan Yetiştirme Düzenimiz. 3'ncü Baskı, Ankara, 1981
- Koca, Cavit. "Emniyet Teşkilatı Eğitim Kurumlarında Yapısal Değişiklik ve Uygulamadan Doğan Sonuçları", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), 1985
- Kohlhammer, Walter. Deutsche Polizeigeschichte, Eine allgemeine Einführung in die Grundlagen, Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz, 1986
- König, Klaus. Öffentliche Verwaltung in der Bundesrepublik Deutschland, 1981
- Maktav, Mustafa, "Polis Enstitüsü Eğitim Programının Verilmiliği ve Geliştirilmesi", TODAİE (Yayınlanmamış Master Tezi), 1985

Meydan – Larousse. Büyük Lügat ve Ansiklopedi, Onuncu Cilt, Meydan Yayınevi.

Mihçioğlu, Cemal. Türkiye'de Yüksek Kademe Yöneticilerinin Eğitimi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. XXIII, No . 2, Ayrı Bası, Haziran, 1968

Mirkelâmoğlu, Orhan Cemal. Federal Almanya'nın Yasama ve Yürütme Organları, Valilik, Kaymakamlık Büyükşehir, Kasaba ve Köy Belediyeleri ile Organları, Teşkilat ve Yetkileri, Türk İdare Dergisi, Haziran, 1965, S. 293 – 294

Newman, H. Villiam. Yönetim, (Çev. Kenan Sürgit), Doğan Basımevi, Ankara, 1979

Niedersächsisches Gesetz – und Verordnungsblatt 36. Jahrgang, Ausgegeben in Hannover am 21 Dezember, 1982, Nummer 52.

Onaran, Oğuz. Yönetici Sınıfın Eğitimi, Belçika, Fransa, İngiltere ve Türkiye'de, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1967

———, Örgütlerde Denetim, Amme İdaresi Dergisi, C. 10, S. 1, Mart 1977

Ozankaya, Özer. Toplum Bilimine Giriş, Ankara Üniversitesi SBF Yayınları, 1977

PFA Schriftreihe der Polizei – Führungsakademie, Studienplan, für die einheitliche Ausbildung der Anwärter des höheren Polizeivollzugsdienstes, 1980

Polis 1988, Emnyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları

Polizei – Führungsakademie, Dezember, 1983

Rasch, Ernst. Polizei und Polizeiorganisation, neubearbeitete Auflage, 1980

San, Coşkun ve İrfan San. Almanya'da Hukukçuların Yetiştirilmesi, Amme İdaresi Yayını.

Simon, H. A., D. W. Smithburg, Victor A. Thompson. (Çev. Cemal Mihçioğlu) Kamu Yönetimi, SBF Yayını, Ankara, 1973

Sitzung der Ständigen Konferenz der Innenminister der Länder, am 16. / 17. September, 1976 in Hamburg

Studienordnung für den Fachbereich Polizei der Fachhochschule für öffentliche Verwaltung NW, Sonderdruck der Gewerkschaft der Polizei Landesbezirk Nordrhein – Westfalen

Studien – und Prüfungsordnung der Verwaltungsakademie Berlin, in der Fassung vom 26 Juli 1982

Such, Manfred. Önce Vatandaş Sonra Polis, Çev. Neylan Eryar, Altın Kalıplar Basımevi, I. Basım, 1989

Taymaz, Haydar. Hizmet İçi Eğitim, Kavramlar – İlkeler – Yöntemler, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No. 94, Sevinç Matbaası, Ankara, 1981

———, Teftiş Kavramlar İlkeler Yöntemler, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No. 113, Ankara, 1982

Tatsachen Über Deutschland, Die Bundesrepublik Deutschland, Bertelsmann Lexikon – Verlag, 1978